Cyril Hare

Az eltűnt klarinétos

Cyril Hare

Az eltűnt klarinétos

ALBATROSZ KÖNYVEK
BUDAPEST

A mű eredeti címe
WHEN THE WIND BLOWS

Fordította
BORBÁS MÁRIA

© Hungarian translation Borbás Mária, 1979

ELSŐ FEJEZET

Készül a műsor

Ifjabb éveiben Francis Pettigrew sokféle állásra vágyott, és többet meg is pályázott. Viselt is nem egy hivatalt - többnyire címzetes minőségben -; hanem arra aztán álmában sem gondolt volna soha, hogy egyszer a Markshire-i Filharmóniai Társaság tiszteletbeli pénztárosa lesz.

Így van ez - mélázott Pettigrew, ahogy ott üldögélt Mrs. Basset túlzsúfolt szalonjában -, a házasság tömérdek meglepetést tartogat. Már maga a házasság is meglepetés volt Pettigrew számára. Középkorú agglegény létére olyan fiatal nőt vett el, aki bátran a lánya lehetett volna, s bölcselkedő hajlama lévén, jócskán felkészült a meglepetésekre - teljes joggal. Hanem a legnagyobb meglepetés mégiscsak az volt, milyen játszi könnyedséggel tért át a békés családi életre, méghozzá hosszú évek londoni ügyvédi gyakorlata meg a klubélet megszokott ritmusa után - vidéken. Valaha csak mint távoli vágyálom foglalkoztatta az az elképzelés, hogy egyszer kiszemel valahol Dél-Angliában egy kedves kis fészket, s oda vonul vissza, tisztes és módfelett szűk körű ügyvédi gyakorlatot folytat-

ni. Amikor a háború végeztével szerencsésen megszabadult a közhivatali szolgálat jármából, egyszer csak felrémlett előtte az álom. megvalósításának lehetősége. A londoni ügyvédi kamarának mintegy felét tönkrebombázták a németek, s ezzel odalett a fele vonzereje is; a háborús években Pettigrew bizony agyondolgozta magát, s most leküzdhetetlennek érezte az elébe tornyosuló akadályokat, ha netán Londonban óhajtaná folytatni törvényszéki gyakorlatát - végül pedig, noha korántsem utoljára: immár nem volt egyedül a világon. No meg aztán, vallotta be magának őszinte pillanataiban, Eleanor hozománya egészen más megvilágításba helyezte a vidéki visszavonulás lehetőségeit.

A nagy elhatározás óta két esztendő telt el, és Pettigrew elégedetten mosolygott a gondolatra, hogy egykori törvényszéki kollégái bizonyára sajnálkozva emlegetik szegény boldogtalan Pettigrew szomorú sorsát.

Hanem azért, gondolta, mikor körülpillantott a szobában, erre nem számított. Kezdetben, amikor Eleanor töredelmesen bevallotta, hogy imádja a zenét, még nem gyanakodott. Egyetlen szó ellenvetése sem volt. Maga is zenekedvelő ember volt, bár soha nem játszott semmiféle hangszeren. De hamarosan kiderült, hogy Eleanor nem éri be a szenvedélyes zenehallgatással - ő maga is tűrhetően hegedül. No, még ez sem volna éppen tragédia. Csakhogy - most jött a java. Eleanor buzgó zenerajongásából szervesen követ-

kezett, hogy alig pár hónapja telepedtek le Markhamptonban, s az asszonyka már ott ült a megyei filharmonikus zenekar második hegedűszólamának soraiban! A bajt tetézendő, maga Pettigrew is azon kapta magát, hogy noha szigorúan nem hivatalos minőségben - berángatták jogi tanácsadónak a Filharmóniai Társaság bonyolult vitás ügyeibe, a markhamptoni városi tanáccsal (a Városháza nagytermének bérlete tárgyában), az adóhivatallal (ahol is nagy érdeklődéssel firtatták a vigalmi adó kérdését), valamint a szerzői jogvédő hivatallal. Pettigrew-nak természetesen nem okozott nehézséget az ügyek kibogozása, egy pillanatban azonban kifejezte azt a véleményét, miszerint a társulat sosem bonyolódott volna efféle zűrzavaros ügyekbe, ha a könyvelését annak rendje és módja szerint vezeti. E pillanat pecsételte meg Pettigrew sorsát. Hasztalan kapálózott, mondván, hogy fogalma sincs a kettős könyvelésről, hogy a saját pénzügyeit is szakszerűtlenül és átabotában intézi - addigra már visszavonhatatlanul a józan, gyakorlatias ügyintéző dicsfénye övezte, és ez ellen nem volt apellá-ta. Könyörtelen nyomás nehezedett rá, és amikor megtudta, hogy Mrs. Basset - nemcsak a zenekar gordonicaszólamának, de az egész markhamptoni társaságnak hangadója - a fent említett tárgy kapcsán megkeseríti Eleanor életét, kénytelen-kelletlen beadta a derekát. S most itt feszeng Mrs. Basset ké-

nyelmetlen, díszes kanapéján, és kötelességszerűen részt vesz a választmány ülésén.

- Felkérem a titkár urat - hallatszott Mrs. Basset magas, nyihogó hangja -, olvassa fel legutóbbi ülésünk jegyzőkönyvét.

A titkár tisztét Robert Dixon viselte. Negyven-egynéhány esztendős, középtermetű férfi volt, sima haja fekete, sima vonásai oly jellegtelenek, hogy Pettigrew szüntelen aggodalomban élt: vajon legközelebb felismeri-e Dixont, ha szembejön vele az utcán. Eleinte nemigen értette, mit keres Dixon a választmányban. Kezdjük azon, hogy nem zenekedvelő, mi több, a koncertek kérdését félvállról, sőt valósággal sértő megvetéssel kezeli. Azt azonban meg kell hagyni, hogy ugyanakkor meglepő jártasságot tanúsított a zene mint üzletág területén. Kisujjában volt az egész szakma - impresszáriók, ügynökségek és feltételeik, a szólisták bogarai, nem utolsósorban pedig a fellépti díjak. Mindez módfelett hasznos volt, de a lényeg: a zene iránt tanúsított közönye mégis szerfelett bosszantó. Pettigrew nem is értette, hogyan nyeli le ezt Mrs. Basset.

Csakhamar erre a kérdésre is megkapta a választ. Akkor, amikor Mrs. Basset egy elejtett megjegyzése következtében betért a Markshire-i Megyei Könyvtárba, hogy betekintsen a Debrett-féle Nemesi Almanachba. A jeles szakmunkából kiderült, hogy Dixon egy vérbeli őrgróf dédunokája. Így már minden érthetővé vált. A csontos, koros dámának

ugyanis mindössze két sebezhető pontja volt. Az egyik - a sznobság. Méghozzá nem is akármilyen sznobság. Mrs. Basset szívének balzsam volt a kék vér legesleghalványabb árnyalata, a legszerényebb címmel való legtávolabbi rokonság, és mindezek kinyomozására csalhatatlan ösztönnel rendelkezett...

-Mr. Pettigrew! Várjuk a pénztárbeszámolót!

Pettigrew bűntudatosan riadt fel ábrándozásából, és sietősen beszámolt a Társaság pénzügyeiről.

- Következik az évad hangversenyeinek műsora - jelentette be a pénztári beszámoló titán az ügy horderejéhez méltó ünnepélyességgel Mrs. Basset. - Mr. Evans - és a hangja hallhatólag ellágyult -, mit javasol nekünk?

Mint említettük, Mrs. Bassetnek két gyenge pontja volt. Az egyik: az arisztokrácia, a másik Clayton Evans, a zenekar életre hívója és karmestere. Mrs. Basset hódolatteljes imádattal csüggött a maestrón. A maestro kedvéért végzett valóságos rabszolgamunkát a zenekar érdekében, vette rá kitartó hízelgéssel a barátait, hogy adakozzanak a Filharmóniai Társaság javára, s sújtotta haragjának villámaival azon zenekari tagokat, akik elmulasztottak egy-egy próbát. Clayton Evans kedvéért tűrte el Mrs. Basset a próbák hosszú és keserves óráit, s törte magát szívós gyakorlással, míg végül sikerült magából elfogadható csellistát faragnia. Clayton Evans legkisebb óhaja is parancs volt Mrs. Basset

számára, s a maestro egyetlen helyeslő szavára rajongó önkívületbe esett. Élethivatásává tette, hogy bástyaként álljon bálványa és mindennemű külvilági bosszúság között.

Meg kell hagyni, gondolta Pettigrew, Evans méltóbb tárgya az imádatnak a középkorú özvegyasszonyok szokásos bálványainál; Impozáns jelenség, ahogy ott trónol karosszékében a csoport közepén, boltozatos, kopasz feje mellére csuklik, hosszú lábát kinyújtja, és rövidlátó tekintettel pillog jobbra-balra szemüvegének iszonyatosan vastag lencséjén át. A zenekar tagjai szüntelenül találgatták, vajon mennyi választja el Evanst a tökéletes vakságtól. Annyi bizonyos, hogy a karmesteri dobogóról legfeljebb a vonósok első sorát látja, és az utcán egyszerűen keresztülnéz legjobb barátain. Mégis szinte kísérteties pontossággal olvas kottát, bár hogy ebben menynyi része van elképesztő emlékezőtehetségének, s mennyi az előtte heverő partitúrának, azt senki sem tudta pontosan. Evans, mind képességeinél, mind hajlamainál fogva, egészen kitűnő muzsikus volt, de látáshibája megakadályozta, hogy világkarriert fusson be, s így a megye zenei életének szentelhette magát. Markshire lakosai magától értetődőnek tartották a maestro jelenlétét megyéjükben, és ugyancsak meglepődtek, ha távolabbról érkező látogató gratulált a szerencséjükhöz, amiért ilyen jeles férfiú munkálkodik körükben.

Evans papírokat húzott elő gyűrött kabátja zsebéből, és az orra elé tartotta.

- Gondolom, ez idén is négy koncertet adunk - szólalt meg vékony, tiszta hangján. - Kettőt karácsony előtt, kettőt újév után.

Helyeslő moraj.

- Feltételesen már le is foglaltam a Városháza nagytermét november első péntekjére - közölte Dixon. - Akkor megtarthatjuk az első hangversenyt.

- Nagyon helyes. Gondolom továbbá, hogy bérlőink minden egyes koncerten elvárnak egy versenyművet.

- Különben el sem jönnek - állapította meg Miss Porteous, és mélyet sóhajtott. Telt, rózsás, fiatal nő volt, kitűnő hegedűs és gyógyíthatatlan pesszimista.

- Igen, kell valami, ami vonzza a közönséget - szólt rezignált hangon Evans. - Az első hangversenyre hegedűst ajánlanék - mondjuk, Lucy Carlesst. Addigra megint Angliában lesz.

Pettigrew hangversenyplakátokról ismerte Lucy Carless nevét, amely most általános tetszést váltott ki a jelenlevőkből. Nem várt módon az egyetlen, aki tétovázott, Mrs. Basset volt. Összecsücsörítette száját, felvonta szemöldökét, aztán Dixonhoz hajolt. Pettigrew ott ült Dixon mellett, és akaratlanul is meghallotta a kettejük közt pergő párbeszédet, de fogalma sem volt arról, hogy mire vonatkozik.

- Biztos, hogy nem haragszik érte, Mr. Dixon?

- Én? Dehogy. Épp ellenkezőleg! Ha nem jön el, kár lesz ...

- Lucy Carless! - kiáltott fel Mrs. Basset, a szükségesnél kissé lelkesebben, ahogy Evanshoz fordult. - Remek! És mit fog játszani?

- Ó, a Beethoven-hegedűversenyt, Mr. Evans! - rimánkodott Miss Porteous. - Hadd játssza a Beethovent!

- Egy pillanat! - harsant fel Mr. Ventry érces hangja a szoba túlsó sarkában. - Tavalyelőtt adtuk a Beethovent! Azért még akad más komponista is, nem?

Evans ügyet sem vetett a vitára.

- Kissé lekéstük ugyan a Mendelssohn-centenáriumot - állapította meg -, de jobb későn, mint soha. Lucy egész tűrhetően játszsza a Mendelssohn-koncertet. Próbáljuk meg azt.

- Nem tudom, van-e manapság közönsége Mendelssohnnak... - kezdte aggodalmasan Miss Porteous, de Mrs. Basset belé fojtotta a szót.

- Szamárság, Susan. Ha nem szeretik, meg kell velük szerettetni. És Lucy Carlesshez mindenképpen eljönnek.

- A Mendelssohn nem is fogja annyira kimeríteni - folytatta Evans -, úgyhogy fel fogom kérni, játsszék a szünet után néhány szólószámot.

- Akkor meg kell fizetnünk a kísérőt is - figyelmeztette a választmányt Miss Porteous.

- Nem lesz jelentős tétel - vélte Evans. - Nem is tudom, ki most a kísérője.

- Lawrence Sefton - vágta rá Dixon. - Valóban nem lesz jelentős tétel. Lucy sose fizetett neki sokat, most meg semmit sem fizet. Ugyanis tavaly összeházasodtak. - A tény láthatólag mulattatta.

- Erről ennyit - folytatta Evans. - Végezetül pedig azt ajánlom, adjuk Mozart Prágai szimfóniáját.

- Ó, a Prágai szimfónia! - sóhajtott Mrs. Roberts (brácsa). Most szólalt meg először az est folyamán. - Az az, amelyik úgy megy: tá-ti-táá-tá, pampam - ugye?

- Nem - mondta nyájasan Evans. - Nem az. De azért nagyon szép. Most már csak valami rövidebb nyitószám kell. - Elhallgatott, és a szoba túlsó sarkába pislantott. - Úgy emlékszem, Ventry, volt valami javaslata.

Ventry megköszörülte a torkát, és tétovázás nélkül felelt:

- Igen, ami azt illeti, van. Azt gondolom, ideje lenne a jó öreg Händelt is szóhoz juttatni. Van egy halálosan jó száma - véletlenül épp egy orgonaverseny -, maga persze nyilván ismeri, Evans, de a többieknek valószínűleg új. Allelujának hívják.

- A Halleluja-kórus? - csillant fel Mrs. Roberts szeme,

- Á, dehogy. Semmi köze ahhoz. B-dúrban van, második kötet. Az opusszám most nem jut az eszembe ...

- Opus 7, numero 3 - mondta Evans.

- Az az. Két rövid tétel, a játékidő körülbelül tizenkét perc, épp megteszi nyitány helyett. Mindig is szerettem volna kipróbálni a Városháza orgonáját - remek hangszer -, úgyhogy ha bele tudnák préselni a műsorba, a magam részéről igazán hálás lennék.

- Arról meg vagyok győződve, Mr. Ventry - mondta Miss Porteous, nem minden él nélkül.

- Ne felejtse el - sietett megnyugtatni Ventry -, isteni zenekari részei vannak. A Henry Wood-féle hangszerelésben játszhatnánk, ha maga is úgy gondolja, Evans - klarinétokkal. Úgy színesebb a hangzása.

- Természetesen - bólintott Evans. - Vagyis ha a választmány többi tagja is beleegyezik. Szerintem az Alleluja-koncert pompásan megfelel a céljainknak.

Evans a műsor többi számával kapcsolatban teljesen önkényesen rendelkezett, ugyancsak furcsa volt hát, hogy Händel Alleluja-orgonaversenyét illetően első szóra meghajlik Ventry óhaja előtt - illetve furcsa lett volna egy kívülálló számára. Pettigrew azonban már kellőleg ismerte a Filharmóniai Társaság ügyeit, és tudta, hogyan értékelje az imént színre vitt kis komédiát. Ventry nagydarab, faragatlan fiatalember volt, akit jó sorsa némi zenei érzékkel és rengeteg pénzzel áldott meg. Markhampton szomszédságában épült hatalmas házában gyönyörű hangszergyűjteményt őrizgetett, meg egy orgonát.

Evans a maga jószántából soha nem hívta volna meg a termetes ifjút szólistának, és a maga jószántából Mrs. Basset sem tűrte volna meg a választmányban. Ellentétben Dixonnal, Ventry egy csöpp kék vérrel sem dicsekedhetett, egyéni vonzereje is bőségesen hagyott kívánnivalót. Pettigrew azonban mint a Filharmonikusok pénztárosa tudta, hogy a Társaság mérlege esztendők óta deficitet mutat. A bevételek és kiadások közti űrt azonban minden évben sikerül áthidalni, egy Mrs. Basset által „névtelen adományozó"-nak minősített személy jóvoltából. Akadtak ártatlan lelkek - még a választmány soraiban is! -, akik a nagylelkű ismeretlent Mrs. Bassettel azonosították, és ő egyáltalán nem igyekezett e jámbor tévedést eloszlatni. Most azonban a névtelen adományozó úgy határozott: felfedi - magát, és bezsebeli az ellenszolgáltatást.

A választmány, kissé kábán, elfogadta Clayton Evans javaslatát, hogy a hangverseny nyitószáma a Ventry által ajánlott darab legyen, s ezzel meg is volt a műsor. Ezek után Evans belemerült a technikai részletekbe: hangszerelés, zenekari szólamok és a többi, és a tiszteletbeli pénztáros figyelme elkalandozott. Csak akkor neszelt fel, amikor a fafúvósok ártalmatlannak tetsző kérdése körül kisebb vihar kerekedett. Pettigrew édeskeveset konyított a zenekar összetételéhez, és mindössze halvány sejtelme volt olyasmiről, hogy valahol a zenekar hátsó soraiban he-

lyet foglal néhány kevéssé feltűnő személy, és különféle formájú hangszereket fúj. Most némi meglepetéssel hallotta, hogy ezeknek a személyeknek az előállítása nehézségekbe ütközik.

- Mint rendesen, most is borzasztóan roszszul állunk fafúvósok terén - állapította meg Evans. - Fullbright tűrhető fuvolás, de rajta kívül senki sem alkalmas rá, hogy bármelyik fúvós parti első szólamát játssza, oboásunk meg egyáltalán nincs. Így nem lehet próbálni. Arra kérem, Dixon, szerződtessen most is hivatásos zenészeket, mint máskor. Nézzük csak, mi kell: két oboás, egy klarinétos ...

Ventry és Mrs. Roberts egyszerre vett lélegzetet, de Ventry szólalt meg elsőnek.

- A Clarkson fiú már nem is olyan rossz klarinétos - mondta. - Az utóbbi időben sokat fejlődött.

- Tudom - bólintott Evans. - Számítok is rá. Ha jó első klarinétost kapunk, Clarkson megfelel másodiknak.

- A Clarkson fiú - kötötte az ebet a karóhoz Ventry - halálosan szeretne idén első klarinétot játszani.

- Arra nem jó.

- Azt mondja, ha nem játszhat első klarinétot, egyáltalán nem játszik.

- Helyes - mondta kurtán Evans. - Legyen szíves, Dixon, gondoskodjék két klarinétosról.

Névtelen adományozók is csak egy bizonyos pontig feszíthetik a húrt: Ventry mér-

gében elvörösödött, de megadta magát. Ezzel azonban még nem zárult le az ügy.
- Ó, Mr. Evans - pihegte Mrs. Roberts -, ha klarinétos kell, én tudok egy remek embert!

Pettigrew kedvelte Mrs. Robertset. Egyszerű, jóindulatú teremtés volt, őszes haja mindig rendetlen, arckifejezése mindig aggodalmas. Mr. Roberts sikeres üzletember volt, Markhampton város főbecsüse, a számos Roberts gyerek ugyancsak csupa sikerült emberpéldány, következésképpen Mrs. Roberts kénytelen volt vele született ösztönét - hogy gyámolítsa a gyengéket és elesetteket - családja körén kívül gyakorolni. De abból, ahogy Evans állkapcsának izmai megfeszültek, bárki láthatta: nem óhajtja Mrs. Roberts gyámolítottját a fafúvósok közé fogadni.

Kérem, Mrs. Roberts - mondta Evans -, az lesz a legjobb, ha a klarinétszólamokat ezúttal is szakemberre bízzuk.

- De hát az illető szakember - jelentette ki Mrs. Roberts. - Illetve az volt. Pillanatnyilag csak lengyel.

Erre csönd támadt. A választmány igyekezett megemészteni ezt a megjegyzést, majd Evans, aki, akárcsak Pettigrew, kedvelte Mrs. Robertset, gyengéden megszólalt:

- Talán mondjon el róla mindent, Mrs. Roberts. Először is: hogy hívják?

- Tad ... Taddy ... Jaj, istenkém, még csak nem is emlékszem rá pontosan, hát hogy tudnám kimondani! Valahol fel van írva a neve.

És már elő is halászott a táskájából egy papírszeletet, és átnyújtotta Evansnek. A cédulán nyomtatott betűs kézírással ez a név állt: TADEUSZ ZBARTOROWSKI.

- Igen - mondta a karmester egykedvűen. - Azt látom, hogy lengyel.

- Végtelenül jóravaló ember - pihegte Mrs. Roberts. - Borzasztóan szeretnék segíteni rajta, és megígértem ...

- Miből gondolja, hogy az illető tud klarinétozni?

- Most is klarinétozik a Robbanó Ritmus tánczenekarban - persze, csak esténként. Napközben a feketepiacon dolgozik - hát nem szomorú?

- Alig hiszem, hogy... - kezdte Evans.

- A háború előtt a varsói Operában játszott - fűzte hozzá Mrs. Roberts.

- Csakugyan ? ... Nos, így már egészen más. Ha a barátja csakugyan olyan kitűnő, talán kezdhetünk vele valamit. - Evans az órájára nézett. - Későre jár, és még három koncert műsorát kell megbeszélnünk. Dixon, úgy tudom, maga ismerős Lengyelországban. Talán menjen el ehhez az emberhez; magára bízom, hogy szerződteti-e.

- Alaposan megnézem magamnak - jelentette ki Dixon. - Nemhiába éltem öt évig Varsóban.

- Most pedig térjünk át a második hangversenyre - folytatta Evans. - Elsősorban a...

E pontnál a pénztáros mély álomba merült.

MÁSODIK FEJEZET

Néhány beszélgetés

Mrs. Basset számára az est fénypontja akkor érkezett el, amikor a gyűlés feloszlott. Hagyománnyá vált szokás volt, hogy Evans néhány percnyi pletykára ott maradt, megivott egy pohárka konyakot szódával, amelyet maga Mrs. Basset kevert arisztokratikus kacsójával. Élvezetes közjáték volt édes kettesben bálványával, és Mrs. Basset fenékig ki is ürítette az élvezet kelyhét.

- Nos, Charlotte - mondotta a maestro - azt hiszem, egész jól folyt le az ülés. - Csodálatosan irányította, Clayton. Mint mindig.

A nyilvánosság előtt Mrs. Basset szigorúan „Mr. Evans"-nek szólította a bálványt, és a megboldogult Mr. Basset tíz esztendővel ezelőtti sajnálatos távozása óta nem akadt senki, aki a tekintélyes özvegyet le-„Charlotte"-ozta volna.

Mrs. Basset égő orcával folytatta:

- Ugye, nem lesz Mr. Ventryvel semmi baj?...

- Semmi az égvilágon. Ha összeszedi magát, tűrhetően játszik, és a Händel-művel

könnyen megbirkózik. Ennyit igazán megérdemel a pénzéért.

- Nem is erre gondoltam, hanem Mr, Clarksonra. Mr. Ventry meglehetősen haragosnak látszott miatta.

- Ezzel kár foglalkoznunk - legyintett Evans. - Majd elfelejti. Clarksonról szó sem lehet. Örülök, ha szépszerével szabadulok tőle. Csak azt tudnám, miért nem hajlandó senki komolyan foglalkozni fafúvós hangszerrel?!

Mrs. Bassetet azonban nem a fafúvós hangszerek izgatták.

- Nem jellemző Mr. Ventryre, hogy egy férfi miatt ennyire felizgassa magát - jegyezte meg.

Evans nevetett.

- Az igaz, hogy a híre egészen más. Én ugyan nem foglalkozom ilyen mendemondákkal, de...

Mrs. Basset összecsücsörítette a száját.

- Clarksonnak tudomásom szerint felesége is van - tűnődött. - Majd utánanézek a dolognak.

- Gondolja, hogy onnan fúj a szél? Meg kell hagyni, ugyancsak különös indítóok, ha emiatt akar ráerőszakolni a zenekarra egy pancsert! De egyébként, remélem, meg van elégedve a műsorokkal.

- Ó, hogyne! - pihegte elragadtatva Mrs. Basset. - Egy pillanatig ugyan attól tartottam, kissé kényelmetlen lesz, amikor Lucy

Carless neve szóba kerül, de szerencsére nem lett belőle semmi baj.

- Tudom, hogy Lucy szerez néha kényelmetlen perceket az embernek, de nem értem, itt miért lett volna kényelmetlen szóba hozni,

- Hát nem tudta, hogy Mr. Dixon valamikor Lucy férje volt? - kérdezte drámaian Mrs. Basset.

- Csakugyan? Tudtam, hogy Lucy volt már férjnél a mostani házassága előtt is, de Dixonnal sosem hoztam összefüggésbe. Biztos benne?

A Debrett-féle Nemesi Almanach, mintegy varázsütésre, már ott is volt Mrs. Basset kezében.

- „... Első házasság: 1937 (válás kimondva 1942-ben), Lucille, Gróf Carlessoff I. egyetlen gyermeke; második házasság: 1945, Nicola, Henry Minch úr legidősebb leánya!" - olvasta Mrs. Basset. - Bárcsak tudnám, ki volt Henry Minch úr - fűzte hozzá. - Mrs. Dixon azonban igen tartózkodó teremtés.

- Hát ez a Lucille csakugyan Lucy - állapította meg Evans. - De azért remélem, nem haragítottam meg Dixont.

- Á, dehogy - sietett megnyugtatni Mrs. Basset. - Egyáltalán nem érinti őt a dolog. Még tréfálkozott is rajta ... Nem emlékszem, mit mondott, de valami igen szellemeset. Manapság mindenki olyan modern szemmel nézi a válást! Persze, Mr. Dixonnak ma este fontosabb dolog járt a fejében. Gondolja, hogy illett volna gratulálnom neki?

- Mi a csudáról beszél, Charlotte? - Evans elfojtott egy ásítást.

- Hát nem olvasta az esti lapban?

- A lapot ugyan olvastam, de Dixonról egy szót sem találtam benne.

- Lord Simonsbath egyetlen fia autóbaleset áldozata lett - jelentette ki ünnepélyesen Mrs. Basset.

- Nem tudom, mi ezen a gratulálnivaló, Charlotte, de gondolom, annak a könyvnek ott a kezében van valami köze hozzá.

Mrs. Basset bólintott.

- Ha a fiúág kihal - suttogta -, Mr. Dixon örökli a főnemesi címet!

- Nahát! - mondta könnyedén Evans. — Micsoda csalódás lesz Lucynek. Mindig odavolt a címekért.

- A dolog nem ilyen egyszerű - folytatta Mrs. Basset. - Egyelőre nem lehetünk benne bizonyosak, hogy a fiág kihalt-e.

- Hogyhogy? Hát már Debrettben sem bízhatunk? Azt hittem, csalhatatlan.

- Nem arról van szó, hogy nem bízhatunk Debrettben - mondta szemrehányóan Mrs. Basset. - Hanem arról, hogy a tragikusan elpusztult fiatalember özvegyet hagyott maga után, és a hölgy ..,. hm ... hogy úgy mondjam: érdekes állapotban van.

- Találó kifejezés. - Evans ezúttal leplezetlenül ásított. - Kíváncsian várom a főrangú dráma következő felvonását. Dixon helyében imádkoznék, hogy fiú legyen a jöve-

vény. Épelméjű ember manapság igazán nem akarhat lord lenni.

Mielőtt még Mrs. Basset magához térhetett volna ezen istenkáromló megjegyzés okozta megrázkódtatásából, Evans megköszönte a vendéglátást, és távozott.

Eközben a második Simonsbath őrgróf ükunokája és a hatodik Simonsbath őrgróf címének várományosa ugyanezt a témát tárgyalta Nicolával, Henry Minch úr legidősebb leányával.

Nicola már lefeküdni készült, mire Dixon hazaért. Az asszony az öltözőasztalánál ült, és lassú, unott mozdulatokkal kefélte dús, vörös haját. Valószínűleg már egy órája készül lefeküdni, és lehet, hogy még vagy tíz percig elbíbelődik a hajával. Dixon leült az ágyra, és a műértő tekintetével vette szemügyre az asszonyt. Sajnos, gondolta búsan, eljön majd az idő, amikor Nicola elhízik, ha nem szedi össze magát, és nem mozog többet. Most azonban őrjítően vonzó. Vörös hajához tejfehér arcbőr járult; szép, szabályos arcvonások és ingerlő, gömbölyű váll. Nicola elkapta férje pillantását a tükörben, és lustán elmosolyodott.

- Nos - kérdezte, de a hajkefe lassú, ütemes mozgása nem maradt abba -, hogy sikerült az este?

- Nagyjából mint rendesen. A hangverse-

nyek körüli kulimunka természetesen rám marad.

- Ugyan, Robert, hisz borzasztóan élvezed. Isten tudja, miért, de így van, ne is tagadd. Megállapodtatok valami érdekesben?

- Lucy lesz az első hangverseny szólistája, ha ugyan ezt érdekesnek lehet nevezni - mondta Dixon.

Nicola letette a kefét, hátrafordult, és férjére bámult.

- Mi a fene! - mondta halkan.

- Van valami kifogásod ellene?

- Ó, dehogy. Inkább érdekel, milyen mostanság Lucy. Gondolom, sovány, csontos. Amikor legutóbb láttuk, olyannak indult. - Visszafordult a tükörhöz, és önelégülten vette szemügyre igéző idomait. - Billy Ventry ott volt az ülésen? - kérdezte hirtelen.

- De mennyire. Miért kérded?

- Miután elmentél, felhívott.

- Miért?

- Állítása szerint azért, hogy megkérdezze tőled, hánykor kezdődik az ülés. Persze, hamarosan kiderült, hogy azt szeretné, menjek el vele holnap délután moziba. Csak azt tudnám, hogy jött rá, hogy csütörtökön mindig késő ig maradsz az irodában!

Dixon fanyarul felnevetett.

- Ennél pimaszabb szoknyavadász még nem garázdálkodott Markhamptonban! - jegyezte meg. - Elfogadtad a meghívását?

- Azt mondtam, hogy Mrs. Robertsnél teázom, ami történetesen megfelel a valóság-

nak. De érdekelt a dolog, mert ezek szerint úgy látszik, hogy a jelenlegi viszonya, akárkivel folytatja is, múlóban van, és barátunk körülszimatol valaki más után. Hogy ússzák meg mindig az ilyen Billy-féle alakok. Robert?

- Fogalmam sincs - mondta Dixon, és felállt. - No, ideje lefeküdni.

Húsz perc múlva, ahogy épp ágyba bújt, Robert Dixon megkérdezte:

- Láttad egyébként az esti lapot?.

- Odalent hagytad - felelte Nicola, és ásított. - A főcímek nem voltak különösen érdekesek, lóra se tettem, nem vesződtem hát azzal, hogy kinyissam.

- Pedig ha megteszed, olvashattad volna, hogy Peregrine unokaöcsém meghalt. Autóbaleset.

- Úristen! - Nicola döbbenetében percekig hallgatott. - Ezek szerint te vagy az öreg Simmy címének egyetlen várományosa?

- Épp ez a bökkenő. Lehetséges, hogy nem. Beletelik egy-két hónap, míg megtudjuk. Peregrine özvegye várandós.

Nicola némán nevetett.

- Vicces!

- Mi ebben a vicces? Módfelett kínos a helyzet - mindkettőnk számára. Neked is, nemcsak nekem.

- Tudom, drágám,

- És a vén Basset anyó már a fogát csikorgatja, ha rám néz, annyira gyötri az iz-

gatottság. Amitől, persze, csak még kínosabb az egész.

- Majd csikorgatja még jobban is, ha rólam is hall egy s mást!

- Mit beszélsz?

- Erős a gyanúm - mondta lassan Nicola -, hogy magam is ugyanabban a cipőben járok, mint Peregrine özvegye. Nem akartam szólni, amíg biztos nem vagyok benne.

- Ejha! - mondta Dixon. Egy-két percig némán bámult a mennyezetre, azután felnyúlt, és eloltotta a villanyt.

Ventrynek hatalmas, rút, Viktória korabeli háza volt Markhampton határában. Rég el is adta volna, ha valamelyik előző tulajdonos nem építtet a házhoz tágas, magas mennyezetű biliárdtermet, ahol némi költséges átalakítás után igen jól el lehetett helyezni Ventry orgonáját és terjedelmes kottatárát. Mrs. Bassettől hazatérve, egyenesen a zeneterembe ment, töltött magának egy jókora adag whiskyt, tisztán, a poharat az orgona kottatartójára állította, aztán emlékezetből, nagy lendülettel és felettébb pontatlanul megszólaltatta Bach C-dúr toccatáját. Amikor végzett a whiskyvel is meg a toccatával is, egy pillanatra átjárta az az élvezetes érzés, amely — még mielőtt a szó átitatódott volna politikai tartalommal - „enyhülés" néven volt ismeretes. Felemelő érzése azonban alábbhagyott, ahogy tudatára ébredt két ténynek. Az első

az volt, hogy a szakácsnője reggel felmondással fenyegetőzött, ha „megint az az istentelen lárma" veri fel éjnek-évadján; a másik: hogy a telefon kitartóan csilingel a hallban.

Ventry csöndesen szitkozódva kászálódott le az ülésről, hogy megbirkózzék a könnyebbnek ígérkező problémával.

- Drágaságom! - szólt a kagylóba egy éles női hang. - *Évek* óta nem veszed fel a kagylót! Valami baj van?

Ventry morgott valamit.

- Hogy sikerült az ülés?

Ventry még mindig a whisky és Bach együttes varázserejének hatása alatt állt, és csak a Városháza orgonájának jegyében tudott az ülésre gondolni.

- Kitűnően - mondta óvatlanul. - Nagyon-nagyon jól.

- Tehát minden rendben Johnnyval? - kérdezte reménykedve a hang.

Ventrynek már a nyelve hegyén volt a kérdés: Miért, mi van Johnnyval? - de szerencsére még idejében kitisztult az agya. Felrémlett előtte Johnny Clarkson kellemetlen képe az előreálló fogaival, gyanakvó szemével.

- Ja, Johnnyval! - mondta. - Sajnos, Evans nem volt hajlandó kötélnek állni Johnny dolgában. Mi tagadás, kerek perec elutasította. Rémesen sajnálom, Vi, én természetesen megtettem minden tőlem telhetőt, de ha egyszer nem megy, nem megy.

- Drágám, ez szörnyen bosszantó! - nya-

fogott a hang. - Nem lehetne valamit mégis csinálni, ha másért nem, szegény kicsi Violet kedvéért?

- Csak akkor, ha Johnny hajlandó megint második klarinétszólamot játszani - felelte Ventry. Mrs. Clarkson kislányos affektálása telefonon még rémesebb, gondolta.

- Márpedig arra nem hajlandó. Tudod milyen, ha egyszer megköti magát. Mit csináljunk, Billyke? Ha Johnny nem játszik a zenekarban, minden áldott este itthon fog ülni. Képtelenek leszünk találkozni!

- Tudom. - A gondolat érezhetően nem ejtette kétségbe Ventryt.

- Most is csak azért tudtalak felhívni, mert el kellett mennie a szabadkőműves-gyűlésre - folytatta nyafogva Violet. - Mintha egy detektívvel élnék egy fedél alatt! Ugye, nem jöhetett rá semmire, Billyke?!

Ventrybe villámcsapásként hatolt a felismerés, hogy semmit a világon nem utál annyira, mint ha lebillykézik.

- Hát nem tudod semmivel megvigasztalni szegény kicsi Violetet? - kérdezte a hang.

- Nagyon kell vigyáznunk, ennyi az egész - jelentette ki ellentmondást nem tűrő hangon Ventry. A gyomra is felkavarodott a gondolatra, hogy Johnny Clarkson tilosban érje.

- Azt hiszem, jobb volna, ha egy darabig nem találkoznánk.

- Mi az, Billyke, szabadulni akarsz tőlem?!

- Ugyan, Vi, szamárság. De meg kell értened, hogy...

További öt percbe telt, míg végre lerakhatta a kagylót. És még fent az emeleten is hallotta a félreismerhetetlen csoszogást, amely tudatta vele, hogy szakácsnője tüntetőleg és bosszúvágyóan ébren van. Lefekvés közben teljes szívéből elátkozta az egész női nemet; csak nagy nehezen sikerült két-három üdítő kivételt találnia.

A Markhamptoni Táncpalotában kezdett emelkedni a hangulat. Az Ősbölény-klub tartotta zártkörű bálját, és a Robbanó Ritmus tánczenekar (a tehetséges és népszerű Syd Smithers vezérletével) mindent megtett a hangulat emelésére. A lárma fültépő volt. A klarinétos ujjai gépiesen futkároztak hangszere csövén, bánatos, nagy szeme Syd Smithers lendületes mozdulatait kísérte, és igyekezett függetleníteni magát a saját maga által előidézett szörnyeteg zajtól. Miért, fordult meg fejében aznap este századszor is a gondolat, miért kell így lealacsonyítania hangszerét?

Az első szünetben kisurrant a parkettről, és belopózott a hall mélyében rejtőző telefonfülkébe. Késő volt ugyan, de tudta, hogy Mrs. Roberts megbocsát neki, amiért nem várja meg a reggelt és vele együtt az áhított híreket.

- Mrs. Roberts? Itt Tadeusz Zbartorowski

beszél. Bocsánatát kérem, amiért késő van, de kellett tudnom. El van rendezve, hogy játszom az önök zenekarában? ... Értem. Nagyon köszönöm, Mrs. Roberts. És Mr. Dixon, mikor láthatom őt? ... Jó, az elrendeződik, én kielégítem őt. És mit fogunk játszani? ... Elfelejtette! Nagyon kár, de Mr. Dixon talán tudni fogja ... Kicsoda, mit mond ön? ... Lucy Carless! Most mégővele is szívesen játszom ... Nem, nem arra gondolok, Mrs. Roberts, de vannak dolgok, amik... nem baj, már régen volt... Igen, igen, én nagyon boldog vagyok, Mrs. Roberts. Nagyon köszönöm önnek. És van énnekem egy barátom, Mrs. Roberts, aki talán tud szerezni nylonharisnyát, ha ön megadja a méretet...

- Nos - kérdezte Eleanor Pettigrew -, hogy boldogultál az ülésen?

- Remekül - ásított a férje. - Remekül.

- Mit beszéltetek meg?

- Nézzük csak. A névtelen adományozó megpróbálkozik a városházi orgonával, és Dixon szerint kár lesz.

- Szerencsétlen! Ennyit tudtál meg az egész ülésen?

- Ennyit ám. Meg még azt, hogy Mrs. Basset pincéjében bőségesen akad jóféle, békebeli sherry.

- Ezt - mondta Eleanor meglehetősen hűvösen - akkor is észrevettem volna, ha nem mondod.

HARMADIK FEJEZET

Holnap hangverseny!

Telt-múlt az idő, rövidültek a napok, és már nyakukon is volt az évad első hangversenye! Az előtte való néhány napon Pettigrew egyik kétségbeesésből a másikba zuhant, méghozzá a zenétől tökéletesen független okokból. A hangversenyt csütörtök este nyolc órára tűzték ki, a főpróbát pedig ugyanaznap délután háromra. Csakhogy amikor annak idején a választmány megállapodott a dátumban, senkinek sem jutott eszébe, hogy ugyanazon hét hétfőjén kezdődik a Városházán a markhamptoni törvényszéki ülésszak, ami rendes körülmények között négy napig tart. Ha a bíró nem rekeszti be az ülésszakot csütörtök délutánig, ugyancsak parázs jelenetre lehet számítani. Ráadásul az ülésszakon Perkins bíró úr elnökölt - hírhedten zsémbes, fontoskodó alak. Pettigrew három napig valósággal vért izzadt, ha arra gondolt, hogy mi lesz, ha nem tarthatják meg a hangversenyt, s közben még védőbeszédén is törnie kellett a fejét - az egyik alperes ügyvédjéül rendelték ki -, s szerdán este szinte maga se hitte, hogy Perkins bíró csakugyan berekeszti az üléssza-

kot, s hogy ő is túl van - szerencsére és nagy büszkeségére: sikeres - szónoklatán. Hat óra tájban ért haza, kimerülten, de diadalmasan.

- Hogy sikerült a beszéded? - kérdezte Eleanor.

- Isteni volt, drágám! Mindjárt elmesélem. De egyelőre beszélni is alig tudok, úgy kiszáradt a torkom. Előbb innom kell valamit.

- Dehogy iszol - mondta részvétlenül Eleanor. - Ihatsz még ma eleget. Nem vetted észre az öltözékemből, hogy estélyre megyünk? Méghozzá máris, mert elkésünk.

- Estélyre?! Miféle estélyre? Egy szóval se mondtad!

- Mr. Ventry már két héttel ezelőtt meghívott - mondta türelmesen Eleanor. - Koktélpartit ad a hangverseny előestéjén. Az egész zenekar ott lesz. Utoljára ma reggel emlékeztettelek rá, a reggelinél.

- Csakugyan. Bocsáss meg, elfelejtettem. És még az új ruhádat se vettem észre! Pedig csodálatos. Remekül megy a kalapodhoz.

- A ruhám körülbelül kétéves. A kalapom viszont új. Nem, ne mentegetőzz. De a hangverseny azért érdekelhetne egy kicsit. Felőled akár ne is létezne a zenekar.

- Ennél igazságtalanabb vád még életemben nem ért - mondta kimért hangon a férje -, pedig *ebben* aztán szakértő vagyok. Büntetésül útközben végig fogod hallgatni valamennyi érvemet, amelyet ma délután Perkins bíró úr elé tártam!

Mire Pettigrew és megjuhászodott felesége Ventry házához ért, az estély színhelyéül szolgáló zeneterem már zsúfolásig megtelt a markhamptoni társadalom szinte valamennyi rétegének képviselőivel. Ventry a kevert társaság híve volt - csakúgy, mint a kevert italoké. Már az ajtóból megpillantották házigazdájukat: a terem túlsó végében beszélgetett egy magas, feltűnő megjelenésű fiatal nővel, akinek keskeny, élénk arca, dús, fekete haja mintha ismerősnek tűnt volna valahonnan. A hölgy oldalán egy nyurga, vörös hajú férfiú ácsorgott, akit viszont Pettigrew egész biztosan sosem látott még. Pettigrew nemzedéke még abban a hitben nőtt fel, hogy az embernek házigazdája létezését tudomásul kell vennie még a legzsúfoltabb teremben is, Pettigrew tehát, Eleanorral a sarkában, belevetette magát a nyüzsgő tömegbe, amelynek java része nem tartotta érdemesnek továbbhatolni a büfénél. Az ott keletkezett forgalmi dugón szerencsésen átvergődve, már viszonylag könnyű volt továbbhaladni. Ventry szokásos túláradó modorában üdvözölte őket.

- Igazán kedves, hogy elfáradtak idáig! - harsogta. - Tudom, hogy a házigazdának illenék elvegyülnie a vendégek között, de hát én az efféle elvegyüléshez egy, kissé termetes vagyok. Inkább itt maradok, különleges itallal jutalmazom tántoríthatatlan híveimet - Pettigrew azon vette észre magát, hogy egy jókora poharat nyomnak a kezébe -, és bemutatom őket házam nevezetes vendégé-

nek! Miss Carless, engedje meg, hogy bemutassam Mr. és Mrs. Pettigrew-t.

Mivel az elmúlt hét folyamán naponta kétszer-háromszor is látta a művésznő fényképét a Városháza falán, Pettigrew bizony elszégyellte magát, hogy nem ismerte fel. A hirtelenszőke, nyurga férfiút azonban csakugyan nem ismerhette. Az illető Mr. Seftonnak bizonyult, akinek a nevét azon a bizonyos választmányi ülésen emlegették: ő volt Miss Carless férje és kísérője. A „kísérő" minden tekintetben megfelelő kifejezés, gondolta Pettigrew. Az estély folyamán Mr. Sefton egy másodpercre nem tágított a művésznő mellől, és ha netán mégis közéjük férkőzött valaki, akkor vizenyős szemét nem vette le róla egy pillanatra sem. Ellenszenves fráter - gondolta Pettigrew, mikor Sefton kényszeredetten igyekezett érdeklődést mímelni Eleanor csevegése iránt, de közben állandóan feleségét figyelte. Pettigrew-ban feltámadt a komiszkodás szelleme, egy kicsit távolabb terelte az estély díszvendégét, és igaz örömére szolgált, mikor Mr. Sefton egy kígyóember ügyességével csavargatta a nyakát, hogy továbbra is szemmel tarthassa Miss Carlesst.

- Maga mit játszik? - kérdezte váratlanul a művésznő. Kellemes, mély hangja volt, de a hangsúlya nem vallott mélységes érdeklődésre.

- Néha bridzselek - mondta halálos komolyan Pettigrew. - Egy időben golffal is

próbálkoztam, de az ügyvédi kamara golfklubja nem talált méltónak rá, hogy tagjai sorába fogadjon, jobbnak láttam hát abbahagyni.

A művésznő mozdulatlan arca széles mosolyra derült.

- Hála Istennek! - kiáltott fel. - Eddig egész este egyebet se hallottam, csak szerencsétlen amatőrök szakmai hencegését. Tudna nekem szerezni ebből még egy pohárral?

- Mihelyt megbizonyosodott afelől, hogy Pettigrew semmi néven nevezendő zenei becsvágyat nem dédelget, Lucy Carless remek társalgónak bizonyult. A maga munkáját igen komolyan vette, de nem volt öntelt. Azért jött meg egy nappal korábban, mesélte, mert a hangversenye napján nem szeret utazni.

- Legszívesebben mindig a koncert előtti napon próbálnék a zenekarral - mondta.

- Ma semmiképpen sem próbálhattak volna - jegyezte meg Pettigrew. - És ha véletlenül nincs szerencsénk, még holnap is alig.

Azzal, Ventry magas hatásfokú koktéljának ösztökélésére, a délutáni törvényszéki események ismertetésébe bocsátkozott. Perkins bíró urat kellően utánozta ahhoz, hogy azt is elszórakoztassa vele, aki az eredetit nem ismeri. Miss Carless méltányolta is a produkciót.

- Soha még olyan ékesszóló nem voltam életemben, mint ma délután - fejezte be be-

számolóját Pettigrew. - Még Buzfuz őrmesternek is dicséretére vált volna.

- Buzfuz?... - Miss Carless összevont szemöldökkel kutatott az emlékezetében.

- A *Pickwick-klub-ból*.

- Ja persze. A *Pickwick-klub*. Gyűlölöm Dickenst!

Pettigrew mondhatatlanul megdöbbent.

- Gyűlöli Dickenst?! - kiáltott fel hitetlenül. - Ejnye, ejnye, az öreg hiba! Azt még megértem, ha valaki nem szereti kimondottan - bár, őszintén szólva, ezt is nehezen tudom elhinni, de hogy ... gyűlölje?! Az lehetetlen!

- Márpedig én gyűlölöm - jelentette ki konokul Miss Carless. - Gyerekkoromban mázsaszámra olvastatták velem a könyveit, és egyszerűen ki nem állhatom!

Pettigrew rádöbbent, hogy Miss Carless végtére is idegen születésű, és ebben igyekezett mentséget lelni a számára.

- Talán mert fordításban olvasta... Úgy persze elképzelhető, hogy ...

- Dehogyis. Anyám angol volt, ha nem tudná. Nekem gyakorlatilag két anyanyelvem van.

- Akkor pedig feltétlenül meg kell újból próbálkoznia Dickensszel! Nyilván akkor erőltették magára, amikor még fiatal volt hozzá. Fogadja meg a tanácsomat, és vegye elő, mondjuk, a *David Copperfield*-et. És ha akkor sem ...

- Hisz az a legrosszabb könyve mind kö-

zött! - vágott a szavába a művésznő. - Az a töméntelen szamárság Dorával meg Agnesszel! Csak azért, mert Dickens a fejébe vette, hogy két nővér közül ő nem a megfelelőt vette el! És micsoda hűhót csapott a dolog körül! Manapság az ember egyszerűen elválik, és elveszi a másikat. De a viktoriánusok szörnyen ostobán fogták fel az ilyesmit.

- No persze... - kezdte Pettigrew. Ám e pillanatban a beszélgetést, amely már lényegesen régebben folyt, mint a koktélpartikon folytatott beszélgetések szoktak, félbeszakították.

- *Drága* Miss Carless! - Mrs. Basset plántálta magát elszántan kettejük közé. - Hogy *mennyire* örülök! Valamennyien *lélegzet-visszafojtva* várjuk már a holnapi Mendelssohn-koncertet! Á, jó estét, Mr. Pettigrew. Nini, Eleanor... - mert már Eleanor, Mr. Sefton és még vagy fél tucat ember is benne volt a körben, amely óhatatlanul kialakult Mrs. Basset körül, ahol csak megjelent - hogy milyen remekül nézel ki, édesem! Egészen el is felejtettem már, hogy ennek a ruhának milyen isteni a színe! És milyen pompásan áll neked!

Eleanor még magához sem térhetett ez után az aljas támadás után, Mrs. Basset már továbbvonult, magával sodorva Miss Carlesst és a többieket. Pettigrew felnézett, és elkapta Ventry pillantását. A házigazda vidáman kuncogott.

- Igyál még egy pohárral, öregem -

mondta Ventry. - És adj a feleségednek is. Úgy látom, ráfér. Parádés jószágok a nők, ahányan csak vannak, mi? Mellesleg - folytatta, miután felhajtott egy pohárral -, úgy látom, egy csapásra meghódítottad Lucyt. Hogy csináltad?

- Dickensről beszélgettünk - mondta meglehetősen mereven Pettigrew. Nem volt ínyére Ventry modora. Körülnézett; Eleanort kereste. De azt már elkapta Mrs. Roberts, és pillanatnyilag Pettigrew nem talált ürügyet, hogy faképnél hagyhassa a házigazdát.

- Dickensről? Jó ötlet. Nekem még soha nem jutott eszembe, pedig én is próbálkoztam már egypár ötlettel. De ha netán *Szép remények-et* táplálsz ez irányban, vigyázz, mert meggyűlik a bajod a férjjel. Mert az maga a zöldszemű szörny! - A cigarettafüstön át vendégeire pillantott. - Erről jut eszembe, Dixonék még nincsenek itt. Pedig az lesz csak a muris találkozás!

- Hát meghívtad őket?

- Persze hogy meghívtam őket - mondta Ventry. - Miért ne hívtam volna meg? Végtére valamennyien értelmes emberek vagyunk - ők ketten legalábbis azok. Ami Nicolát illeti - neki most éppen elég oka van örülni az életnek. Gondolom, láttad az újságban, hogy lány lett.

- Lány? Kicsoda? - kérdezte Pettigrew. Fogalma sem volt, miről van szó.

- Az özvegy gyermeke. Két hete született. Mrs. Basset már biztosan mesélte! Hisz

egyébről se beszél azóta. Dixon sínen van a főrendi cím felé. Hogy mik vannak, mik vannak!

A következő pillanatban már egy aranyszőkeséget üdvözölt lelkesen, aki a klarinétos Clarkson nejének bizonyult. Pettigrew feltűnés nélkül odábbállt.

Történetesen egy kis idő múlva tanúja lehetett a hajdani és a jelenlegi Mrs. Dixon és a megfelelő férjek találkozásának, amely Mrs. Basset vigyázó és helytelenítő pillantása előtt ment végbe. Pettigrew szerint mind a négyen kifogástalanul viselkedtek. Kivált Dixon és Lucy tanúsított bámulatra méltó hidegvért. Nicola egy kicsit elpirult, amikor kimondta: - Örülök, hogy látlak, Lucy. - De Lucy - Milyen remekül nézel ki, Nicola! - felkiáltása tökéletes volt. A vörös hajkorona és a dús, fekete frizura egy pillanatig egymás mellett tündökölt, azzal vége is volt a nagy találkozásnak. Ahogy eltávolodtak egymástól, Pettigrew egyszerre látta a két arcélt, és valami homályosan felvillant az agyában, de a következő percben már ki is hunyt.

Csak akkor jutott újból az eszébe, amikor már lefeküdni készült.

- Ejnye! - kiáltott fel. - Gondolod, hogy talán ő Agnes?

- Agnes? Kicsoda? - motyogta álmosan Eleanor. - Oltsd már el a lámpát, édesem. Szeretnék aludni.

- Mrs. Dixon - felelte Pettigrew, és engedelmesen eloltotta az olvasólámpát.

- Nicola a neve - mondta Eleanor, és már aludt is. A férje azonban még egy darabig ébren bámult a sötétségbe, ahol Ventry pufók képe lebegett előtte, aztán átalakult egy nő sápadt, éles vonású arcává, és a szája ezeket a hihetetlen szavakat formálta: Gyűlölöm Dickenst!

Nagyon erős lehetett az a koktél - gondolta Pettigrew, és elaludt.

NEGYEDIK FEJEZET

A főpróba

Pettigrew-nak természetesen volt jegye a hangversenyre, de csak a nagy esemény reggelén tudta meg: elvárják tőle, hogy a főpróbán is megjelenjék. Eleanor közölte vele reggelinél, mikor a napi programról beszéltek.

- Mr. Dixon úgy véli, jó lenne, ha képviselnéd a választmányt, ha netán előadódik valami. Meg is ígértem neki, hogy ott leszel.

- Meggyőződésem, hogy Dixon nálam sokkal jobban meg tud birkózni az effajta nehézségekkel. De ha megígérted a nevemben, hogy ott leszek, hát elmegyek. Reméljük, nem lesz több dolgom, mint a tűzoltónak a párizsi Operában.

A tiszteletbeli pénztáros három órakor tehát megjelent a Városháza nagytermében. Nem ajzotta fel különösebben a tudat, hogy hamarosan meghallja annak a hangversenynek a főpróbáját, amelyet ugyanaznap este úgyis meg kell hallgatnia, ám a délután érdekesebbnek bizonyult a vártnál. Kivált Clayton Evans volt lenyűgöző tanulmány. Evans a próbán mintha nem is lett volna

ugyanaz az ember, mint a korábbi hangversenyekről ismert, magabiztos, fensőbbséges alak a karmesteri dobogón, sem mint a parancsoló szaktekintély, akivel a választmányi üléseken találkozott. Ez itt most új Evans volt, szánalmas és rémületes egyidejűleg - szánalmasan igyekezett olyan teljesítményt kipréselni a zenészekből, amelyre sem ők, sem pedig alkalmasint a földkerekség egyetlen más zenekara sem lett volna képes, és rémületes az energia, amelyet a képtelen cél megközelítésére fecsérelt. Pettigrew azon tűnődött, vajon toronymagasan kiemelkedő produkció lesz-e mindennek az eredménye, vagy teljes idegösszeomlás.

Evans bemelegítésül a hivatásos zenészekhez szólt néhány kemény szót.

- A hangversenyt a Himnusszal kezdjük, amelyet a teljes zenekar játszik - mondta feszült, éles hangon. - Ismétlem: a *teljes* zenekar. Tudom, hogy a műsor első számában nem szerepel mindenki, aki a következő hegedűversenyben már igen. Nem számít. Nem engedhetem meg, hogy a zenészek ki-be járkáljanak hangverseny közben a szerint, hogy van-e szerepük az illető darabban vagy sem. Aki nem játszik a Händelben, majd ül és hallgatja. Néhányuk számára mindenesetre újdonság lesz zenét hallgatni. Meg van értve? - És élesen megkoppintotta a pultot. - A Himnuszt kérem.

Vajon próbán feláll az ember, amikor a Himnuszt játsszák? - tűnődött Pettigrew.

Körülkémlelt, és a szeme sarkából megpillantotta Lucy Carlesst. Kétségtelenül ült. Persze, Miss Carless idegen, s mint ilyen, nem teljesen mérvadó. A férje, igaz, felállt, de nem épp a hű alattvalóktól elvárt modorban. Háttal állt az emelvénynek, és fojtott hangon vitatkozott valakivel, akit Pettigrew nem látott. Dixon eltűnt. Pettigrew úgy döntött, túlbuzgóság volna, ha felállna. Akkor örült csak igazán az elhatározásának, amikor kiderült, hogy Evans, harapós hangulatában, még ennek az elcsépelt dallamnak az eljátszásában sem tűr semmiféle pongyolaságot. Kis híján tíz perc ment rá, mire Evans a zenekarból többé-kevésbé kielégítő produkciót tudott kisajtolni.

- Na, most én kerülök terítékre! - szólalt meg egy hang Pettigrew közelében. Az iménti láthatatlan alak volt, és Ventrynek bizonyult. - Atyaisten, hogy én milyen másnapos vagyok! Alig tudom mozdítani az ujjaimat. Evans leharapja a fejemet. Estére rendbe jövök, de hát amilyen kedvében van, szólni se merek hozzá.

- Az a baj, Mr. Ventry, hogy sokat iszik és keveset gyakorol - szólalt meg a következő sorból Lucy Carless tiszta hangja. - Siessen, Mr. Evans már emeli a pálcát.

Ventry vágott egy grimaszt, legyintett, aztán felkászálódott, és nekivágott az orgonakarzatra vezető lépcsőnek. És - macskajaj ide, macskajaj oda - fizikai állapotát meghazudtolva, idejében meg is jelent a karzaton.

Miközben az orgona megadta és a zenekar átvette a hangot, Pettigrew meglehetősen ingerült párbeszédre figyelt fel.

- Undorító alak - szólt Sefton hangja. - És éppolyan elbizakodott, mint ezek az amatőrök valamennyien.

- Egyáltalán nem undorító, Lawrence. Szerintem kedves ember.

- Szerinted mindenki kedves ember - épp ez a te bajod.

- A tied meg ez a lehetetlen féltékenység! Rajtad kívül mindenki látja, hogy Mr. Ventry Nicoláért bolondul. Igazán sajnálom szegény Robertet.

- Aha, szóval szívesen megvigasztalnád, mi?

- Ha még egy szót szólsz, Lawrence, ideges leszek.

A fenyegetés nyilván hatott, mert Sefton elnémult. A következő pillanatban pedig felhangzott az orgonaverseny.

Az iménti szóváltás egész gondolatsort indított meg Pettigrew agyában, s ez elvonta figyelmét a diadalmas Händel-zenéről. Tökéletesen lényegtelen, vajon Miss Carless túlságosan kedvesnek tartja-e Ventryt. Nyilvánvaló, hogy Sefton betegesen féltékeny típus. Ám Lucy feltevése, hogy Ventrynek tervei vannak Mrs. Dixonnal, már érdekesebb volt. Pettigrew az előző esti mulatságra gondolt, és megpróbált visszaemlékezni, észlelt-e olyasmit, ami ezt a feltevést támogatná. Nem vagyok elég jó megfigyelő ilyesmiben -

gondolta. - Hiába, mi férfiak már csak ilyenek vagyunk. Nos, akárhogyan is, állítólag az ilyesmit mindig a férj veszi észre utoljára. Eszébe ötlött, hogy megítélése szerint Dixon nem lehet éppenséggel rossz megfigyelő. Akkor pedig, gondolta borúsan, a választmány ügyei kellemetlenül összekuszálódhatnak.

Elmélkedéséből hirtelen csönd riasztotta fel. Vége volt a számnak. Észrevette, hogy közben Dixon melléje telepedett.

- Ez egészen jól ment, nem? - kérdezte Dixon.

- Igen - felelte kissé bűntudatosan Pettigrew. - Nagyon jól ment.

- Ventry persze rosszkor lépett be a második tételben, de ettől eltekintve... - És Dixon hátrafordult, hogy odaszóljon Lucy Carlessnek, aki már indulófélben volt a dobogóra. - Ne siess - mondta. - Evans nyilván át akarja venni még egyszer azt a részt.

És valóban a darabot úgy középtájtól megismételték. Pettigrew agyában még mindig ugyanaz a gondolat motoszkált, és érdeklődéssel tanulmányozta szomszédját. Dixon sápadtabbnak látszott, mint rendesen. Szája körül éles, feszültségről tanúskodó vonást fedezett fel. Én ugyan nem vettem észre eddig semmit - mondta magában Pettigrew. Valószínűleg képzelődés, és különben sem rá tartozik. De azért a Händel-versenymű megismétlése utáni szünetben, míg Lucy Carless a dobogó felé tartott, Pettigrew szinte önkéntelenül megkérdezte:

- A feleséged nem jött el?

Ostoba kérdés volt, nyomban rádöbbent. Már miért is jött volna el Mrs. Dixon a próbára? Nem játszik, nem tagja a választmánynak sem. Dixon azonban semmi furcsát nem talált a kérdésben.

- Nem - felelt -, nem jött el. Este persze itt lesz a hangversenyen. Otthon hagytam neki a kocsit. Én nem megyek már haza a koncert előtt. Itt maradok, és utánanézek, hogy tisztességesen gondoskodjanak a hivatásos zenészekről.

- Aha. - Pettigrew nem várt ilyen alapos, de érdektelen választ a rendes körülmények között annyira zárkózott Dixontól. Miért gondolja ez az ember, hogy őt érdekli, vajon hazamegy-e a hangverseny előtt vagy sem? Úgy hangzik, mintha ...

- Hát igen - szólalt meg a hátuk mögött Ventry nyers hangja -, rohadtul elszúrtam a második tételt, mi? Csak azt tudnám, miért. Azt hittem, ha legédesebb álmomból zavarnak fel, akkor is eljátszom oda-vissza a jó öreg Alleluját. De másodszor egészen elfogadható volt, nem?

Pettigrew már-már felelni akart, hogy tökéletes volt, ám ekkor Sefton közbeszólt.

- Lennének szívesek hallgatni? - kérdezte jeges hangon. - A feleségem mindjárt játszik.

Hogy szavainak nagyobb súlyt adjon, felállt, és átment a sor végére.

- Kellemetlen fráter - mondta eltűnőd-

ve Ventry. - „A feleségem mindjárt játszik!" Isteni! Túl jó hozzá az a nő - már megbocsáss, öregem!

Az utóbbi megjegyzést Dixonnak címezte. Dixon egy árva szóval sem válaszolt. Még csak a fejét sem fordította oda; továbbra is mereven bámulta az emelvényt, ahol Lucy Carless épp befejezte a hangolást. Dixon arcára vörös folt ült ki, és ez arra vallott, hogy az utalást mégiscsak meghallotta. A kényelmetlen csöndet egy-két pillanat múlva Evans pálcájának kopogása törte meg.

Az elkövetkező félórában Pettigrew feledte Dixon családi ügyeit, Ventry iránt érzett bosszúságát meg azt, hogy akarata ellenére kell itt ülnie a főpróbán. Lucy Carless alig öt taktust játszott, és Pettigrew már tudta, hogy istenáldotta művészt hall, méghozzá remek formában.

A versenymű elhangzott, a szólista, a zenekar és a karmester kölcsönösen gratulálhattak egymásnak. Lucy őszintén meg volt elégedve magával és a többi muzsikussal. A zenekari tagok - az amatőrök mindenesetre - maguk is meg voltak lepve, mire képesek. Még Evans is majdnemhogy elégedett volt. Megszakítás nélkül végigjátszották a versenyművet, s a maestro egyetlen bíráló megjegyzést sem hallatott.

A boldogan kipirult arcok sorában Pettigrew meglátta Eleanort, aki a második hegedűszólamban szerénykedett. Az ő arca is valósággal átszellemült a boldogságtól. Pettigrew

most döbbent rá, miért vállalják ezek az emberek a keserves gyakorlást, a kimerítő próbákat. Hisz ezeknek nem is kell közönség - gondolta. - Elég nekik maga a zene.

Dixon, Ventry és Sefton felment az emelvényre. A főpróbának nem volt még vége - hátra volt még a Mozart-szimfónia -, de közös megegyezéssel egy kis szünetet tartottak. A zenészek felkeltek helyükről, nyújtózkodtak, cigarettáztak, beszélgettek, vagy Lucy Carless köré gyűltek. A művésznőt szemmel láthatólag nemhogy kimerítette volna az iménti teljesítmény: inkább felfrissült tőle. Ott állt a dobogón, és Pettigrew elmosolyodott, amikor észrevette, hogy Sefton szorosan odaplántálta magát Lucy mellé, ám ez sem akadályozhatta meg Ventryt abban, hogy odalépjen a művésznőhöz, és heves beszélgetésbe bocsátkozzon vele. Dixon is ott volt a közelben, de őt hamarosan szem elől vesztette a tolongásban.

Pettigrew úgy határozott, maga is felmegy az emelvényre. Nem a nap hősnőjéhez akart tolakodni, csupán az a szándék vezérelte, hogy csatlakozik a feleségéhez. Eleanor Mrs. Robertsszel beszélgetett. Pettigrew odalépett hozzájuk. Néhány méternyire tőlük Lucy és Evans állt, így a kisvártatva kibontakozó kellemetlen jelenetet Pettigrew közvetlen közelről szemlélhette.

Mint később jó okkal felidézte emlékezetében, a dolog kezdeményezője Mrs. Roberts volt, noha igazságtalanság lett volna ezt a

kitűnő hölgyet szándékossággal vádolni. Éppen Pettigrew váltott vele néhány keresetlen szót, amikor a fafúvósok soraiból kivált egy alacsony, fekete emberke, és odalépett hozzájuk.

- Nos, Mrs. Roberts - kérdezte erősen idegenes kiejtéssel a jövevény -, jónak találta?

- Ragyogó volt, igazán ragyogó! - lelkendezett Mrs. Roberts. - Milyen felségesen játszik Miss Carless! Ha este is ilyen jól csináljuk ... Mr. Pettigrew, azt hiszem, még nem ismeri Mr. Zbar ... Zbar ... Istenkém, olyan csapnivaló a névmemóriám!

- Zbartorowski. Örvendek a szerencsének, uram.

Pettigrew emlékezett a névre, habár nemigen merte volna kimondani. Tehát ez a búbánatos képű fickó Mrs. Roberts védence, aki körül az a kis vita kerekedett a választmányi ülésen. Pettigrew kezet fogott a klarinétossal, és azon tűnődött, hogyan is kezdeményezhetne beszélgetést egy magafajta, zenéhez nem értő angol jogászember egy lengyel klarinétossal. Mrs. Roberts azonban kimentette szorult helyzetéből.

- Bizonyára nagyon büszke rá - fordult Zbartorowskihoz.

- Parancsol?..,

- Büszke Miss Carlessre. Ő is lengyel, nem?

- Igen, igen, az - mondta Zbartorowski mélabúsabban, mint valaha. - Legalábbis részben.

- Ismeri? - firtatta Mrs. Roberts.

- Nem, nem ismerem. Csak ...

- Ó, akkor meg kell engednie, hogy bemutassam neki. Bizonyos vagyok benne, hogy Miss Carless szívesen találkozik egy honfitársával!

- Nem, dehogy, Mrs. Roberts. Kérem, higgye el, nem szükséges. Ne haragudjon ... én...

Már-már úgy látszott, Zbartorowski mindjárt visszamenekül a fafúvósok közé, ám ebben a pillanatban rákiáltott a színpadról Dixon.

- Zbartorowski, kérem! Épp magát keresem. Idejönne egy pillanatra?

Dixon tudott parancsoló hangot is használni, ha akart. A lengyel jámborul engedelmeskedett. Lelépett a pódiumra, és tűrte, hogy Dixon karon ragadja. Mire magához tért, ott találta magát a hegedűsök pultjai előtt, ahol Lucy Carless épp Clayton Evanstől búcsúzkodott.

- Lucy - szólalt meg Dixon, kissé udvariatlanul félbeszakítva a beszélgetést. - Mielőtt elmégy, szeretném bemutatni egy honfitársadat, a varsói Operaház egykori tagját - Mr. Zbartorowskit.

Még ki sem mondta jóformán a nevet, máris látszott, hogy alapos baklövést követett el. Lucy gépiesen kinyújtott keze lehullott, az arcából mintha kiszállt volna az élet, merev lett, mint egy maszk.

- Zbartorowski! - ismételte meg. Aztán

kérdezett valamit lengyelül. Akármi volt is a kérdés, a klarinétos hirtelen elvörösödött. Ugyanazon a nyelven válaszolt. Keveset mondott, azt azonban, amennyire a nagy és érdeklődő közönség megállapíthatta, nem valami udvariasan. És nem volt kétséges, hogy szavai milyen hatást tettek arra, akinek szóltak. A művésznő következő mondata nem lehetett más, csak halálos sértés. Ekkor Dixon közbeszólt, lengyelül, láthatólag békítési szándékkal, de ez csak olaj volt a tűzre. Zbartorowski vonásait eltorzította a szenvedély, és minden bizonnyal igen heves szitkokat szórt Lucyre. A művésznő láthatólag alig tudta türtőztetni magát, hogy neki ne menjen, s a férfi szózuhatagát a lengyel szókincs minden bizonnyal legsértőbb kifejezéseivel viszonozta. A jelenet tanúi nem tudták, hogy mulassanak-e vagy megbotránkozzanak a leplezetlen indulatkitörésen, ám a jelenet amilyen hirtelen támadt, olyan hirtelen véget is ért.

- Elég! - kiáltott Lucy, és kínzójától hirtelen Evanshez fordult. - Ha ez az ember nem távozik a zenekarból, én nem játszom este!

Dixon igyekezett jóvátenni baklövését.

- Ne légy már ilyen, Lucy - mondta. - Hisz nem is kell ránézned. Isten tudja, honnan szerezhetünk másik klarinétost az utolsó pillanatban.

- Szíveskedjék békében hagyni a felesé-

gemet. Épp elég bajt kevert már eddig is! - Lawrence Sefton elfehéredett dühében.

Dixonnak már nyelve hegyén volt a válasz, amikor Zbartorowski közbeszólt.

- Nem kell aggasztani magukat - mondta. - *Én* nem óhajtok szerepelni. - És távozott az emelvényről.

A hirtelen támadt csöndben Clayton Evans szólalt meg elsőnek.

- Folytatjuk a próbát - mondta élesen. - Szíveskedjék mindenki visszafáradni a helyére. Dixon, keressen kérem egy klarinétost estére. Méghozzá gyorsan. Most pedig, hölgyeim és uraim, a Mozart következik.

És megkopogtatta pálcájával a pultot.

ÖTÖDIK FEJEZET

Klarinétos kerestetik

- Szép kis tészta - mondta borúsan Dixon. Pettigrew, Ventry és Dixon a Prágai szimfónia alatt átvonult a hangversenyteremből nyíló irodába, hogy a választmány képviseletében megvitassa a helyzetet.

- Életemben még ekkora bakot nem lőttem - folytatta Dixon. - De honnan tudhattam volna?!

- Voltaképpen mi történt? - tudakolta Pettigrew.

- Amennyire meg tudom ítélni - mondta Ventry, maróan gúnyosnak szánt hangon -, Mrs. Roberts védence és Miss Carless nem nyerték meg egymás tetszését.

Dixon mintha meg sem hallotta volna.

- A következő történt - fordult Pettigrew-hoz. - Lucy édesapja, az idős Ignacz gróf, kegyvesztett lett Pilsudskinál, még a húszas években. Elvették a birtokát, jó darabig börtönben volt, és mert ezek után sem volt hajlandó alkalmazkodni, életét vesztette egy nagyon is kapóra jött baleset során. Lucynek meggyőződése, hogy az édesapját meggyilkolták, és azt hiszem, igaza is van. Én persze tudtam erről. Csak azt nem tudtam,

hogy Zbartorowski barátunk is bele volt keveredve az ügybe.

- Hogyan? - kérdezte Pettigrew.

- Lucy imént elhangzott szavaiból ítélve, éppen ő volt édesapja gyilkosa. Persze, nem tudom, hogy ez igaz-e. Az az érzésem, hogy Zbartorowski kapcsolatban lehetett a politikai rendőrséggel, és talán ő jelentette fel az öregurat. De a részletek nem érdekesek.

- Most csak az érdekes, hogy egy klarinétossal kevesebb van - jegyezte meg Ventry.

- Úristen! - nézett az órájára Dixon. - Mindjárt fél öt. Honnan kerítünk nyolc órára valakit?

Pettigrew váratlanul előállt egy javaslattal.

- Nincs neked valami klarinétozó barátod, Ventry? - kérdezte. - Mintha az első választmányi ülésen...

- Dehogy nincs - mondta Ventry. - Ostoba vagyok, hogy nem jutott eszembe. A Clarkson fiú a mi emberünk! Rohanok is érte. Marhára fogja élvezni, hogy ő mentheti meg a helyzetet.

- Pokolba a Clarkson fiúval! - mondta szokatlanul élesen Dixon. - Éppolyan jól tudod, mint én, hogy Clarkson reménytelenül tehetségtelen, és hogy az utolsó; pillanatban ugorjon be, amikor még csak nem is látta soha a szólamot, még gondolatnak is nevetséges. Tönkretenné az egész koncertet. Ha

nincs jobb ötleted, Ventry, legokosabb, ha hazamégy, és ránk bízod a dolgot.

Ventry bíborszínűre vált mérgében, és egy pillanatig attól lehetett tartani, hogy kirobban. De úgy látszik, meggondolta magát, és nyugodt, szinte közömbös hangon szólalt meg.

- Hát jó. Ha ez a véleményed, én hazamehetek. Annyira nem szívügyem a Clarkson fiú. Viszlát este.

Ventry távozása után Dixon megkönnyebbült sóhajjal fordult Pettigrew-hoz.

- Talán folytathatjuk. Fogalmam sincs róla, hogy fogunk Londonból klarinétost szerezni az utolsó pillanatban. Már egy klarinétost is nehezen találtam, hetekkel ezelőtt - ezért is kaptam azon a lengyel ürgén. De azért van egypár nevem, a telefonszámuk is megvan. Hát akkor lássunk hozzá.

Pettigrew számára kimondhatatlan unalom és kudarcélmény forrása volt az elkövetkező fél óra. A Dixon megadta számok sorra csődöt mondtak. Kettő nem válaszolt. A harmadikon egy süket idióta jelentkezett, akiből csak nagy nehezen sikerült kiszedni, hogy a telefonszám mögött egy bloomsburyi penzió rejlik, ahol sosem hallottak a keresett zenészről. A negyedik vonal nem működött. És ez így ment a végtelenségig. Dixon végül is kénytelen volt feladni.

- Vagy a listám avult el reménytelenül - mondta -, vagy pedig kipusztultak Londonban a klarinétosok.

- Úgy látszik, mégiscsak kénytelenek leszünk Clarksonhoz folyamodni - vélte Pettigrew.

- Azt már nem! - vágta oda Dixon. - Még nincs veszve minden. Most jut eszembe, lakik odaát Whitsea-ban egy ürge, az talán megteszi, ha elő tudjuk keríteni.

- Whitsea elég messze van - mondta Pettigrew. - Gondolod, ha megtaláljuk is, ideér a koncertre?

- Kocsit küldhetünk eléje Eastburybe, ahol át kellene szállnia. Nézzük csak! - És Dixon lázasan lapozgatni kezdte szamárfüles noteszát. - Mondd csak, felhívnád ezt az embert, míg én megkeresem a vasúti menetrendet? Itt a száma - Whitsea 0497. Jenkinsonnak hívják. Borzasztóan kifutottunk az időből, és ...

És már csukódott is mögötte az ajtó. Pettigrew ott maradt egyedül, és leplezetlen undorral bámulta a telefont. Szép kis kutyaszorítóba került! Miért is engedte, hogy belerángassák ebbe a nyavalyás filharmóniásdiba! Miért is jött el a főpróbára, ahelyett hogy békésen olvasgatná a Törvényszéki Szemlét! Heves allergiát érzett mindenféle klarinétos iránt, és úgy vélte, édes mindegy, hogy a Mendelssohn-hegedűversenyben egy, két vagy három vagy éppenséggel nulla klarinétos működik közre. Esküdni mert volna rá, hogy a közönség soraiban senki sem venné észre a különbséget. Rezignáltan felvette a

kagylót, és feltárcsázta az interurbánközpontot.

Az eddigi tapasztalatok alapján titokban reménykedett, hogy mire kapcsolást kap, addigra Dixon visszatér, és maga beszél Jenkinsonnal, de a központ ezúttal boszorkányos gyorsasággal kapcsolt, s egy perc sem telt bele, egy vékony hang szólalt meg a vonal túlsó végén:

- Itt Whitsea 0497.
- Beszélhetnék Mr. Jenkinsonnal?
- Itt Jenkinson. Kivel beszélek?
- Pettigrew vagyok, de a nevem bizonyára nem mond önnek semmit.
- De nem ám - jelentette ki a hang.
- Mr. Dixon megbízásából beszélek, Markhamptonból. Öt bizonyára ismeri.
- Legjobb tudomásom szerint egyetlen Dixont sem ismerek. Mi a keresztneve?
- Robert.
- Akkor biztos, hogy nem ismerem. Nem hívott véletlenül rossz számot?
- Nem hiszem. Mr. Jenkinsonnal beszélek, ugyebár?
- Már mondtam.
- Ön játszik hogyishívjákon?
- Micsodán?!
- Elnézést. Klarinéton.
- Igen. És azonkívül még jó néhány hangszeren.
- Az nem érdekes. Az a helyzet, hogy sürgős szükségünk van egy klarinétra.

- Nincs felesleges klarinétom, de ha volna, sem adnám el.

- Sajnos, nem jól fejeztem ki magam. Olyan valakire volna szükségünk, aki klarinéton játszik.

- És kicsoda az a „nekünk"?

- Elnézést, ezzel kellett volna kezdenem. A Markshire-i Filharmóniai Társaság.

- Már hallottam róla - mondta a hang, némi diadallal. - Clayton Evans, ugyebár?

- Pontosan - mondta Pettigrew, mint a kimerült úszó, aki végre talajt ér. - Clayton Evans, igen,

- Miért nem ezzel kezdte? Bármikor szívesen játszom Evans vezényletével, ha felkér rá. Lépjen érintkezésbe Potter és Fullbright-tal.

- Ki az a Potter és Fullbright? - kérdezte kétségbeesve Pettigrew.

- Nem ismeri Potter és Fullbrightot? Az ügynökeim. Bent vannak a telefonkönyvben
- felelte a hang. - Hívja csak fel őket bármikor, ha szüksége van rám, és ha szabad vagyok, megyek. Meg tetszett érteni ?

- Nem! - kiáltotta vadul Pettigrew, épp idejében, mielőtt Jenkinson letette volna a kagylót. A szeme sarkából meglátta, hogy belép Dixon, a vasúti menetrendet lobogtatva.
- Tartsa a vonalat egy percig! - és Dixon kezébe nyomta a kagylót. - Intézd el, az Isten szerelmére! - nyögte. - Én nem bírok vele.

Úgy érezte magát, mint zöldfülű ügyvéd-

bojtár korában, amikor hálatelt szívvel principálisa kezébe tehette a képességeit meghaladó ügyet.

- Itt Dixon.

- Nem ismerek semmiféle... - Pettigrew álnok örömmel hallotta, hogy a vonal túlsó végén a vékony hang elölről kezdi a hercehurcát.

- Persze hogy nem. Potter és Fullbrighttól kaptam meg az ön nevét.

- Az az ember, aki az előbb beszélt velem - valami Petter nem tudom mi -, soha életében nem hallott Potter és Fullbrightról! - panaszolta a hang.

- Nem érdekes - mondta Dixon. - Én Clayton Evans megbízásából beszélek, Markhamptonból. Evans bajban van. Az első klarinétosa ugyanis cserbenhagyta, és neki ma estére feltétlenül szüksége van valakire. Ide tudna jönni? Csupa rutindarab - a Mendelssohn-hegedűverseny, egy kis Hände1, Mozart... Tessék?... Ó, igen, persze, a szakszervezet által megszabott fellépti díj és költségtérítés. El tud jönni? Nagyszerű. Nos, kérem, tehát Whitsea-ből indul a hat harmincötös vonattal, és hét huszonkilenckor ér Eastburybe. Onnan alig húsz perc Markhampton; kocsit küldök magáért. Így épp idejében ideér ... Remek. Nagyon köszönöm. Viszontlátásra.

Dixon letette a kagylót, és zsebkendőjével megtörölgette homlokát.

- Hát ezt sikerült elintézni, hála istennek!

- sóhajtott. - Nagyon köszönöm, öregem, hogy segítettél.

- Szóra sem érdemes - nyögte Pettigrew.

- Most már csak kocsit kell találnunk, amit elküldhetünk Eastburybe. Az sem lesz könynyű. Már mindenki előre taxit foglalt, hogy azzal jöjjön a hangversenyre.

- Hívjam fel Farrent? - kérdezte Pettigrew. Farren a város legnagyobb bérautó-fuvarozója volt.

- Ne fáradj. Majd én felhívom. Nem tudod véletlenül a számukat?

- Fel van írva a noteszomban - mondta Pettigrew. - Nézzük csak ... 2203.

- Kösz. - Dixon megint felvette a kagylót, de ezúttal megzavarták. A beszélgetés hátteréül szolgáló zene ugyanis elhallgatott: nyilvánvalóan véget ért a főpróba. Evans, sarkában az elmaradhatatlan Mrs. Bassettel, belépett a szobába.

- Maga még itt van, Dixon? - kérdezte. - Ide figyeljen, nem kell izgatnia magát a klarinétos miatt.

- Még hogy nem kell izgatnom magam! - Dixon fel volt háborodva.

- Nem bizony. Már szépen elterveztem az egészet. A második klarinétost odaültetjük az első pulthoz, úgyhogy csak a másodikra van gondunk. A Mendelssohnban két-három fontos passzus van mindössze, azt eljátszatom a második oboással. A közönségből senki sem fogja észrevenni a különbséget. A Händel

nem számít - az eredeti hangszerelésben különben sincs klarinét -, és a Mozart...

- Kedves Evans - szólt közbe Dixon, olyan hangon, hogy Mrs. Basset elfehéredett a hallatán -, maga azt mondta, szerezzek egy klarinétost. Pettigrew-val az elmúlt háromnegyed órában egyebet sem tettünk, mint klarinétost kerestünk. Mikor végre sikerül szereznünk egyet, maga kijelenti, hogy ne izgassam magam. Ez azért sok egy kicsit!

- Hát talált egyet? Nagyszerű - mondta zavartalanul Evans. - Ki az illető?

- Jenkinson, a whitsea-i filharmonikusoktól. Épp most akarom felhívni Farreneket, hogy küldjenek eléje kocsit Eastburybe. Mit is mondtál, mennyi Farrenék száma?

- 2203.

- 2203 - ismételte Dixon, és tárcsázott. - Halló! Farren-garázs? Van szabad kocsijuk ma estére? A hét huszonkilences vonathoz kell kimennie, Eastburybe ... Van? Nagyszerű. Egy Jenkinson nevű urat keressen, és hozza be a Városházára, a nagyterem művészbejáratához. Meglesz? A számlát lesz szíves Mr. Pettigrew-nak elküldeni... Köszönöm. Viszonthallásra.

Dixon diadalmasan tette le a. kagylót.

- Köszönöm, Dixon - mondta Evans. - Legalább nem kell bíbelődnöm az oboával. Most hazamegyek átöltözni. Mellesleg - állt meg az ajtóban -, Miss Carlesst sajnos meglehetősen felizgatta az az affér a próbán. Beszél még vele a koncert előtt?

- Én? - kérdezte Dixon. - Miért beszélnék vele?

- Csak eszembe jutott... Azt hiszem, kell neki egy kis idő, hogy lecsillapodjék. Külön kérte, hogy senki ne menjen be hozzá a művészszobába, míg sorra nem kerül. A zenekart is figyelmeztettem.

Dixon elvigyorodott.

- Engem fölösleges figyelmeztetnie. Ismerem Lucynak ezt a régi jó szokását. Egyébként is mindig ideges fellépés előtt, ami érthető is. Még a férje se mehet be hozzá - hát még az exférje.

- Rendben van - bólintott Evans. De egy kicsit még ott téblábolt az ajtóban. Összeráncolta a homlokát, mintha zavarná valami.

- Van még valami? - kérdezte Dixon, és ásítást nyomott el. - Mert ha nem ...

- Azt hiszem, nincs - mondta lassan Evans.
- Illetve... valami zavar. Valami tempóprobléma, azt hiszem ... Nem, nem tudom ...
- Hirtelen felrezzent merengéséből. - Ha jól emlékszem, Mrs. Basset volt szíves felajánlani, hogy hazavisz a kocsiján.

Azzal távozott. Pettigrew, aki úgy érezte, egy örökkévalóság óta raboskodik a fülledt kis szobában, sürgősen követte a maestro példáját.

HATODIK FEJEZET

Egy hangverseny félbemarad

Este háromnegyed nyolckor Pettigrew elbúcsúzott feleségétől a művészbejárónál, és nézte, amint magával ragadja az izgatott, lelkes műkedvelő zenészek hada, akik közt unottan, komótosan ott lépdel néhány hivatásos zenész is. Aztán elindult a főbejárat felé. A terem gyorsan telt. Pettigrew jegye a karzatra szólt; ahogy lepillantott, a fejeknek valóságos tengere terült el alatta. Buzgón belemélyedt, ha nagyobb bámulattal is, mint megértéssel, Clayton Evansnek a műsorfüzet élén álló, merőben szakmai jellegű fejtegetéseibe.

Az olvasásban azonban csakhamar megzavarta valaki, aki átfurakodott előtte, és helyet foglalt a mellette levő széken. Amikor felnézett, örömmel állapította meg, hogy a szomszédja Nicola Dixon. Ideális szomszéd - gondolta Pettigrew -, nem fog sokat beszélni, és ő sem várja el, hogy beszéljenek hozzá, ugyanakkor jólesik ránézni. *Felettébb* jólesik ránézni, gondolta, amikor alaposabban szemügyre vette. Mindig is tudta, hogy Mrs. Dixon szemrevaló fiatalasszony, de ilyen csinosnak még sosem látta. Mrs. Dixon ugyancsak kicsípte magát az ünnepélyes alkalom tísztele-

tére. A ruhája megszégyenítette Markhampton egész hölgyközönségét, s nyilvánvaló, hogy a szokásosnál lényegesen több időt töltött a tükre előtt. De nemcsak ez volt nyilvánvaló. Valahogy vonzóbb volt az egész nő. A szeme jobban ragyogott, az arcszíne élénkebb volt, sugárzott, valósággal vibrált az asszony, s ezt Pettigrew roppant csábítónak találta. Különös, hogy a Városháza nagytermében rendezett hangverseny ennyire felajzza Mrs. Dixont, - gondolta -, valószínűleg lelkesebb zenerajongó, mint hitte - mindenesetre lelkesebb, mint a férje.

Erről eszébe jutott, hogy Robert Dixon is a világon van.

- A férje nincs itt? - kérdezte.

Nicola megrázta gyönyörűen fésült fejét.

- Ilyenkor sosem ül mellettem - magyarázta. - Lent van helye valahol hátul, hogy ki-be rohangálhasson, ellenőrizni, hogy rendben van-e minden. Ami a rohangálást illeti, hát én azt hittem, nem érek ide ma este. A parkolóhely is annyira zsúfolt volt, hogy alig találtam helyet.

Eközben a színpadon megélénkült az élet. Gyülekezett a zenekar, hangoltak, egy-egy dallamtöredék, egy-egy futam hangzott fel. Aztán elült az izgatott hangzavar, várakozó csend borult a teremre, majd viharos taps tört ki, amikor a színpad hátterében felbukkant Clayton Evans. A karmester a lehető legkurtább biccentéssel nyugtázta az ovációt, aztán hátat fordított a közönségnek, megkop-

pintotta a pultot, és a taps jóformán még el sem ült, már fel is ugratta helyéről a zenekart és a közönséget a Himnuszt bevezető dobpergéssel.

Pettigrew-nak ekkor jutott eszébe először, amióta a terembe lépett, hogy vajon az ismeretlen klarinétos megjelent-e. Aggodalmas tekintettel végigpásztázta a zenekart. Sajnos, a karzat kis híján egy vonalban volt a termet megvilágító három hatalmas csillárral, ezért nem valami jól látta a zenekar hátsó sorait. De ahogy összeszűkült szemmel vizslatta a sorokat, a jobb sarokban, a fuvolások mellett, mintha üres helyet pillantott volna meg. Nézett, nézett, igyekezett azonosítani a zenészeket. Két fuvolás - ez könnyű. Két fickó, akik egy olyan kis csövön át egy nagy csőbe fújnak, ami morgó hangot ad - azok a fagottok. Végül pedig nagy nehezen sikerült három embert találnia, aki egyenesen lefelé fújt a hangszerébe, nem oldalvást, mint a fuvolások, vagy szögben, mint a fagottosok. Oboa és klarinét - de hogy melyik melyik, azt meg nem tudta volna mondani, habár Eleanor már elégszer elmagyarázta, mi a különbség közöttük. *Három?* De hisz négynek kellene lennie - kettőnek mindegyikből -, hacsak az oboa nem társtalan madár, s nem párosával fordul elő, mint a többi. De nem, erről szó sem lehet, hisz Evans határozottan *két* oboát emlegetett. Ez csak azt jelentheti, hogy a zenekarban mégiscsak híja van egy klarinétnak.

Pettigrew épp eljutott e következtetésig, amikor elhangzott a Himnusz utolsó üteme, s a zenekar hátsó sorainak jobb szélén egy kis mozgolódás támadt. Egy pultot odébb toltak, két rézfúvós félrehúzódott, utat engedett, és amikor a zenekar leült, Pettigrew észrevette, hogy a három zenész négyre szaporodott. Jenkinson késve ugyan, de befutott. Nagyszerű. Pettigrew a messzeségből nem látta ugyan az arcát, csak annyit látott, hogy vastag szarukeretes szemüveget visel, azt azonban elhatározta, hogy a hangverseny után feltétlenül megismerkedik a rejtélyes fúvóssal. Rövid telefonbeszélgetésük alapján fura figurának tartotta.

Fél perc sem telt azonban belé, és Pettigrew - csakúgy, mint a közönség többi tagja - kénytelen volt észrevenni, hogy valami baj van. Eddig az első klarinétos miatti aggodalmában sem kételkedett benne, hogy a hangverseny többi szereplője kivétel nélkül jelen van. Nicola Dixon hívta fel a figyelmét, hogy bizony hiányzik még valaki.

- Úristen! - kiáltott fel rémülten az asszony. - Hol van Billy Ventry?

Pettigrew az orgonakarzatra pillantott, és kénytelen volt elismerni, hogy az asszony rémülete nem alaptalan. A játékasztal előtt üresen tátongott az orgonista helye.

A józan elme átérzi a katasztrófát akkor is, ha puszta szemlélője valamely nyilvános eseménynek, s Pettigrew, aki többnek tartotta magát puszta szemlélőnél, ugyancsak kényel-

metlenül feszengett. Kényelmetlenségét csak öregbítette a tény, hogy a bajt a teremben levők közül utolsónak épp Clayton Evans fogta fel. Csak állt ott, fennkölt önbizalommal, előtte nyitva a Händel-partitúra, aztán jellegzetes mozdulatával hátravetette fejét, megkoppintotta pultját, hogy figyelmeztesse a zenekart, felemelte a karját, és reményteljes pillantást vetett az orgonakarzatra.

- Rettenetes! - suttogta Pettigrew. - A szerencsétlen ördög vak, mint a bagoly nappal! Hát nem szól neki senki?!

De szólt. Miss Porteous; ő volt a koncertmester. Épp abban a pillanatban szólt, amikor már-már úgy látszott, felcsendül az Alleluja-orgonaverseny - orgonista nélkül. A koncertmester suttogó párbeszédet folytatott a maestróval, a hallgatóságon pedig izgatott moraj futott végig. Evans előhúzta zsebóráját, orrához tartotta, visszatette, pálcáját lerakta a pultra, és néhány másodpercig csak állt határozatlanul, háttal a közönségnek - de még a karzatról is látszott, hogy hosszú, érzékeny keze remeg.

- Nem fog rá várni - suttogta Mrs. Dixon. - Evans még soha ...

Evans csakugyan nem várt. Látható erőfeszítéssel kiegyenesítette görnyedt hátát, és a közönség felé fordult.

- Hölgyeim és uraim - szólalt meg. Tökéletesen fegyelmezett volt a hangja. - Sajnos, kénytelenek vagyunk műsorunk sorrendjét megváltoztatni. Mozart Prágai szimfóniájá-

val kezdjük. A Händel-orgonaversenyre a szünet után kerül sor.

Az efféle bejelentéseknek kijáró udvarias taps után a zenekar tagjai gyorsan kicserélték pultjukon a kottákat. Azután Evans megint a zenekar felé fordult, és végre elkezdődött az évad első hangversenye.

Az utolsó pillanatban bekövetkezett programváltozás természetesen nyomot hagyott jó néhány működvelő muzsikus idegein s következésképpen az első tétel hangzásképén. Ám a tétel feléig sem jutottak el, Evans egyénisége már éreztette hatását: kézben tartotta a zenekart, és úgy tolmácsolta a szimfóniát, ahogy az Mozartot megilleti. A darab végén felharsanó tapsot nem csupán az udvariasság diktálta.

Hanem azért, mi tagadás, a közönség kilencven százaléka azért fizetett, hogy Mendelssohn Hegedűversenyét hallja - jobban mondva azért, hogy Lucy Carless Mendelssohn-interpretációját hallja, és a sorrend megváltoztatása miatt a terjedelmes szimfónia alatt bizony türelmetlenül, elégedetlenül fészkelődött.

Clayton Evans megérezhette a hallgatók türelmetlenségét, mert a szokásosnál is kurtábban köszönte meg a szimfónia végén felhangzó tapsot. Biccentett, letette pálcáját, és még el sem ült a taps, ő már nyargalt lefelé az emelvényről. Clayton Evans sosem mulasztotta el, hogy a vendégművészeket maga mutassa be a közönségnek. Mint minden jó

karmesterben, benne is volt egy jó adag komédiáshajlam, s tökélyre fejlesztette az előkelő vendég elővezetésének technikáját. Evans hűséges közönsége pedig ezt a számot tartotta az este fénypontjának. Amikor Evans eltűnt a zenekar mögött, a művészszoba irányában, a közönség elégedetten hátradőlt, és várta a produkciót. Most jön a java!

Ezúttal azonban jóval tovább kellett várniuk, mint máskor.

A végtelennek tűnő késedelem után, amely valójában alig lehetett egy-két percnél hosszabb, tapsvihar köszöntötte a visszatérő karmestert. Ám ahogy támadt, éppoly hirtelen meg is szakadt a taps. Evans egyedül volt. Lassan közeledett az emelvényhez, válla előregörnyedt, álla mellére bukott, úgy lépkedett, akár az alvajáró. Halotti csend ülte meg a termet, ahogy a karmester felvonszolta magát az emelvényre. Két keze megmarkolta a korlátot, mintha attól tartana, különben elesik, s csak állt ott egy teljes percig szótlanul - némán nézett szembe a néma gyülekezettel. Amikor végre megszólalt, rekedt hangja valósággal felismerhetetlen volt. Suttogott inkább, mint beszélt, de a termet megülő tökéletes némaságban mégis jól hallatszott minden szava.

- Baleset történt... - hallották Evans suttogását. - Szörnyű baleset. Azonnal orvost kérek.

HETEDIK FEJEZET

Trimble felügyelő a színre lép

Néhány esztendővel történetünk előtt kormánykörökben feltámadt a racionalizálás szele, és sok más egyébbel együtt elsöpörte a markhamptoni városi rendőrséget is. Következésképpen a Markshire Megyei Rendőrkapitányság egy detektívfelügyelője jelent meg a sürgős hívásra, mely épp akkor érte el, amikor napi munkája végeztével ki akart lépni a kapitányság épületéből. Rangjához képest fiatal ember volt Trimble felügyelő, s fiatalsága eréllyel és becsvággyal párosult. Elődje - az egykori városi rendőrségen, - híjával volt ezen erényeknek, s amikor az ügyek intézését átvette a megyei kapitányság, ő hálásan fogadta a korai nyugdíjaztatás lehetőségét. Alárendeltjei azonban meggyászolták engedékeny felettesük távozását, s az „új fiú" nyüzsgését gyanakvással szemlélték. Trimble jól tudta, hogy tettek révén kell magát elfogadtatnia, és örült, hogy ez alkalommal a régi gárda egy idősebb, szkeptikus őrmesterét osztották be mellé. Rég kereste már az alkalmat, hogy Tate őrmestert meggyőzze képességeiről, és ez az ügy most jó alkalomnak kínálkozott.

A felügyelő kocsiján a Városháza nagytermének művészbejárójához hajtott. Falfehér portás bocsátotta be. Odabent férfiakkal és nőkkel zsúfolásig telt folyosón lelte magát; ahogy megpillantották, egy csapásra elnémultak. Aggodalmas arccal utánafordultak, s tekintetükkel követték, míg átfurakodott közöttük.

A folyosó két oldalán ajtók nyíltak. Egyik ajtó előtt - ahogy Trimble felügyelő belépett, jobb kéz felől, a hangversenyterem irányában - vörös képű rendőr posztolt, fontossága teljes tudatában. Trimble láttán kihúzta magát, és tisztelgett.

- A holttest odabent van, felügyelő úr - jelentette. - Dr. Cutbush van mellette. Semmihez nem nyúltak. Én ugyanis ...

Trimble kurta biccentéssel félbeszakította.

- Később kérni fogom a jelentését. Maradjon itt, amíg nem hívatom.

Tate őrmester a felügyelő háta mögött gunyoros mosolyt villantott a rendőr felé, Trimble pedig karcsún, magabiztosan - talán egy kicsikét túlságosan is magabiztosan, gondolhatta a rosszindulatú szemlélő - bevonult az ajtón.

Aprócska, négyzet alakú helyiség volt a művészszoba. Faborítású falán nem volt ablak, a magas mennyezetbe tört ablaknyílás bocsátott be némi fényt. Szemközt is ajtó nyílt. A bútorzat egyszerű volt: egy asztal, két-három szék meg egy mély karosszék. Az asztalon néhány váza virággal és nyitott

tokban egy hegedű. Dr. Cutbush egy széken ült. A karosszékben pedig Lucy Carless összekuporodott alakja látszott.

Trimble felügyelő gyorsan körülpillantott a szobában, csak azután lépett a holttesthez. Majd a szemközti ajtóhoz ment, és kinyitotta. Az egy másik folyosóra nyílt, amely nagyjából párhuzamosan futott az elsővel, de a két. vége, a mögötte elhelyezkedő színpad alakjához idomulva, meggörbült. A terepszemle után Trimble becsukta az ajtót, majd be is zárta.

- Amióta a holttestet felfedezték, belépett valaki ezen az ajtón? - kérdezte.

- Én, természetesen, mivel a terem felől jöttem - mondta az orvos. - De, amennyire tudom, rajtam kívül más nem.

- Értem. Nos, doktor úr, mit tud nekem mondani?

- Azonfelül, sajnos, keveset, hogy mire megérkeztem, már beállt a halál. A halál oka, mint láthatja... - e szavaknál felállt, a karosszékhez lépett, és félrehúzta az iszonyúan eltorzult arcot elborító fekete hajzuhatagot - a halál oka nyilvánvalóan fulladás. Egy selyemharisnyát hurkoltak a nyakra. Én nem nyúltam semmihez. A vizsgálatot a maguk orvosa nyilván elvégzi. - Visszaengedte a hajat. - Nagy veszteség, felügyelő úr - mondta, és sóhajtott. - Nagy művész volt.

- Az ön véleménye szerint mennyi ideje lehetett halott, amikor ön ideért?

Dr. Cutbush a fejét rázta.

- Sohasem foglalkoztam törvényszéki orvostannal. Annyi bizonyos, hogy nem telhetett el hosszú idő, fél óránál aligha több. De ezt minden kétséget kizáróan majd a szakorvosnak kell megállapítania.

- Értem. Nos, doktor úr, ha lenne szíves megadni a nevét és címét Tate őrmesternek, ő majd később jegyzőkönyvbe veszi az ön vallomását. Most nem tartóztatom tovább.

- Köszönöm. Elvihetem a kislányomat is?

- A kislányát? - kérdezte értetlenül Trimble.

- A zenekarban játszik - az első hegedűszólamban. Biztosan szörnyen felizgatta a dolog, szeretném hazavinni.

- A zenekarban? - Trimble felügyelő tétován simogatta az állát. - Őrmester, ismeri ennek az épületnek a beosztását?

- Igen, felügyelő úr. Nagyon jól ismerem. Sokszor énekeltem itt a Messiásban.

- Hogyan jut a zenekar az emelvényre?

- Azon a folyosón, ahová ön az előbb benézett. Mindkét vége a színpadra nyílik - jobb, illetve bal oldalt. Lépcső vezet a felső sorokhoz.

- Tehát aki a színpadra megy, elhalad ez előtt az ajtó előtt ?

- Igen. És ha valaki kimegy ebből a szobából, egyenest felmehet a színpadra. Két-három ajtó nyílik még arra a folyosóra.

Trimble felügyelő dr. Cutbush-hoz fordult.

- Sajnos, a zenekart még itt kell tartanom

- mondta. - Remélem, nem sokáig. Addig, ha óhajtja, menjen be a leányához.

A doktor kiment, Trimble felügyelő pedig röviden, de alaposan átkutatta a szobát. Az őrmester segített neki.

A kutatás eredménytelennek bizonyult. A szobában mindent a legnagyobb rendben találtak - csak az a némán kuporgó, élettelen alak rítt ki a környezetből. Trimble felügyelő végül behívatta az ajtó előtt posztoló rendőrt, és Tate őrmestert állította a helyére, míg a kapitányságról meg nem érkezik a váltás. A rendőrt majd szétvetette a közölhetnék. Mélyet lélegzett, és rákezdte:

- A főbejárat előtt posztoltam, felügyelő úr, amikor bentről mozgolódásra lettem figyelmes.

- Miféle mozgolódásra?

- Sikoltozás támadt a közönség soraiban, felügyelő úr, és a szolgálatos egészségügyi jelentette, hogy egy hölgy elájult. Bementem a terembe, és megállapítottam, hogy orvost hívtak a művészszobába. Ennek értelmében magam is hátrajöttem, és a színpadi ajtón beléptem. Dr. Cutbush-t találtam itt, valamint Mr. Evanst, a karmestert és Mr. Seftont.

- Mr. Sefton kicsoda?

- Mint megtudtam, az elhunyt férje, felügyelő úr. Mr. Sefton igen izgatott lelkiállapotban volt. Némi nehézséggel sikerült rávennem, hogy hagyja el a helyiséget. Mindenféle zavaros vádakkal illetett több személyt, köztük Mr. Evanst.

- És maga mit tett?

- Miután az orvos kijelentéséből megállapítottam, hogy a halál beállt, és mivel alapos okom volt bűntény elkövetését vélelmezni, kötelességemnek tartottam, hogy átvegyem az irányítást.

- Azt kérdeztem, mit tett? - szólt jeges hangon Trimble felügyelő.

- A Városháza egy alkalmazottját, aki a főbejárattól elkísért, felkértem, értesítse távbeszélőn a kapitányságot, felügyelő úr - nem akartam őrizetlenül hagyni az eset színhelyét. Mr. Evansnek pedig azt javasoltam, jelentse be, hogy a hangversenyt nem folytatják, és oszlassa szét a közönséget. Értesülésem szerint ez meg is történt.

- És?

- Ezután az ajtó előtt posztoltam, azon a helyen, ahol ön talált, felügyelő úr, hogy megakadályozzak mindennemű illetéktelen beavatkozást. Elég nehéz feladat volt, mivel a zenekar tagjai közben már elhagyták az emelvényt, és mind ott nyüzsögtek, ha szabad így kifejeznem, felügyelő úr, sokan közülük mindenféle méretű és alakú zeneszerszámokkal felszerelve.

- Azok az emberek odakint tehát mind zenekari tagok? Jó sokan vannak.

- Nem, felügyelő úr. Nem mindannyian. További bonyodalom keletkezett. Az események során, amelyeket az imént ismertetni igyekeztem, és még mielőtt a helyszínre ér-

keztem volna, bizonyos mértékű beszűrődés történt.

- Egyszóval, egy csomóan bejöttek, akiknek nincs itt semmi keresnivalójuk?

- Egyszóval... Igen, felügyelő úr. Bizonyára ön is tudja, felügyelő úr, hogy a zenekar nagyrészt helybeli illetőségű hölgyekből és urakból áll, és mindenkinek itt volt a teremben a férje meg a felesége meg egyéb hozzátartozója, és ezek természetesen mind hátrajöttek megnézni, mi történt, és - a rendőr nagy erőfeszítéssel visszatért a hivatalos stílushoz - hogy vonatkozó hozzátartozóik milyen helyzetben találtatnak.

- Értem.

- Amint módomban állt megtenni, felügyelő úr, egy portást állítottam az ajtó elé, hogy megakadályozza illetéktelen személyek behatolását.

- Értem. De azt senki sem ellenőrizte, hogy ki megy ki.

- Azt valóban nem, felügyelő úr.

- Pedig a nyomozás szempontjából az sokkal fontosabb, mint hogy ki jött be utólag.

- Valóban, felügyelő úr.

- Na, mindegy - legyintett Trimble felügyelő. - Maga kétségtelenül mindent megtett, amit tehetett, és ezt tudatom is majd a feletteseivel.

- Hálásan köszönöm, felügyelő úr.

- Most Mr. Evansszel szeretnék beszélni, meg azzal a bizonyos Mr. Seftonnal. Hol vannak?

- Azt hiszem, az e helyiséggel szomszédos szobában, felügyelő úr. Az úgynevezett próbateremben, ugyanis van ott egy zongora. Azt javasoltam, hogy ott várakozzanak a felügyelő úrra, hogy ne zavarhassa őket illetéktelen személy. Rajtuk kívül még két-három személy tartózkodik a helyiségben.

Kopogtak. Tate őrmester dugta be a fejét.

- Itt a törvényszéki orvos, felügyelő úr - jelentette. - Meg az ujjlenyomatos és fotós osztag.

- Küldje be őket - rendelkezett Trimble felügyelő.

A kis szoba megtelt gyors, céltudatos szakemberekkel. Trimble felügyelő közölte kívánságait, majd távozott. Tate őrmestert hagyta ott ügyeletesnek. Távozóban még megütötte fülét az őrmester gúnyos megjegyzése. aki így szólt az ujjlenyomat-szakértőhöz: - Kár strapálni magad a kilinccsel, Bert. Tele van a felügyelő ujjlenyomataival!

A felügyelő átment a próbateremként megjelölt szobába. Szakasztott olyan volt, mint az iménti, csak a fal mellett állt egy pianíno, a sarokban meg néhány kottaállvány. Három férfi meg egy nő ácsorgott kényelmetlenül az asztalnál; a sarokban, egy karosszékben, egy negyedik férfi gubbasztott.

- Trimble detektívfelügyelő vagyok, a markshire-i rendőrkapitányságról - mutatkozott be a rendőrtiszt. - Melyik önök közül Mr. Evans?

Mielőtt még Evans válaszolhatott volna, a

karosszékben gubbasztó férfi feltápászkodott, és keresztülbotladozott a szobán.

- A feleségem! - hörögte. - Hol a feleségem! Látni akarom! Meg akarom magyarázni... meg akarom mondani neki...

Trimble felügyelő még idejében megragadta a karját, különben összeesett volna.

- Mr. Sefton - mondta nyájasan -, most az lesz a legokosabb, ha visszamegy a szállodába, és megpróbál pihenni egy kicsit. Majd ha itt lesz az ideje, megnézheti a feleségét, de most... most nem alkalmas. A kapu előtt áll egy rendőrkocsi, az majd elviszi. A biztos úr itt elkíséri. No, menjen szépen.

Sefton meglepő jámborsággal hagyta magát kiterelni a szobából. Kis csend támadt, majd Evans szólalt meg.

- Evans vagyok. A hölgy Mrs. Basset, választmányunk elnöke, Mr. Dixon, a titkár, Mr. Pettigrew, a pénztáros.

Trimble felügyelő mereven meghajolt. Clayton Evans személyiségének hatása alól ő sem vonhatta ki magát.

- Úgy tudom, ön fedezte fel a megboldogult holttestét - kezdte, kissé kényelmetlenül az izzó pillantású szemek tüzében, amelyek a vastag szemüveglencse mögül bámultak rá.

- Igen. Én. Ön természetesen vallomást óhajt majd tőlem. Állok rendelkezésére. Pillanatnyilag azonban kissé aggódom a zenekarom miatt. Mindegyikük számára nagy megpróbáltatást jelent ez az eset, a hivatásos zenészeknek pedig indul a vonatuk. Szóba sem

jöhet, hogy bármelyiküknek köze lehetne ehhez a szörnyűséghez. Lehetséges volna, hogy elmenjenek?

Trimble felügyelő fontolóra vette a kérdést.

- Kicsit nehéz helyzetben vagyok a zenekarral kapcsolatban - mondta. - Tökéletesen megértem az ön aggodalmát, de abból, amit eddig megtudtam, egy dolog világos. Aki ezt a bűntettet elkövette, szabadon közlekedhetett az épületnek ebben a részében, a színpad mögött. Ilyen helyzetben - akár jogosan, akár jogtalanul - sokan lehettek. De az bizonyos, hogy a zenekar tagjai mindenképpen köztük voltak. Mindnyájukat ki kell hallgatnom, már csak a rend kedvéért is.

- Nem volna mára elegendő, ha felvenné az adataikat, és eleresztené őket? - kérdezte Pettigrew. Volt némi tapasztalata rendőri vizsgálatok terén, és elrémítette a kilátás, hogy Eleanor esetleg még késő éjszaka is itt rostokolhat, míg a rendőr nagy ügybuzgalommal körmöli a merőben érdektelen és haszontalan beszámolókat. - Később kényelmesen kihallgathatja valamennyiüket - tette hozzá.

- Csakhogy van ám még egy bökkenő. Értesülésem szerint jelentős idő telt el Miss Carless holttestének felfedezése és a rendőrség megérkezése között. Az általános zűrzavarban bárki kisurranhatott. Hogyan tudhatnám meg, hogy itt van-e még a zenekar valamennyi tagja?

Evans most először bizonytalanodott el.

- Nem tudom - mondta. - Ami azt illeti, nem is ismerem mindegyiküket látásból. A Mozartban mind itt voltak. Hallottam volna, ha bárki hiányzik. - Mrs. Bassethez fordult. - Maga persze ismeri mindannyiukat.

- Természetesen - bólintott Mrs. Basset. - Mindenkinek igazolhatom a személyazonosságát. Ó... megfeledkeztem a hivatásosokról. Őket nem ismerem.

- Amiatt nem kell aggódnia - szólalt meg Dixon. - Itt van róluk a lista. - Takaros, gépelt jegyzéket vett elő a zsebéből, és átnyújtotta Trimble felügyelőnek.

- Nagyszerű - bólintott a felügyelő. - Most már alighanem segíthetek önnek, Mr. Evans. Gyűjtse össze valahol a zenekar tagjait, és nyomban nekilátunk a dolognak.

Evans és Mrs. Basset egyesült erővel meglepően rövid idő alatt kiválogatta a zenekar tagjait a közéjük vegyült illetéktelenekből, és a folyosó egyik végébe terelték nyájukat. Pettigrew, kissé bűntudatosan, bent maradt a próbateremben Dixonnal. Amikor rádöbbent, hogy katasztrófa történt, az elsők között lépett be a művészbejárón, azzal a szándékkal, hogy felesége segítségére siet; ám iszonyodott a tömegtől, és amikor nem találta meg azonnal Eleanort, örömmel engedett Mrs. Basset kérésének, hogy segédkezzék Evansnek a meglehetősen rendkívüli választmányi ülésen. Életében eddig kétszer rángatták be akarata ellenére gyilkossági ügy nyo-

mozásába, és ezúttal eltökélte, hogy kimarad belőle.

A félig nyitott ajtón át hallotta, amint lassan, körülményesen leltárba veszik a zenekart.

- Első hegedű! - kiáltotta Mrs, Basset. - Miss Porteous!

- A nevét és a címét kérem, kisasszony, és ha szabadna a személyazonossági igazolványát? - hallatszott egy rendőri hang az ajtó mögül.

Amikor Eleanorra került sor, Pettigrew kisurrant, és csatlakozott feleségéhez.

- Megvárom a végét, ha hajlandó vagy te is itt maradni - mondta Pettigrew. - Úgy látom, ez a felügyelő csak akadékoskodnék, ha engedély nélkül le akarnék lépni.

Erősítés érkezett, és most már két rendőr vette fel az adatokat, úgyhogy Trimble felügyelő, Evans és Mrs. Basset hamarosan visszatért.

- Ezzel megvolnánk - mondta Trimble. - Csak két személy hiányzik - jobb arány, mint vártam. Az egyik bizonyos Mitt Hilliard, brácsás. A többiek szerint az édesanyja már a kezdet kezdetén érte jött, és hazavitte, de ezt még majd ellenőrizzük. A másik már nehezebb eset, mivel hivatásos zenészről van szó, és úgy látszik, senki sem tud róla. - Átnyújtotta Dixonnak a névjegyzéket. - Nem tudom elolvasni a nevét - mondta. - Az eredeti, géppel írt név ki van húzva, és ceruzával írták fölé a másik nevet.

Dixon a jegyzékre pillantott.

- Úristen! - szisszent fel. - Jenkinson!

- Hová való az illető?

- Whitsea-be. Megvan valahol a címe. - És kotorászni kezdett a zsebében.

- Potter és Fullbright útján megtalálható - morogta önkéntelenül Pettigrew.

Ekkor odakintről zaj hallatszott. Aztán egy rendőr dugta be a fejét.

- Bocsánat, felügyelő úr - mondta -, de itt van egy illető, és mindenáron be akar jönni. Mondtam, hogy senkit sem eresztethetek be, de az illető...

Az ajtó hirtelen kitárult, és megszólalt egy éles, magas hang:

- Ha szabad kérdeznem, mi ez, hangversenyterem vagy bolondokháza? Vegye tudomásul, hogy azért is bemegyek!

És úgy is lőn, akármennyire igyekezett útját állni a rendőr.

- Ejha - mondta Trimble felügyelő. - Kicsoda ön, ha szabad kérdeznem?

- Nevem - jelentette ki a jövevény - Jenkinson. Most pedig elárulnák végre, mi folyik itt?!

NYOLCADIK FEJEZET

Jenkinson

Pettigrew első érzése az volt, hogy ilyen magas férfit még sose látott, legfeljebb cirkuszban; a második, hogy ezt az embert most látja életében először. Keskeny, fakó arca volt, s dús, fehér sörénye.

Jenkinson kérdése nyilvánvalóan szónoki kérdés volt, mert mielőtt még bárki válaszolhatott volna, tovább beszélt, azon a hangon, amelyet Pettigrew könnyen azonosíthatott a délutáni telefonbeszélgetés során megismert orgánummal.

- Idejövök Whitsea-ből - kesergett a hang -, nem csekély nehézségek árán, csak azért, hogy szívességet tegyek Mr. Evansnek. Az állomáson egy őrült vár, elfuvaroz egy egészen más városba, valami tánclokálba, aztán ott hagy. És amikor végre nagy nehezen sikerül elvergődnöm a megfelelő városba, a megfelelő helyre, azt kell tapasztalnom, hogy megszállta egy falka rendőr, s ráadásul kétségbe vonják, hogy jogosan tartózkodom itt! Mindennek van határa - és én igenis a felelős személy fejét követelem!

E kirohanás után Jenkinson egy kisebbfajta fekete hangszertokot helyezett az asztalra,

a társaságra pedig, váratlanul, derűs mosolyt vetett. Úgy látszik, sikerült kiadnia a mérgét.

- Azonkívül - folytatta - elvárom, hogy megfizessék a fellépti díjamat és a költségeimet.

- Hát ez igazán érdekes - mondta csöndesen Trimble felügyelő.

- Örömmel hallom - nézett a felügyelőre hegycsúcsmagasából Jenkinson. - Habár ez egyáltalán nem magyarázza meg a felettébb különös történteket. Netalán ön Mr. Dixon?

- Trimble detektívfelügyelő vagyok a Markshire-i Megyei Rendőrkapitányságról, jelenleg az ön által említett falka rendőr parancsnoka.

- Örvendek a szerencsének. Megkérdezhetem, mi járatban van itt? Alig hinném, hogy az én késésem volna az oka a különleges rendőri készültségnek.

- Okunk van feltételezni, hogy itt gyilkosság történt - mondta a felügyelő.

- Aha. Ez magyarázatul szolgál arra, hogy a hangverseny, amelyre engem szerződtettek, úgy látszik, elmarad, a példátlan szervezési balfogásra azonban, amely megakadályozott vállalt kötelezettségem teljesítésében, semmiképpen sem. Nem Mr. Dixont gyilkolták meg véletlenül? - fűzte hozzá reménykedve.

- Nem, Mr. Dixon itt van - mutatott a szóban forgó személyre Trimble felügyelő - A nyomozást - folytatta gyorsan, mielőtt Jen-

kinson megmukkanhatott volna - Miss Lucy Carless halála tárgyában folytatom.

- Sajnálattal hallom - mondta elkomorulva Jenkinson. - Nem egy szólista haláláért fohászkodtam már az éghez, de Miss Carless nem volt közöttük. Nagy művész volt. Nos - vette fel megint a hangszertokot -, nem zavarom a munkájukat. Szeretnék minél hamarabb hazakerülni Whitsea-be. Mr. Dixon a magyarázatot írásban is megadhatja, és ügynököm a maga idején benyújtja majd a számlát.

Már indult is az ajtó felé, ám Trimble felügyelő megállította.

- Egy pillanat, Mr. Jenkinson. Ha jól értettem, ön azt mondotta, hogy csak most érkezett meg?

- Ezt igyekeztem megértetni.

- Önnek tehát - és a felügyelő a hivatásos zenészek névsorára pillantott - az első klarinétszólamot kellett volna játszania?

- Igen.

- Mikor szerződtették önt?

- Csak ma délután. Először valami tökkelütött alak hívott fel, valamilyen Crew, vagy hogy hívják, azután ez a bizonyos Dixon. Félreérthetetlenül azt mondta, hogy...

- Most ne töltsük ezzel az időt. Tehát, eddigi értesüléseimmel ellentétben, a hangverseny kezdetén a zenekarban egy muzsikussal kevesebb volt.

- Nem! - szólalt meg egyszerre Dixon és Pettigrew.

- Nem értem - fordult feléjük Trimble felügyelő. - Ha Mr. Jenkinson nem volt itt...

- Hisz épp erről van szó - kötötte az ebet a karóhoz Dixon. - Itt volt! Illetve az az ember, akit én Jenkinsonnak hittem, itt volt. Persze, sosem láttam azelőtt, de feltételeztem, hogy ő az. Mindenesetre: *volt* első klarinétos.

- Úgy van - bólintott Pettigrew. - Én figyeltem is, mikor érkezik. Akkor jött be, amikor a Himnusznak épp a végére értek.

- És nem ez az ember volt az? - mutatott Trimble felügyelő Jenkinsonra.

- Még csak nem is hasonlított hozzá - mondta Dixon.

- Ön szerint sem, Mr. Pettigrew?

- Szerintem sem.

- És mi a véleménye önnek, Mr. Evans?

Evans a fejét rázta.

- Sajnos, én nem segíthetek. Olyan távolságból nem ismerek fel arcokat. Annyit mindenesetre mondhatok, hogy a Himnuszban elég gyengén szóltak a fafúvósok. Persze, amit Mr. Pettigrew mond, az megmagyarázza a dolgot.

- És ön, Mrs. Basset? Látta ezt az embert? Ön ott volt a zenekarban, közelebb hozzá, mint a jelenlevők közül bárki más.

- Én veszem észre utolsónak, hogy mi történik hátul a zenekarban - mondta Mrs. Basset. - Egész idő alatt le sem vettem a szemem a karmesterről!

- Akárcsak én - tette hozzá Eleanor.

- Tehát akkor - mondta a felügyelő -, ha ez a két úr nem téved - mutatott Pettigrew-ra és Dixonra -, valaki beült a zenekarba, és első klarinétszólamot játszott, holott nem volt ott semmi keresnivalója.

- Tévedésről szó sem lehet - jelentette ki Dixon. - Mr. Jenkinson eléggé feltűnő jelenség; az az ember egészen más volt. Hogy egyebet ne mondjak, fele olyan magas, mint Jenkinson.

- Ha tehát elfogadjuk az önök állítását, az ismeretlen személy akkor ment fel a színpadra, amikor a zenekar többi tagja már ott volt - és nyomban a gyilkosság felfedezése után el is hagyta az épületet.

- Úgy gondolja... - kezdte Mrs. Basset, de Trimble felügyelő felemelte a kezét.

- És csakis azért jelenhetett meg itt Mr. Jenkinson helyett - mondta -, mert az igazi Mr. Jenkinsont feltartóztatták a Városháza felé vezető útján.

- A sofőr képtelen ostobasága tartóztatott fel - vetette közbe Jenkinson.

- Vajon ostobaság volt-e? - vágott vissza Trimble felügyelő. - Ha az az ember el akarta foglalni az ön helyét a zenekarban, hozzátartozhatott a tervéhez, hogy ön ne érkezhessék meg idejében, és ne veszélyeztesse az ő kisded játékait!

- Nem értem, hogy lehetett volna része abban, hogy Mr. Jenkinsont rossz helyre vitték - vette ellen Pettigrew. - Mi itt be-

széltük meg, hogy Farren egyik kocsija menjen érte. A sofőr egész egyszerűen tévedett.

- Ha valóban Farren kocsija ment érte - vélte a felügyelő. - De hát ezt könnyen ellenőrizhetjük. Mikor rendelték meg a kocsit?

- Valamivel öt után - mondta Dixon. - Én magam hívtam fel a garázst.

- Pontosan öt óra tíz perckor - közölte Mrs. Basset. - Én ott voltam, amikor telefonált, és az én órám mindig hajszálpontos!

- Egy pillanat - szólt Trimble felügyelő. - Azonnal utána is nézek ennek a kocsiügynek.

Kiment a folyosóra, és odaszólt az ajtó előtt álló rendőrnek.

- Kéretem Tate őrmestert, de azonnal.

Az őrmester már elő is bukkant a művészszobából.

- Végeztünk, felügyelő úr - jelentette. - Elszállíthatják a tetemet?

- El.

- Igenis, felügyelő úr. És ha szabad volna...

Trimble felügyelő a szavába vágott.

- Menjen ki azonnal a Farren-garázsba, a Fő utcára - rendelkezett. - Tudja meg, kaptak-e rendelést Mr. Dixontól, hogy küldjenek kocsit az eastburyi állomásra, ahonnan ma este egy urat kellett elhozni a Városházára. Milyen kocsit küldtek, mi a sofőr neve, és teljesítették-e a megbízatást? Ha lehet, szerezzen írásbeli vallomást a sofőrtől, valamennyi fontos részlettel. Utána, amilyen gyorsan csak tud, itt tegyen jelentést. Indulás!

Tate őrmester morgott valamit a bajsza alatt, amit a felügyelő szerencsére nem hallott meg, majd távozott. Trimble felügyelő visszament a próbaterembe. Jenkinson már türelmetlenül nézegette az óráját.

- Ez az óra, felügyelő úr, noha nem különösebben megbízható - mondta -, arról tájékoztat, hogy meglehetősen későre jár, és ugyancsak iparkodnom kell, ha el akarom érni az utolsó whitsea-i vonatot. Mivel szívből remélem, hogy minden kétséget kizáróan bizonyítást nyert, hogy későn értem ide, tehát én nem ölhettem meg Lucy Carlesst, távozhatom?

- Sajnálom, uram - mondta Trimble felügyelő -, de mielőtt távozik, meg kell kérnem, mondja el pontosan, mi történt önnel ma este.

- Azt hittem, ezt már elmondtam - mondta fáradtan Jenkinson. - Egy megbocsáthatatlan baklövés következtében ...

- Nem, nem. A kezdet kezdetétől kérem, és a lehető legrészletesebben.

- Ám legyen. Tehát, öt óra körül felhívott Mr. Dixon, és felkért, hogy jöjjek át ide, és helyettesítsem a klarinétost, aki az utolsó pillanatban kijelentette, hogy nem hajlandó játszani. A megbeszélés értelmében a hat harmincötös whitsea-i vonatra kellett szállnom, azzal, hogy az eastburyi állomáson kocsival várnak hét óra huszonkilenc perckor. Fel is szálltam a hat harmincötösre, és hét huszonkilenckor, illetve egészen lényegtelen

késéssel, meg is érkeztem Eastburybe. Ahol is - tette hozzá Jenkinson - valóban vártak.

- Milyen kocsi várta?

- Nem volt rajta semmi különös - talán valamivel tisztább és kényelmesebb volt, mint általában a taxik. Az állomáson nem is várakozott más kocsi, és amint odaértem, a sofőr már nyitotta is az ajtót, és megkérdezte: „Mr. Jenkinson?" - amire én azt feleltem: „Igen." Aztán" beszálltam, és ő elindult.

- Milyen volt a sofőr?

- Nem tudnám megmondani. Addigra már természetesen besötétedett, és a Brit Vasúttársaság nem híve az árampazarlásnak, legalábbis Eastbury állomásán. Simléderes sapka volt rajta és sötét felöltő, arra emlékszem. Tökéletesen mindennapi ember volt, és tökéletesen mindennapi hangon beszélt. Nem hiszem, hogy felismerném.

- Nem jegyezte meg a kocsi rendszámát?

- Történetesen megjegyeztem, de ez csak később következik. Ha már ennyire érdekli az ügy, menjünk sorjában. Mint mondom, a sofőr elindult. Mentünk egy darabot, mivel azonban nem ismerem a környéket, nem tudom pontosan megmondani, meddig, sem azt, hogy milyen irányban. Idővel elérkeztünk egy városba, amelyet természetesen Markhamptonnak véltem. A kocsi megállt egy jókora épület előtt, egy „Művészbejáró" feliratú ajtónál. Kiszálltam. A kocsi abban a pillanatban elhajtott. Kissé meglepetten néztem

utána, mert azt hittem, a sofőr borravalóra számít, és akkor vettem észre a rendszámát.

- Mi volt az? - kérdezte Trimble felügyelő.

- TUJ 104. Ha érdekli, hogy miért jegyeztem meg, közölhetem, hogy egy felettébb kellemetlen bácsikám nevelt, aki Thomas Uriah Jenkinson névre hallgatott, úgyhogy a rendszám betűi kellemetlenül ismerősek voltak. A számot pedig azért jegyeztem meg, mert az eszembe ötlött, hogy ha a bácsikám megérte volna a száznégy esztendőt, még ma is élne, és kellemetlenebb volna, mint valaha.

- Nagyon köszönöm, Mr. Jenkinson. Rendkívül értékes a vallomása. Ezek után nem lesz nehéz a kocsit lenyomozni. És ön hol találta magát?

- A művészbejáró előtt, a járdán. Bementem, mire elém állt egy tésztaképű fiatalember, szmokingban, és azt kérdezte, mi járatban vagyok. Közöltem, hogy a zenekarnak vagyok a tagja, mire meglepődve végigmért, és azt mondta, ő úgy tudja, a zenekar már együtt van. Azzal elment, aztán visszatért egy „Rendező" feliratú karszalagot viselő úriember társaságában, aki közölte velem, hogy a polgárőrség báljára tévedtem, a Didford Parva-i Iparegylet nagytermébe!

Jenkinson itt elhallgatott, és dühös pillantást vetett Pettigrew-ra, akit ellenállhatatlan nevetési inger fogott el. Aztán megköszörülte a torkát, és folytatta.

- Ráadásul a fickó volt olyan orcátlan, és

azt javasolta: álljak be a „fiúk" közé, és vegyek részt az iszonyatos macskazenében, amely addigra már ki is tört az épületben. Amikor végre sikerült megszabadulnom tőle, valami közlekedési eszköz után néztem, amely idehozna. Úgy látszik, Didford Parva községben nem ismerik a bérautó-fuvarozás intézményét, így aztán kénytelen voltam megvárni a helyi autóbuszt, s végül is az hozott el erre a rendőr megszállta helyre. Enynyi a történetem, felügyelő úr. Ezek után távozhatom végre?

Ha Jenkinsonnak az volt a célja, hogy olyannyira túlfeszítse a felügyelő türelmét, hogy a végén hálás legyen, amiért megszabadul tőle, akkor sikerrel járt a törekvése, mert alig végezte be szavait. Trimble az ajtóhoz száguldott, feltépte, és végtelenül udvariasan, ám szemmel láthatóan megkönnyebbülten tessékelte ki a sértődött klarinétost.

A felügyelő visszatért a szobába, és végignézett a bent tartózkodók kis csoportján. Nyilvánvaló, hogy mindannyiukat óriási sokk érte Lucy Carless tragikus halálával. Fáradt, elnyűtt volt valamennyi arc. Mrs. Basset leplezetlenül ásított. Evans a zongoraszéken kuporgott, és úgy szemlélte a billentyűzetet, mintha bele akarna bújni. A felügyelő látta, hogy legfőbb ideje szélnek ereszteni őket.

- Azt hiszem, szükségtelen tovább tartóztatnom önöket - mondta. - Azt javaslom, Mr. Evans, hogy, mondjuk, úgy egy óra

múlva, ha már kipihente magát egy kissé, fáradjon be a rendőrségre, és akkor megkérem, hogy tisztázzon néhány pontot, ahol még bővebb tájékoztatásra van szükségem. Ami önöket illeti, hölgyeim és uraim, a címüket felírtam, úgyhogy szükség esetén holnap értesíthetem önöket. Mielőtt azonban elmennének, még valamit szeretnék kérdezni. Az ügyben egyetlen személy van, akit nem tudunk azonosítani; az a férfi, aki Mr. Jenkinson helyét foglalta el, és ... hogy is hívják ezt a zeneszerszámot?

- Klarinét - segített Dixon.

- Szóval klarinéton játszott. Gyakori holmi ez a ... ez a klarinét?

- A jó klarinét ritka, mint a fehér holló - motyogta Evans, mintha csak magában beszélne. - Mikor legutóbb Londonban jártam, láttam egy eladó B-klarinétot. Szép darab volt, de ...

- Úgy értem, sokan tudnak rajta játszani?

- Ha arra kíváncsi, hogy erre mifelénk sokan vannak-e, akik eljátszhatnak az első klarinétszólamot, mondjuk, Mendelssohn Hegedűversenyében, hát közölhetem, hogy nincsenek sokan - mondta Evans. - Épp ez volt a baj.

- Értem. Ezzel mindjárt lényegesen szűkül a kutatási terület. Utolsó kérdésem: milyen volt az a bizonyos zenész?

A kérdés Pettigrew-nak szólt. Ő már számított rá, és készen állt a válasszal.

- Fogalmam sincs róla.

- Hogyhogy?

- Végtelenül sajnálom, de csakugyan nincs, pedig figyeltem az illetőt, mert izgatott, hogy befut-e a hangverseny kezdetére. Csakhogy nem volt megfelelő a világítás, meg nem is volt olyan feltűnő jelenség, mint Mr. Jenkinson. Olyan ... nos, olyan mindennapi ember volt. Annyit mondhatok, hogy szarukeretes szemüveget viselt, és talán bajusza is volt, de ezt nem merem határozottan állítani.

- Magas volt? Alacsony? Szőke? Barna?

- Azt hiszem, középtermetű, és inkább barna. De higgye el, énfelőlem akárki lehetett. Talán te jobban megfigyelted, Robert... Dixon sem tudott bővebb felvilágosítással szolgálni. Ő hátul ült a teremben, magyarázta, ahonnan még rosszabbul látta a zenekart, mint Pettigrew. A szarukeretes szemüveget ő is észrevette, meglehetősen bizonyos volt a bajusz felől is, de ennél többet ő sem tudott mondani.

Trimble felügyelő vállat vont.

- Na jó - mondta. - Idővel talán találok valakit, aki jobb megfigyelőnek bizonyul. Most pedig, azt hiszem .,. Tessék? Mi az?

Tate őrmester jött meg a Farren-garázsból. Sebtében lefirkantott jelentését szerfelett önelégült ábrázattal nyújtotta át felettesének.

Trimble felügyelő meglehetősen undorodó ábrázattal vette szemügyre.

- Ezt én nem tudom elolvasni - jelentette ki, és visszaadta.

- Holnapra annak rendje és módja szerint

le lesz gépelve - szuszogta az őrmester. - Mivel felügyelő úr annyira siettetett...

- Jól van, jól van. Mondja most el csak a lényeget, aztán majd később megfelelő formába önti.

Tate előszedte régimódi, acélkeretes pápaszemét, lassan, komótosan megtörölgette, és az orrára biggyesztette.

- „Nyilatkozat. Wilfred Farren, negyvenhat éves, iparengedély száma DNEA háromszázharmincöt, nyilatkozata - olvasta. - Alulírott mint a Farren Garázs és Bérautó Szolgálat, Markhampton, Fő utca 252. sz. alatti üzem tulajdonosa, kijelentem, hogy egy telefonüzenet következtében, amely Mr. Dixontól származott ma délután öt óra húsz perckor ..."

- Az én órámon öt óra tíz perc volt! - szólt közbe felháborodottan Mrs. Basset.

- Farren öt húszat mond, asszonyom.

- Farren téved. Az én órám abszolút...

- Folytassa, őrmester - szólt Trimble felügyelő.

- „ ... utasítottam alkalmazottamat, John Foch Dawkinst, hogy egyik kocsimmal, melynek rendszáma RUJ 762, menjen ki Eastbury állomásra, bizonyos Mr. Jenkinson elé, aki a hét óra ötvenkilences vonattal érkezik. A kocsi pontban ..."

- Melyik vonattal? - kérdezte Dixon.

- A hét ötvenkilencessel, uram. „A kocsi pontban ..."

- De hát én hét huszonkilencet mondtam.

Jenkinson a hét ötvenkilencessel nem ért volna ide a hangversenyre.

- „A kocsi pontban ..."

- A nyilatkozat további része nem érdekes, őrmester - mondta Trimble felügyelő. - Azt hiszem, Mr. Farrentől mindent megtudtunk, amit tudni akartunk.

- Igenis, felügyelő úr. „Nyilatkozat. John Foch Dawkins, harmincegy éves, gépjármű-vezetői jogosítványának száma ..."

- Köszönöm, nem vagyok rá kíváncsi. Nos, Mr. Dixon, a rejtély egy részére mindenesetre fény derült. Már tudjuk, miért nem találkozott Farren embere Mr. Jenkinsonnal. Bizonyos, hogy ön hét huszonkilencet mondott?

- Egészen bizonyos.

- Nem kétséges. Magam is hallottam - jelentette ki Mrs. Basset. - Farren már nem a régi. Egy olyan emberben, akinek nem jár pontosan az órája, nem lehet megbízni. Fel fogom hívni a baráti köröm figyelmét, hogy a jövőben ne vegyék igénybe Farrent. - Amivel Mrs. Basset finoman érzékeltette, hogy ő maga nem szorul bérelt kocsi használatára.

A gyűlés ezzel véget is ért. A felügyelő meg az őrmester elhajtott a rendőrségi kocsiban, Pettigrew-ék, Dixon, Evans és Mrs. Basset pedig még ott állt a Városháza nagytermének művészbejárójában, amikor Evans egyszer csak megjegyezte:

- Egy zenészről nem tudunk!

- Mégpedig? - kérdezte Dixon.

- Arról a nyavalyás Ventryről. Hol a csudában van az a fickó?

KILENCEDIK FEJEZET

Mi történt az orgonistával?

Ventry történetesen otthon volt. Zenetermében üldögélt egy kényelmes karosszékben, a pattogva lobogó kandallótűz előtt, és szivarozott. Egy katalógust tanulmányozott, mely egy londoni árverésre kerülő válogatott fajborok és likőrök részletes leírását tartalmazta. Hideg vacsorájának maradványai a szoba közepén álló asztalon búslakodtak. Egyszer csak telefoncsengés riasztotta fel olvasmányából.

- Billy? - szólt egy női hang.
- Én vagyok.
- Egyedül vagy?
- Igen. A szakácsnő kimenős.

- Nem éppen őrá gondoltam - folytatta a hang. Mintha kuncogást fojtott volna el. De aztán nyomban elkomolyodott. - Ide figyelj, gondolom, tudod, mi történt ma este.

- Mármint?
- Mármint Lucyval.
- Tudom. - Ventry hallgatott egy pillanatig, azután megismételte: - Igen, tudom, mi történt Lucyval. Ronda ügy.
- Persze hogy ronda ügy - mondta a hang.

- De engem pillanatnyilag nem ez izgat. Hanem mi.

- Nem egészen értem, hogy kerülünk ebbe mi.

- Az ég szerelmére, Billy, észnél légy! Hát nem érted, hogy vége-hossza nem lesz a kérdezősködésnek?

- Igen, igen. Tudom:

- Nos, én csak azt akarom mondani, hogy ha bárki bármit kérdezne tőled a mai estére vonatkozóan, te *nem láttál engem.*

- Értem - mondta Ventry. - Nem láttalak. Ez minden?

- Hogyhogy ez minden? - kérdezte értetlenül a hang. - Nézd, most nincs időm többet mondani. Bármelyik pillanatban félbeszakíthatnak. Ezt mindenesetre jegyezd meg.

- Jó későre hagytad, az biztos - mondta Ventry, és gonoszul belevigyorgott a telefonkagylóba. - Talán még nem igazítottad be az órádat? Honnan tudod, hogy a rendőrség még nem járt itt?

- Úristen, csak nem!...

- Nem, még nem. De már járhatott volna. Ha nem bíztál benne, hogy tartom a számat, miért nem hívtál fel egy órával előbb?

- Mert tele volt a ház összevissza fecsegő idiótákkal, amióta csak hazaértem. Különben sem tudhattam, hogy otthon vagy. Egyébként hol voltál, amikor... Abba kell hagynom.

A vonal elnémult. Ventry állt egy pillanatig, kezében a néma telefonkagylóval, arcán

ravasz s egyben elgondolkodó kifejezéssel. Azután letette a kagylót, és visszament a kandallóhoz. Elővette zsebóráját, összehasonlította a kandallópárkányon álló órával, majd megint letelepedett. De most nem vette kézbe a katalógust. Csak ült mozdulatlanul, keze a térdén, bámulta a tüzet, félig szívott szivarja lassan elhamvadt a hamutartóban. Ventry mintha várt volna valakire - vagy valamire. Körülbelül negyedóra múlva megérkezett Trimble felügyelő és Tate őrmester. A ház ura nyitott ajtót, majd bevezette látogatóit a zeneterembe, mentegetőzött a rendetlenség miatt, aztán szivarral kínálta őket. Nem fogadták el. A felügyelő késlekedés nélkül a tárgyra tért.

- Úgy tudom, Mr. Ventry, ön a ma esti városházi hangversenyen a zenekar tagja volt?

- Szó sincs róla. Szólista voltam. Illetve szólista lettem volna.

- Úgy van, szólista lett volna. Mr. Evanstől tudom, hogy ön nem volt ott a hangverseny kezdetén.

- Sajnos, nem. Gondolom, Evans rémesen kiborult, de a további zűrben valószínűleg elfelejtette.

- Hol volt?

- Mikor? Nyolckor, amikor a koncert kezdődött? Pontosan nem tudom megmondani, de valahol úton a házam és a Városháza között. Taxit kerestem, vagy valamit, ami a Vá-

rosházára visz. Végül aztán találtam egy autóbuszt.

- Mi volt az oka a késedelemnek, Mr. Ventry? Úgy tudom, van kocsija.

- Van hát, és azzal is akartam menni. Húsz percet szántam az útra a Városházáig. Csakhogy az önindítóm időnként beragad, mint ma este is. Itt álltam megfürödve.

- Értem. És mikor érkezett meg a Városházára?

- Nem néztem órára, de mindenesetre már későn. Amikor a színpad ajtajához értem, hallottam, hogy már nagyban megy a Mozart-szimfónia. Ebből tudtam, hogy Evans lemondott rólam. Mondhatom, rohadtul éreztem magam.

- És azután mit csinált? Bement a terembe? ...

- Nem. Nem, mentem be. Arra gondoltam, hogy megkerülöm az épületet, és bemegyek elölről, csakhogy Evans még tétel közben sem enged senkit belépni a nézőtérre. Ellődöröghettem volna a színfalak mögött, de minek? Meg aztán átkozottul kívántam már egy szivart, és van valami hülye rendelkezés, hogy a színfalak mögött tilos a dohányzás. Úgyhogy kimentem az utcára, rágyújtottam, és ott lézengtem. Szép este volt, gondoltam, lehűlök egy kicsit.

- Biztos benne, Mr. Ventry, hogy nem lépett be a színpadi ajtón?

- Holtbiztos. Megkérdezheti az ajtónállót, bár nemigen hiszem, hogy észrevett.

- Nem gondolt rá, hogy bemegy beszélgetni Miss Carlesshez?

- Nem én - jelentette ki határozottan Ventry. - Evans szigorú utasítást adott, hogy nem szabad zavarni a művésznőt, mert nagyon lobbanékony. Nem akartam két számot is tönkretenni.

- Tehát azt mondja, kint lézengett, egészen .... meddig?

- Míg végig nem játszották a szimfóniát. Addigra elszívtam a szivart, és kezdett egy kicsit hűvös is lenni. Gondoltam, a hegedűversenyt már bentről hallgatom meg. Be is slisszoltam - az ajtónálló egyébként akkor nem volt ott -, és vártam. Jó sokáig vártam, és azt hittem, mindjárt kezdődik a Mendelssohn - de nem kezdték el. Épp utána akartam nézni, hogy Evans nem mégis a Händelt akarja-e sorra venni, amikor nagy kavarodás támadt, és tele lett az egész ház a zenekarral. Abból, amit hallottam, rájöttem, hogy katasztrófa történt, s gondoltam, szegény Händelnek ma estére már lőttek, úgyhogy amilyen gyorsan csak tudtam, hazalógtam.

- Busszal?

- Khm . . . igen, busszal.

- A lényeg tehát az - mondotta Trimble felügyelő -, hogy ön szerint senki sem igazolhatja, hogy hol tartózkodott, amíg a szimfóniát játszották. De, gondolom, vannak zenekari tagok, akik igazolhatják, hogy ön ott volt, amikor a hangverseny félbemaradt?

- Ebben azért nem vagyok biztos - mond-

ta változatlan nyugalommal Ventry. - Ugyanis alaposan vízben hagytam a társaságot, nem volt kedvem találkozni a zenészekkel, kiváltképp Evansszel nem. Ha hiszi, ha nem, néha szinte félek attól az embertől. Szóval, hogy ne szaporítsam a szót, amikor hallottam, hogy jönnek, elbújtam.

- Hová?

- A férfivécébe. Ott van mindjárt a színpadi bejárat mellett. Bezárkóztam az egyik fülkébe, és onnan hallottam, mi történt, mert két hivatásos betért ügyes-bajos dolgait intézni. Amikor tiszta lett a levegő, kiosontam - és ha hiszi, ha nem, olyan buzgón tárgyaltak valamennyien, hogy engem alighanem egy lélek sem vett észre.

- Tehát szép nyugodtan hazajött, és megvacsorázott, mintha mi sem történt volna? - kérdezte Trimble, és az asztal felé bökött a fejével.

- Szép nyugodtan hazajöttem, és ittam egy pohárral - helyesbített Ventry. - A vacsorát a szakácsnőm készítette ki, mielőtt elment, gondolom, úgy hat óra tájban, és akkor ettem meg, amikor a próba után hazajöttem.

- Tehát a próba és a hangverseny közt hazajött - mondta Trimble felügyelő. - Akkor a kocsiját használta?

- Persze. Akkor még kutya baja nem volt.

- És nem hagyta a kocsiját a kapu előtt, ha vacsora után azzal akart visszamenni a Városházára?

- Dehogyisnem.

- Most nem áll ott.

- Úristen, hát persze hogy nem. Amikor hazaértem, bevittem a garázsba. Prímán működött az önindító. Ott van a garázsban. Megnézheti, ha akarja.

- Nem hiszem, hogy szükséges volna - mondta Trimble felügyelő. - Még egy kérdés: mióta folyhatott a hangverseny, amikor ön odaért?

- Az első tétel elején jártak - úgy öt perce, mondjuk.

- Köszönöm. Azt hiszem, mindenre választ kaptam, ami érdekelt, Mr. Ventry. - Tate őrmesterre pillantott. - Van még valami maga szerint, őrmester? - kérdezte.

Tate felpillantott a noteszából.

- Azt hiszem, semmi különös, felügyelő úr. Csak egyetlen rutinkérdés. Mi a márkája és a rendszáma az úr kocsijának?

- Hancock, tizennégy lóerős. A rendszáma TUJ 104.

Trimble felügyelő rámeredt. Ventry állta a tekintetét; arcán félelemnek, gyanúnak még az árnyéka sem tükröződött. Ha egyáltalán elárult valamit az arckifejezése, egy árnyalatnyi gunyoros derű volt. Beletelt egy kis időbe, míg a felügyelő meg tudott szólalni :

- Ha a kocsija indulásra képtelenül állt a ház előtt, attól fogva, hogy hazatért vele a próbáról, egészen öt perccel háromnegyed nyolc előttig, meg tudná magyarázni, hogyan

került az eastburyi állomásra hét óra huszonkilenc perckor?

Ventry lassan, megfontoltan kivett egy szivart a keze ügyében álló dobozból, és rágyújtott.

- Nem tudom - morogta, miközben eldobta a gyufát -, mi a csudát kereshetett ott. - Azután nyílt ábrázattal a felügyelő felé fordult. - Sajnos, az imént elég ostoba hazugsággal traktáltam magát, felügyelő úr - mondta könnyedén. - Az önindítóm valóban beragad néha, és ma este valóban nem volt kocsim. Csakhogy a két dolog független egymástól. Az történt, hogy amikor kiléptem a házból, hogy kocsiba üljek, és elinduljak a hangversenyre, a kocsi nem volt sehol. Ezért késtem el.

Trimble felügyelő és Tate őrmester szinte egyszerre szólalt meg.

- Miért nem ezt mondta rögtön ?

- Mert tökkelütött hülyének éreztem magam - jelentette ki nyugodtan Ventry. - Különben sem hinném, hogy bevették volna.

- Bejelentette a kocsi eltűnését a rendőrségen? - kérdezte a felügyelő.

Tate őrmester közbeszólt:

- Mintha az imént azt mondta volna, hogy a kocsija a garázsban van?!

Ventry mintha tűnődött volna, hogy melyiküknek válaszoljon először.

- Nem jelentettem be a kocsi eltűnését - mondta -, annyira siettem eljutni a Városházára. Már úgyis elkéstem, ha telefonálgatok,

csak még többet késtem volna. Később pedig azért nem jelentettem be, mert, mint ahogy az őrmester úr volt szíves emlékeztetni, a kocsi e pillanatban a garázsban áll. Éppen azért mondottam az imént - tette hozzá -, hogy aligha vették volna be, amit mondok.

- Mr. Ventry - szólalt meg Trimble felügyelő fenyegető hangon -, ez komoly dolog, és ugyancsak kényes helyzetbe hozhatja magát, ha félre akarja vezetni a rendőrséget. Szíveskedjék elmondani az igazságot, minden további köntörfalazás nélkül.

- Helyes - bólintott Ventry. Hátradőlt a karosszékben, és jól megszívta a szivart. - Felejtsék el, amit az imént fecsegtem az önindítóról. Blabla volt az egész. A többi azonban színtiszta igazság. Csak annyit tehetek még hozzá, hogy amikor odaértem a Városházához, észrevettem egy tizennégy lóerős Hancockot - ott parkolt a színészbejáró előtt. Persze, ilyen kocsi rengeteg szaladgál, és eszembe sem jutott, hogy ez az enyém lehet. Végtére is nem valószínű, hogy valaki azért csórja el a kocsimat, hogy a koncertre furikázzon vele, hát nem? Annyira siettem, hogy nem álltam meg érdeklődni. Csak éppen eszembe jutott, hogy milyen hülye helyen hagyták ezt a kocsit, elállja az utat. Mikor aztán rájöttem, hogy lekéstem a koncertet, odaballagtam, hogy szemügyre vegyem - és mit látnak szemeim? Az én kocsim az! Az ajtaja nincs bezárva, slusszkulcs a helyén, szakasztott, ahogy én hagytam. Na, gondo-

lom, legalább se nekem, se a rendőrségnek nem kell vesződni. Beszálltam, és elszívtam a szivart. Mikor véget ért a szimfónia, visszaballagtam a terembe, ahogy már mondtam, de ezúttal bezártam a kocsi ajtaját, nehogy az ürgének kedve támadjon megint meglovasítani. Mikor aztán leléptem, szépen beültem a kocsiba, és nyomás haza. Hát ez történt, felügyelő úr, akár hiszi, akár nem.

Hosszú csend követte Ventry szavait.

- Játszik ön klarinéton, Mr. Ventry? - szólalt meg végre Trimble. Ha a váratlan kérdésnek az volt a célja, hogy megzavarja Ventryt, úgy elérte célját. A beszélgetés folyamán első ízben vesztette el az önuralmát.

- Klarinéton? ... - ismételte meg. - Hát játszani éppenséggel játszom ... illetve játszottam valamikor, mert már évek óta nem volt a kezemben. Csak, az Isten szerelmére, el ne mondja senkinek! Miért kérdi? Egyébként - folytatta, válaszra sem vára -, a főpróbán jó kis balhé volt egy klarinétos miatt, aki odébbállt. De azt hittem, ez elrendeződött. Volt valami köze ennek is az ügyhöz?

- Itt én kérdezek - mondta zordonul a felügyelő. - De közölhetem, hogy Mr. Evanstől értesültem a főpróbán történtekről. Miért nem akarja közhírré tenni, hogy tud játszani a szóban forgó hangszeren?

- Mert utálom, mint a bűnömet - felelte egyszerűén. Ventry. - Boldogult atyám bolondja volt a kamarazenének. Triókkal kezdte - ő hegedült, a bátyám meg egész tűrhetően

csellózott. Anyámnak kellett zongoráznia, holott különb hegedűs volt, mint az öregúr. Aztán mire a nővérem annyira felcseperedett, hogy tudta egy kicsit nyekergetni a brácsát, következtek a vonósnégyesek, amikor persze szegény anyám játszotta a második hegedűt. De a vén kujon még ezzel sem érte be. Egy szép napon a fejébe vette, hogy a család veselkedjen neki Brahms klarinétkvintettjének, úgyhogy nevetségesen zsenge koromban arra kényszerítettek, hogy tanuljak meg ezen a gyűlöletes hangszeren játszani, holott az öreg tudta, hogy engem csak az orgona érdekel, és különben is allergiás vagyok Brahmsra.

- Módfelett érdekes - mondta szárazon Trimble felügyelő -, de nem válasz a kérdésemre.

- Hogy miért titkoltam el, amióta itt élek, hogy játszom ezen a vacakon? Azt hiszem, ez nyilvánvaló. Ha elárulom magam, Evans rákényszerített volna, hogy klarinétozzak a hangversenyein. Vagy talán nem közölte a derék maestro, hogy minden választmányi ülésen probléma a fafúvóshiány? Állandó műsorszám. Hát nem, köszönöm. Inkább tartom a számat, és fizetem a saját zsebemből a hivatásos klarinétost. Ez különben is csak egy csepp a tengerben. Nincs fogalmuk, mit belefeccölök én minden évben a zenekarba.

- Van önnek klarinétja?

- Egy egész sorozat! B-klarinét, A-klarinét, Esz-klarinét. Gyönyörű jószágok, csak

azt nem állhatom, ha magamnak kell őket teleköpködni.

- Láthatnám a hangszereket?

- Ha ez a szíve vágya, miért ne? Felőlem, csinálhat velük bármit, csak játszanom ne kelljen rajtuk.

Ventry felállt, és kivezette a két nyomozót a hallba. Hatalmas, üveges tárlók sorakoztak a falak mentén. Mindegyik telis-tele mindenféle hangszerrel. A felügyelő tökéletesen hozzá nem értő tekintettel vette őket szemügyre.

- Valóságos múzeum - jegyezte meg.

- Csinos kis gyűjtemény - bólintott önelégülten Ventry, és kinyitotta az egyik tárlót. - Igazából a nagybátyám hozta össze. Az a fura, hogy ő maga nem muzsikált, de szenvedélyesen vásárolta a régi hangszereket. Én csak kiegészítem olykor-olykor a kollekciót. Azt a teorbát, azt a lantszerű jószágot például épp a minap szereztem. De persze a gyűjtemény dísze a ...

- Ott egy klarinét a sarokban - szólt közbe Tate őrmester.

- Tessék? Ja igen - az is egész csinos darab. Több mint százéves. Évek óta nem játszottak rajta. A billentyűzete egészen más, mint a modern típusé, ahogy nyilván önök is észrevették.

- Semmi ilyesmit nem vettem észre - vágta oda a felügyelő, akit kissé megviselt már a fárasztó napot tetéző több órás megfeszített munka. - Arra kértem, mutassa meg a klari-

nétját, amelyen tud játszani, ha éppen kedve tartja.

- Elnézést! - mondta rendíthetetlen nyugalommal Ventry. - Elfelejtettem, hogy ön nem hangszerbolond. Amit ön keres - számomra merőben felfoghatatlan okból -, az itt van az alsó polcon. Mind a három. Melyiket óhajtja ... Hohó! Ez aztán fura!

- Micsoda?

- Hova lett a B?! Különös. Esküdni mernék, tegnap még itt láttam.

- Mi az a B? Alkatrésze az említett hangszernek?

- Dehogyis. Az egyik klarinétom. Eltűnt.

- Melyik?

- Hisz mondom - a B.

A felügyelő feladta.

- Akármelyik is, erre válaszoljon: az a hangszer, amelyen ma este játszott volna a hangversenyen, ha történetesen klarinéton játszik, és nem orgonán?

- Igen, azt hiszem. Persze, jobb lenne, ha megkérdezné Evanst a hangszerelés felől. De nem értem ...

- Lényegtelen, hogy ön mit ért, és mit nem - szakította félbe Trimble. - A lényeg az, hogy a hangszer eltűnt.

- Annyit én is látok! - mondta dühösen Ventry.

- Tegnap óta tűnt el?

- Biztos vagyok benne, hogy tegnap még itt volt.

- Miért olyan biztos benne?

- Mert tegnap este egy kis estélyfélét rendeztem Miss Carless meg a férje tiszteletére - illetve, pontosabban Miss Carless tiszteletére. A férj amolyan kényszerű ráadás volt. Ők előbb érkeztek, mint a többi vendég, és megmutogattam nekik a gyűjteményemet. Mindegyik tárlót kinyitottam, és egypár szép darabot elő is vettem. Egész biztosan észrevettem volna, ha a B nincs itt.

- Mit szólna hozzá, uram, ha azt mondanám: alapos okom van feltételezni, hogy Miss Carlesst az az ember gyilkolta meg, aki ma este a zenekarban az első klarinétszólamot játszotta?

Ventry felhúzta a szemöldökét.

- Nem tudom, mi a válasz erre a kérdésre, felügyelő úr - mondta lassan. - De ha azt gondolja, amit véleményem szerint gondol, csak annyit mondhatok: ha van valami, amire kevésbé volnék kapható, mint gyilkosságot elkövetni, az az, hogy nyilvánosság előtt játsszam ezen az átkozott hangszeren.

TIZEDIK FEJEZET

Mit mond a vigasztalan férj

Éjfél felé közeledett, mire a két detektív visszaért a kapitányságra. Trimble felügyelő azonban semmi jelét nem mutatta, hogy szeretné befejezni a napot. Tate őrmester egyre növekvő rosszallással szemlélte felettesét, amint ott ül íróasztalánál, és buzgón tanulmányozza a máris tekintélyes méretűre duzzadt jelentés- és vallomásanyagot. Tate őrmestert valójában nem a kései óra izgatta, inkább az a mód, ahogyan felettese kezelte. Ilyenkor, öreg este, a nyomozások hasonló stádiumában, egykori felettese pipára gyújtott, és feledve hivatalos modort, élvezetesen meghányta-vetette beosztottjával az ügyet, mérlegelve az érveket és ellenérveket, kikérve beosztottja véleményét, s éreztetve, hogy a markhamptoni rendőrség - akár elkapja a tettest, akár nem - egy test, egy lélek, függetlenül a rangtól. Nem így azonban az Újfiú. Ez még csak nem is dohányzik. Csak ül, mint a faszent, olvassa a papírjait, olyan nagyokos képpel, mintha ő volna a római pápa. Tiszta felvágás, gondolta elkeseredve Tate őrmester.

Amikor Trimble felügyelő végre felpillan-

tott irataiból, csak azért tette, hogy egy kérdést intézzen Tate őrmesterhez:

- Kit is küldtem el, hogy felvegye a színpadi ajtónálló vallomását?

- Jeffreyt - válaszolt kurtán Tate őrmester. Felettese újabb kényes pontjára tapintott. Jeffrey amolyan kisokos ifjú detektív, a felügyelő kedvence volt, őrá bízták az igazi munka jó részét, amiért persze a dicsőséget is ő aratja le, míg a magafajta rangidős és tapasztalt nyomozó kulloghat a nagy Trimble sarkában, mint valami kiskutya.

- Ja igen, Jeffreyt. - Trimble megtalálta a vallomást, és némán elolvasta.

Az őrmester nem bírta ki, hogy meg ne jegyezze :

- Az ajtónálló azt mondja, hogy épp mielőtt a hangverseny félbemaradt volna, ő öt percre elhagyta a helyét. Kiment a főbejáratnál álló jegyszedőhöz, mert az valami tojásokat ígért neki, arról beszéltek.

Trimble felügyelő felpillantott:

- Ez az ügy szempontjából tökéletesen érdektelen. A lényeg az, hogy nem volt ott.

- Ami egy bizonyos személy számára nagy szerencse - vélte Tate őrmester. Ha azonban azt remélte, hogy a felügyelő bekapja a horgot, tévedett. A kétségbeejtő ember csak mordult egyet, aztán rendezgetni kezdte a papírjait.

Tate őrmester még egyszer megpróbálkozott.

- Mr. Ventry házvezetőnője nem látta az

autót a kocsifelhajtón, amikor este elment - tudatta. - Külön megkérdeztem a jó asszonyt...

- Aki egyben azt is közölte, hogy a hátsó ajtón ment ki - fejezte be a mondatot Trimble felügyelő. - Talán elkerülte a figyelmét, őrmester, hogy a hátsó ajtó és a főbejárat között sűrű sövény húzódik. Magam ellenőriztem: nem lehet átlátni fölötte. Az asszony különben is alacsony.

Trimble felügyelő felállt.

- Holnap, pontban délelőtt tíz órakor, felkeressük a szállodában Mr. Seftont, és elvisszük a halottasházba, hogy előírás szerint azonosítsa a holttestet. Aztán részletes vallomást kérünk tőle. A főnök délre megbeszélést tűzött ki. Jó éjszakát.

Tate őrmester mogorván, elégedetlenül tért haza.

- Ennek a felügyelőnek fordítva jár az esze kereke - közölte élete párjával, miközben lefekvéshez készülődött. - Kezdettől fogva egészen rossz a meglátása.

- Miért? - kérdezte ártatlanul Mrs. Tate. - Mi a felügyelő úr elgondolása?

- Pista legyek, ha tudom - vallotta be a férje. - De jegyezd meg, amit mondok, Flo: akármi az elgondolása: téved!

Másnap délelőtt háromnegyed tízkor kocsi gördült ki a rendőrség elől a Vörös Oroszlán irányába, amely, mint Markhampton minden

vendége tudja, a város első szállodája. Trimble felügyelő tíz perccel előbbre hozta indulásuk időpontját, de ennek okát, szokása szerint, elmulasztotta közölni beosztottjával. A magyarázat akkor derengett fel az őrmesterben, amikor, a szállodába érkezve, Trimble felügyelő nem tudatta jöttét Seftonnal, hanem a főpincért hívatta, és tíz percig bizalmasan beszélgetett vele. Tate őrmester, a beszélgetés egyetlen fültanúja, kénytelen-kelletlen bevallotta magában, hogy a felügyelőt nem ejtették a fejére.

Ezután a pincért elszalajtották Seftonért, majd a kisded menet átvonult a hullaházba. A vigasztalan férj derekasan állta a megpróbáltatást. Sápadt volt és nyugodt, csak arcvonásainak természetellenes merevsége árulta el, hogy nehezen fegyelmezi magát. Az azonosítás után a felügyelő így szólt Seftonhoz:

- Rövid vallomást szeretnénk öntől, a halottkém részére. Sok időt és kényelmetlenséget megtakarít vele a halottszemlén, amikor majd tanúskodnia kell. Merőben formaság, természetesen. Ha szíveskedne eljönni velünk a rendőrkapitányságra ...

Sefton szíveskedett. Kényelmes karosszékbe ültették, cigarettát is kapott a felügyelő dobozából, és általában az alkalomnak megfelelően, tisztelettel vegyes részvéttel kezelték. Meg kell hagyni, gondolta Tate őrmester, a felügyelő megadja a módját.

- Nézzük csak, Mr. Sefton - kezdte

Trimble felügyelő, tollával az előtte heverő vallomásűrlap fölött -, megkaphatnám a keresztnevét? és a címét? ... Köszönöm. Ha már benne vagyunk, írjuk fel a személyazonossági igazolványa számát is . . . Nagyon köszönöm. Nos, tehát kezdhetjük: Házastársának neve - mi is volt a feleségének teljes neve, Mr. Sefton? . .. - Lucille Olga Sefton, művésznevén Lucy Carless. - Pontos így, uram? Helyes! Akkor folytatom. - Házasságkötésük időpontja ... - Mikor volt pontosan, uram?... Ó, istenem! Ennyire friss? Igazán tragikus! Nos tehát: - Folyó év november 4-én, szombaton tíz óra tizenöt perckor megjelentem a markhamptoni halottasházban, ahol is megmutatták egy nő holttestét, akiben feleségemet azonosítottam. Kora... - mennyi idős volt a felesége, uram? ... Értem - ... harmincöt év, és mindeddig jó egészségnek örvendett. - Ez, ugyebár megfelel a valóságnak, uram ... Értem. - Életben utoljára ... - Mikor látta utoljára életben a feleségét, uram ?

- Körülbelül tegnap este fél nyolckor.

- Fél nyolckor - bólintott Trimble felügyelő, és leírta. - A Városháza nagytermében, ugyebár?

- Igen. Együtt mentünk oda a szállodából. A művészszobában magára hagytam.

- Egyedül?

- Igen. Fellépés előtt mindig ragaszkodott hozzá, hogy hagyják egyedül...

- Ön tehát, a feleségével elment a Város-

házára, bekísérte a művészszobába, és azonnal távozott?

Sefton kényelmetlenül fészkelődött. A kihallgatás légköre észrevétlenül megváltozott, A kérdések nem voltak már merőben formaiak.

- Khm... igen, azt hiszem - motyogta Sefton.

- Csupán azt szeretném a lehetőséghez mérten tisztázni, ki volt az utolsó személy, aki az ön feleségét életben látta - mondta Trimble felügyelő. Megnyugtatóan csengett a hangja, de a tollát letette. - Mr. Evanstől úgy tudom, hogy meglehetősen sokan voltak akkor a színfalak mögött, és ...

- Most jut eszembe - vágott közbe Sefton -, hogy nem mentem el azonnal. Még körülbelül tíz percig bent maradtam a feleségemnél. Beszélgettünk.

- Értem. Valamilyen különös témáról beszélgettek, Mr. Sefton?

- Nem, dehogy. Semmi különösről... Erről-arról.

Trimble felügyelő nem firtatta tovább a kérdést.

- Értem - bólintott. - Eszerint ön körülbelül öt perccel háromnegyed nyolc előtt távozott a művészszobából?

- Igen. Persze, nem állíthatom, hogy pontosan annyi volt, de ...

- Természetesen ilyen esetekben csupán megközelítőleges időpontról beszélhetünk. Ön ezután nyilván bement a terembe, ugyebár?

A kérdésre Sefton csak kis hallgatás után válaszolt.

- Nem. Ami azt illeti, nem mentem be.

- Nem ? De hiszen bizonyára tartottak fenn helyet az ön számára a hangversenyre?

- Természetesen. Azaz, a hangverseny első részére. A második részben a feleségemet kellett volna kísérnem. Én azonban elhatároztam, hogy inkább kimegyek, és járok egyet.

- Elhatározta, hogy kimegy, és jár egyet - ismételte meg a felügyelő. Egy pillanatig némán latolgatta a dolgot. Azután egyenesen Sefton szemébe nézett, és halkan megkérdezte: - Ez ugyebár, meglehetősen szokatlan dolog volt?

Sefton kerülte a felügyelő tekintetét. Kényelmetlenebbül feszengett, mint valaha.

- Igen. azt hiszem - mondta. - De át kellett gondolnom egy és mást.

- Zenével kapcsolatos dolgokat talán? - vetette fel segítőkészen Trimble felügyelő,

- Igen, igen - kapott egy kissé túlbuzgón a szón Sefton. - A feleségemmel nem értettünk száz százalékig egyet a műsoron szereplő egyik darab tolmácsolásával kapcsolatban, és én zavartalanul át akartam gondolni. Pusztán technikai probléma volt, ön talán meg sem értené ...

- Nem - mondta szárazon Trimble felügyelő. - Bizonyára nem érteném meg. Ez lett volna a beszédtémájuk az alatt a tíz perc

alatt is, amíg a művészszobában időzött a feleségénél ?

- Igen. Ez.

- Amikor az előbb megkérdeztem, mégsem mondta. Megvacsoráztak a szállodában, mielőtt elindultak a Városházára, Mr. Sefton?

- Igen. De nem értem, hogy ...

- A főpincér szerint az önök vitája az asztalnál nem holmi zenei kérdések körül forgott.

Sefton arca egyszerre sötétvörös lett mérgében.

- Nem - mondta. - Személyes dologról beszélgettünk.

- Kettőjük személyes ügye volt, vagy más személyre is vonatkozott?

Sefton, rövid hallgatás után, kitört:

- Ezt a témát nem óhajtom tárgyalni! A feleségem meghalt. Mint mindenkinek, neki is voltak hibái, és én nem voltam mindig eléggé türelmes. Nem hagyhatnánk ennyiben?

- Sajnos, aligha, Mr. Sefton - mondta lágyan a felügyelő. - A birtokomban levő tanúvallomás alapján ugyanis arra kell következtetnem, hogy ön és a felesége az asztalnál összevesztek, és a veszekedés során egy másik férfi neve is szóba került. Bizonyára belátja, hogy ki kell vizsgálnom a dolgot, már csak az ön érdekében is. Mondja meg őszintén, uram, milyen volt a kapcsolat ön és a felesége között?

Sefton kétségbeesetten égnek emelte karját.

- Hogy az ördögbe, tudnám ezt magával megértetni?! - kiáltott fel elfúló hangon. - Van magának szép és vonzó felesége?

Ezúttal a felügyelő hökkent meg.

- Hogy nekem van-e... - és elakadt a hangja.

- Hogy is volna! Olyan értelemben szép és vonzó, mint Lucy, nem is lehet. Honnan tudhatná, mit jelent az, ha az ember felesége mint a mágnes vonz minden férfit, akire csak ránéz; aki nem éri be azzal, hogy a szépségét és a tehetségét kirakatba rakja, hogy a kigúvadt szemű idióták kedvükre bámulhassák, hanem bátorítja . .. igen, bátorítja is az undorító fráterokat, akik a közelébe kerülnek, hogy a legorcátlanabb módon... - Hangja elcsuklott, szinte zokogásba fulladt.

Trimble felügyelő már-már megszólalt, de Sefton újra rákezdte.

- Talán ezen nem lehet veszekedni, ahogy maga nevezte a dolgot az imént? Talán nem volt igazam, amikor figyelmeztettem, mire fog vezetni a viselkedése?

- Úgy érti, hogy a felesége halála az ön által emlitett viselkedés következménye volt? - vetette gyorsan közbe Trimble felügyelő,

- Mi más lett volna? Lucy kihívta a sorsot, és ez lett az eredmény. Őrültség volt megengednem, hogy idejöjjön. Tudhattam volna ...

Trimble felügyelő kiszámítottan tárgyilagos hangon kérdezte meg:

- Miért volt őrültség? Markhampton, szerintem, igazán biztonságos hely.

Eszelős ravaszság ült ki Sefton arcára.

- Markhampton tele van olyanokkal, akik jól ismerték a feleségemet. Túlságosan is jól. Évekkel azelőtt, hogy én megismertem volna - ugye, gyönyörű, hogy egy férjnek ilyesmit kell lenyelnie? Itt van először is Evans - ismerte, amióta csak Lucy eljött Lengyelországból. Na és Ventry - őt még Londonból ismerte Lucy, mielőtt Ventry ideköltözött volna. Hogy engedhetne egy ilyen alakot nyugodtan a felesége közelébe az ember? Lucy megesküdött rá, hogy Pettigrew-t még sose látta, de csak nem gondolja, hogy elhittem? Hisz Ventry estélyen hosszú percekig beszélgettek, mintha régi barátok volnának! És ha mindez nem lett volna elég, hát azt se tudta, hova legyen örömében, úgy csevegett, úgy mosolygott, úgy bájolgott - Dixonnal! Épp Dixonnal! Tudja maga, hogy kicsoda Dixon? - kérdezte hirtelen.

- Tudomásom szerint a Filharmóniai Társaság titkára - mondta kissé meglepetten a felügyelő.

- És a feleségem első férje! Most már érti?!

- Belátom, hogy a találkozás kissé kényelmetlen lehetett a feleségének, de hát, végtére is ...

- Kényelmetlen! Ké-nyel-met-len! Uram-

isten! Hát nem tudja felfogni, hogy maga volt a pokol? Én figyelmeztettem, micsoda veszedelembe rohan, de nem volt hajlandó tudomásul venni.

- Miféle veszedelemre céloz, Mr. Sefton?

Sefton vadul felkacagott.

- „Miféle veszedelemre?" Remek! Egy asszonyt megölnek, és maga azt kérdi, miféle veszedelem fenyegette!

- Nem azt kérdeztem - felelte a felügyelő. - Azt kérdeztem, miféle veszedelembe rohant ön szerint a felesége azáltal, hogy az említett urakkal találkozott - kivált Mr. Dixonnal.

Sefton egy pillanatig nem válaszolt. Ült némán, csak a lélegzése lett szaporább, és az ujjai doboltak a széke karfáján.

- Azt gondoltam, ez nyilvánvaló - szólalt meg végül nyugodt hangon. Mintha egyszeriben elpárolgott volna az izgatottsága. Fáradt volt, szinte fásult.

- Számomra egyáltalán nem nyilvánvaló - mondta Trimble felügyelő. - Azt megértem, hogy egy szép asszonyt veszedelem fenyeget olyasvalaki részéről, aki úgy érzi, joggal féltékeny más férfiak figyelmessége miatt. De miért fenyegette volna veszedelem az elvált férje részéről? Azt hittem volna, ő az utolsó, akinek bármiféle indítóoka lett volna, hogy ártson az ön feleségének.

Sefton egy szót sem szólt.

- Bizonyos benne, Mr. Sefton, hogy ilyesfajta veszedelemtől óvta ön a feleségét? Vagy nem is óvta, inkább fenyegette, hogy mit fog

tenni, ha a felesége túlságosan barátságos más férfiakkal?

Seftonnak arcába szökött a vér.

- Nem, nem! - kiáltott fel. Újból izgatott lett. - Mondom, hogy imádtam a feleségemet! A haja szálát sem tudtam volna meggörbíteni !

- Értem. - A felügyelő hirtelen lezárta a vitát, és megint felvette tárgyilagos hangját. - Ön tehát körülbelül hét óra negyven perckor hagyta el a Városházát, és sétálni indult. Hol járt?

- Nem is tudom. Csak járkáltam céltalanul. Nem távolodtam el túlságosan a Városházától, mert féltem, hogy nem találok vissza.

- És mikor ment vissza?

- Gondolom, úgy fél kilenc lehetett. Jóval a szünet előtt vissza akartam érni, hátha a feleségem még át akarja venni valamelyik darabot, mielőtt a műsor második része megkezdődik. Amikor visszaértem, csodálkoztam, hogy nem hallok zenét, mert a hegedűversenynek még javában tartania kellett volna. Azt hittem, megállt az órám. Bementem a művészbejárón. Nem láttam senkit, úgyhogy egyenesen bementem a művészszobába. Evans volt ott, meg a doktor. És ők... ők mondták meg ...

A mondat a semmibe veszett.

- Igen - bólintott Trimble. - Meg tudná adni valakinek a nevét, akit látott, vagy aki-

vel beszélt az alatt a mintegy ötven perc alatt, amit az épületen kívül töltött? Sefton lassan ingatta a fejét.

- Nem hiszem ... - kezdte. Aztán felderült az arca. - De igen - mondta. - Most jut eszembe, beszéltem valakivel.

- Csakugyan? Kivel?

- Fogalmam sincs róla.

- Komolyan állítja, hogy beszélt valakivel, és nem tudja, ki volt az? - kérdezte hitetlenkedve a felügyelő.

- Honnan a pokolból tudnám? - vágott vissza Sefton. - Épp elég gondom volt. Egy ember akadt az utamba az utcán, azzal váltottam néhány szót. Aztán nem is gondoltam rá többet.

- Saját érdekében nem ártana, ha próbálna visszaemlékezni valamire az illetővel kapcsolatban - mondta szárazon Trimble felügyelő.

- Hát pedig nem tudok. Éppen csak halványan emlékszem rá, hogy beszéltem egy férfival. Azaz, várjon csak egy pillanatig ... Azt hiszem - igen, majdnem biztos vagyok benne, hogy valamilyen egyenruha volt rajta.

- Rendőr volt?

- Nem ... abban szinte biztos vagyok, hogy nem rendőr volt.

- Na jó. Ha adhatok önnek egy jó tanácsot, uram,-jó lenne, ha lépéseket tenne annak érdekében, hogy megtalálja azt az egyenruhás férfit, aki nem rendőr - méghozzá minél hamarabb. Ha tud ilyet találni - tette hozzá némi éllel. - Most pedig, uram, letisztázzuk

a vallomását, ön pedig lesz szíves elolvasni és aláírni.

Tate őrmester erélyesen megköszörülte a torkát.

- Óhajt valamit, őrmester? - kérdezte legfensőbbségesebb modorában Trimble felügyelő.

- Igen, felügyelő úr. Szeretném megkérdezni ezt az urat, hogy tud-e klarinéton játszani.

- Nem - vágta rá Sefton. - Nem tudok, és nem is játszom. Miért kérdi?

A kérdésre egyik nyomozó sem válaszolt. Trimble azonban Tate őrmesterre pillantott, és halkan ennyit mondott: - Köszönöm, őrmester. - Ám hogy ezt a mondatot gunyorosnak szánta-e vagy sem, azt Tate őrmester hosszas morfondírozás után sem tudta eldönteni.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Megbeszélés a főnöknél

Soha senkinek be nem vallotta ugyan - a legkevésbé önmagának -, de tény, ami tény: Trimble felügyelő félt egy kicsit a főnökétől. Nem mintha a rendőrfőnök holmi rettegést keltő személyiség lett volna, nem is volt megszállott híve a fegyelemnek. Épp ellenkezőleg: csöndes, szerény ember volt, kitűnő viszonyban legtöbb alárendeltjével. Trimble felügyelőnek személy szerint semmi kifogása nem volt Mr. MacWilliam ellen, aki bízott benne, előléptette, mindig mindenben a pártját fogta. Csakhogy ... Csakhogy azért a főnöknek Trimble felügyelő iránt tanúsított modorában alig észrevehetőén volt valami - maga sem tudta pontosan, mi -, ami óhatatlanul egy kis idegességet keltett a felügyelőben. A főnök ritkán kritizált; amit javasolt, mindig hasznos volt, mindig lényegre törő, a magatartása pedig mindig udvarias és tapintatos. Az volt a baj, mint végül Trimble-nek sikerült kielemeznie, hogy a főnök mintha sosem vette volna egészen komolyan a detektívfelügyelőt. A munka? No igen. Senki sem vonhatta kétségbe, hogy MacWilliam komolyan veszi a munkát. Nálánál lelkiismeretesebb

rendőrtisztet még nem hordott hátán a föld, Hanem a munka során is, a munka után is, még legkomolyabb megbeszéléseiken is, Trimble felügyelőt zavarta, sőt titokban meg is félemlítette az a tudat, hogy ő maga is terítéken van, őt magát is fürkészik, tanulmányozzák, ha barátságosan is, és hogy azt, aki tanulmányozza, aki fürkészi, bizony kissé mulattatja, amit lát!

Amikor a felügyelő, sarkában Tate őrmesterrel, belépett a rendőrfőnök szobájába, röviddel a Seftonnal folytatott beszélgetés után, a főnök, mint rendesen, most is a tökéletesen kopár íróasztal mögött terpeszkedett. Amikor Mr. MacWilliamet nevezték ki a megyei rendőrkapitányság élére, első hivatali ténykedéseként megszüntette az „Elintézendő" feliratú kosarat, amely időtlen idők óta a főnöki íróasztal legfőbb ékessége volt. Mr. MacWilliam azon egyszerű módszerhez folyamodott, hogy amint elébe került, egy ügy, nyomban elintézte, és jöhetett a következő.

- Nos, felügyelő - kezdte a főnök -, azt hiszem, ideje elbeszélgetnünk így hármasban erről a Carless-ügyről. Átnéztem az iratokat, amelyeket ma reggel beküldött, és egy kicsit zavarosnak látom a dolgot. Gondolom, jó sok munkát adott magának.

- Bizony sokat, uram - mondta Trimble felügyelő.

- Beszéltem a halottkémmel; hallom, holnapra tűzték ki a halottszemlét. Gondolom, maga kérni fogja az elnapolását.

- Igen, uram. Holnap még nem leszünk abban a helyzetben, hogy előbbre vihetnénk a dolgot.

- Értem. No és pontosan mi a helyzet? Szeretném, ha nagy vonalakban vázolná a tényeket.

Az efféle „tényvázlat" nem tartozott Trimble felügyelő erősségei közé. Mire nagy nehezen jelentésének végére ért, amelyet MacWilliam szótlanul, ám annál nagyobb figyelemmel hallgatott, bizony a verejték csorgott szegény Trimble felügyelő orcáján.

- Igen - bólintott Mr. MacWilliam. És jó darabig nem is szólt többet, csak ült, kényelmesen hátradőlve a székében, tekintete a szoba mennyezetét pásztázta, telt ajkát pedig úgy összecsücsörítette, hogy az ember azt várta: bármelyik pillanatban elfüttyenti magát. - Van ennek az ügynek jó néhány sajátos vonása - szólalt meg végre. - Lássuk, sorba tudom-e szedni őket. Tehát, első pont: Miss Carless összetűz Zbartorowskival a főpróbán. Ennek eredményeként a zenekar szegényebb lesz egy klarinétossal. Második pont: Jenkinsont szerződtetik a helyére, és kocsit küldenek érte, a kocsi azonban nem a megfelelő vonathoz megy, és nem találja meg Jenkinsont. Harmadik pont: Az a kocsi, amelyik felveszi Jenkinsont, Ventryé, és a sofőr, akárki legyen is az, rossz helyre viszi Jenkinsont, s így távol tartja őt a helyszíntől, egészen a gyilkosság utánig. Negyedik pont: Ventry. nem jelenik meg a hangverseny kezdetén,

úgyhogy a műsor rendjét meg kell bolygatni. Ötödik pont: Valaki eljátssza a klarinétszólamot a zenekarban, és ez a valaki nyomban a gyilkosság felfedezése után eltűnik. Eddig helyes?

- Igen, uram - mondta Trimble felügyelő.

- Lehetséges, hogy nem minden pont egyformán fontos, lehet, hogy nincs is mind összefüggésben a bűnténnyel, még az sem lehetetlen, hogy egyik sincs vele összefüggésben, de ha együttesen szemléljük valamenynyit, bizony ugyancsak különös ténysorozatot kapunk, amely jócskán magyarázatra szorul.

- Egyetértek, uram, és az én magyarázatom ...

- Tehát van magyarázata, Trimble? Kitűnő ! Gondolom, a magyarázat mind az öt pontra választ ad? ...

Trimble felügyelő úgy érezte, csapdába esett. Egy pillanatig elgondolkodott.

- Nem, uram, nem mindegyikre - vallotta be. - De nem szükségszerű, hogy mind összefügg, mint ahogy az imént ön is említette.

- Összefüggő jelenségsorozatot józan ésszel általában közös eredetűnek szoktunk tartani, nem puszta véletlennek - mondta a rendőrfőnök. - Ha ezek a, pontok nem függnek össze egymással, valamint a hatodik és legfontosabb ponttal, vagyis magával a bűnténnyel - nos, akkor ugyancsak különös dolgok történtek azon a hangversenyen. Vegyük csak sorra őket. Ha Zbartorowski nem jelenti

ki, hogy nem hajlandó játszani a hangversenyen, nem küldenek Jenkinsonért; ha Farren kocsija a megfelelő vonat elé megy, Jenkinson játszott volna a hangversenyen; ha Ventry idejében érkezik a Városházára, és eljátszsza az orgonaversenyt, a kocsiját nem használhatták volna fel arra, hogy Jenkinsont elvigyék az isten háta mögé, Didford Parvába, és Jenkinson még odaért volna a hangverseny kezdetére. Mindennek azonban pontosan úgy kellett történnie, ahogy történt, hogy az ismeretlen klarinétos helyet foglalhasson a zenekarban, és ha az ismeretlen ezt nem teszi - nos, meglehetősen ésszerű feltevés, hogy akkor most egyáltalán nem tárgyalnánk ezt az esetet. Mi a véleménye, Trimble?

- Az én magyarázatom - tartott ki a felügyelő csökönyösen a magáé mellett - nem foglalja magában az első pontot, ez igaz, uram. De azt hiszem, ez nem is feltétlenül szükséges. Végtére is az, hogy a zenekarban kevesebb volt egy klarinétossal, lehetett vakvéletlen is - ami kapóra jött a gyilkosnak, és ő meg is ragadta az alkalmat. Tegyük fel, hogy Miss Carless meggyilkolásának terve csupán a főpróba után született meg - sőt éppenséggel az adott rá okot?!

- Rendben van, tegyük fel. Mi következik ebből?

- Elmondom, uram. Mi olyan gyilkost keresünk, aki tud klarinétozni. Ventry tud; a zenekarban azonban erről nem tud senki.

Mindenki arra vár, hogy elfoglalja a helyét az orgonakarzaton, de Ventry ezt nem teszi. Azt azonban nem várja senki, hogy a zenekarban bukkan fel, a kritikus időpontban különben sem néz arra senki. A közönséget egyáltalán nem érdekli a dolog, mindössze két személyt - Mr. Dixont és Mr. Pettigrew-t, márpedig az ő azonosításuk szerintem fabatkát sem ér. Ventry a legprimitívebb álcázással, illetve mindennemű álcázás nélkül besurranhatott hátul a színpadra, senki észre nem vette volna. Azt állítja, hogy a kocsiját elvitték a háza elől - csakhogy én ezt nem hiszem el! Szerintem áthajtott az eastburyi állomásra, lerakta Jenkinsont Didford Parvában, és még épp idejében visszaért a Városházára, hogy megölhesse Miss Carlesst, miközben a zenekar a Himnuszt játszotta. Ez a magyarázat választ ad valamennyi kérdésre, uram, sőt azt is megmagyarázza, hogy miért kellett a hangverseny műsorát megváltoztatni.

A rendőrfőnök figyelmesen végighallgatta Trimble fejtegetését, aztán bólintott.

- Igen - mondta -, i-i-i-gen. Nagyon határozottan fejtette ki az álláspontját, Trimble. De úgy látom, egy pontra nem tért ki.

- Mégpedig, uram?

- Arra, hogy Farren kocsija nem a megfelelő vonat elé ment ki.

- Nos, ez lehetett puszta véletlen is, uram. Kétségtelenül megkönnyítette Ventry dolgát, de nem értem, miért ne mehetett volna épp-

úgy ki Jenkinson vonata elé is. Ha idejében odaért, a kijárat körül lézenghetett, és könynyen elcsíphette Jenkinsont a bérelt sofőr orra elől, aki arra várt, hogy majd Jenkinson keresi meg őt.

- Kicsit kockázatos lett volna - vetette ellen Mr. MacWilliam. - És ha már kockázatról beszélünk, nem egészen értem, miért kellett volna vállalnia ezt az eljárást, amelynek egyetlen eredménye csak az lett volna, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy nincs fenn az orgonakarzaton. Tegyük fel, hogy idejében érkezett a Városházára, és megölhette Miss Carlesst, miközben a zenekar a Himnuszt játszotta: nos, akkor miért nem ment fel egyenesen a helyére, és játszotta el a műsor szerint a darabját?

- Talán nem tudott volna orgonálni közvetlenül azután, hogy gyilkosságot követett el - vélte a felügyelő.

- Lehetséges, ámbár nem valószínű. Nem ... Engem valami más zavar, méghozzá nagyon, a második és a harmadik ponttal kapcsolatban. Tudta vajon Ventry, hogy Jenkinsont azzal a bizonyos vonattal várják? Tudta egyáltalán, hogy várják Jenkinsont? Mert ha nem tudta, akkor az elmélete, felügyelő, a vízbe esik.

- Tudnia kellett, uram, nem?

- Kellett-e vajon? Nem egészen tudom követni a logikáját, Trimble.

- Ha nem tudott róla, nem tervelhette ki, hogy elfoglalja Jenkinson helyét.

- Nos, látom, hogy végül mégiscsak egyetértünk. Másképp fogalmazzuk ugyan a dolgot, de a lényeg azonos - mondta udvariasan a rendőrfőnök.

Trimble felügyelőnek megint olyasféle érzése támadt, hogy kelepcébe csalták. Kényelmetlenül feszengett a székén.

- Nos, én a következőképpen értelmezem a helyzetet - folytatta a főnök. - Ventry, legalábbis tulajdon bevallása szerint, a félbemaradt főpróba után egyenesen hazament, és csak akkor ment el újból hazulról, amikor már a hangversenyre kellett indulnia. Jenkinsont azonban csak valamivel később kérték fel a közreműködésre, és Farren kocsiját még ennél is később rendelték meg. Mr. Dixon rendelte, telefonon, és többen is jelen voltak. Ventry vajon nem volt közöttük?

- Ellenőrizni fogom, uram - mondotta Trimble. - De éppenséggel meg is mondhatta neki valaki.

- Mi célból? Szándékosan? Ha igen, akkor bűntársat is kell keresnünk.

- Ez nagyon valószínű, uram - mondta a felügyelő. - Örülök, hogy szóba hozta. Egész idő alatt arra gondoltam, hogy az ügy túlságosan bonyolult ahhoz, hogy egyetlen ember hajthatta volna végre. Mit szólna például ehhez, uram: a bűntárs felhívja Ventryt, és beszámol a fejleményekről. Ventry elmegy Farrenhez, és közli, hogy Jenkinson más időpontban érkezik, egy másik vonat elé kell ki-

menni. Ezután pedig úgy jár el, ahogy az imént vázoltam. Ez mindent megmagyaráz. - Kitűnő, Trimble, kitűnő! - mondta a rendőrfőnök, oly melegen, hogy Trimble felügyelő nyomban gyanút fogott. - Tudtam, hogy megfelel minden kételyemre! Most már csak azt kell bebizonyítani, hogy Farren két üzenetet kapott... És meg kell találni a bűntársat - tette hozzá.

- Megint elmegyek Mr. Farrenhez - mondta Tate őrmester. - Talán valóban kapott még egy üzenetet, habár az este nem említette.

- Menjen csak, őrmester. Így egy pontot mindjárt tisztázhatunk. Ami pedig a bűntársat illeti, a nyomozásnak ezt a részét az ön avatott kezében hagyom, Trimble. Nem lesz nehéz megtudni, ki volt jelen, amikor Mr. Dixon felhívta Farrent, és ez lényegesen leszűkíti a lehetőségeket.

- Igenis, uram.

A rendőrfőnök megint hátradöntötte székét, és fürkész szemmel vizsgálta a mennyezetet.

- Jó sok időt eltöltöttünk Ventryvel - jegyezte meg. - De kétségkívül szemügyre vette a többi lehetőséget is, ugyebár?

- Természetesen, uram - mondta Trimble felügyelő. Kissé duzzogó volt a hangja, amin nem lehetett csodálkozni: tökéletesen ésszerű magyarázattal állt elő; a főnök is elismerte, hogy jó a magyarázat, csak néhány apróbb részletet kell még tisztázni, miért nem maradnak hát ennyiben?

MacWilliam azonban szemmel láthatólag nem óhajtotta ennyiben hagyni a dolgot.

- Tegyük fel - mondom: tegyük fel -, hogy Ventry igazat mond. Minden bizonnyal maga is belátja, felügyelő, hogy kívánatos ellenőrizni az állításait - meg kell próbálni kinyomozni az autóbuszkalauzt, azét az autóbuszét, amelyik Ventryt a Városházához vitte; keresni valakit, aki, mondjuk, hat és háromnegyed nyolc között elhaladt Ventry háza előtt, és látta vagy nem látta a kocsiját a felhajtón és így tovább, és így tovább. De addig is tegyük fel, hogy a vallomása igaz: nos, hol vagyunk akkor?

Válaszra sem várva folytatta. - Egy csomó lehetőségünk van, ugyebár? Sefton például. Lehetséges volna, hogy ő ölte meg a feleségét, mielőtt elhagyta a Városházát, és az egész klarinéthistória mindössze a körülmények fantasztikus összejátszása, amelynek van ugyan magyarázata, de a bűnténnyel nem függ össze? Van-e bizonyítékunk arra, hogy Miss Carless még élt, amikor Sefton sétálni indult? Továbbá, bizonyosak lehetünk-e abban, hogy Sefton igazat mond, amikor azt állítja, hogy nem tud klarinétozni? Efelől Londonban kell tudakozódnunk. Ha tud, akkor ő is elfoglalhatta Jenkinson helyét, noha neki arra nyilván nem lehetett ideje, hogy áthajtson Eastburybe és Didford Parva érintésével vissza. Ez megint csak bűntársat tételez fel, aki ismerte a Jenkinsonnal kapcsolatos megbeszélést. Ha pedig nem Sefton volt

a gyilkos, és nem is Ventry, akkor megint csak keresnünk kell valakit, aki tud klarinétozni. Először is: hol van Zbartorowski?

A kérdésre nyilvánvalóan választ várt, és Trimble nem is késlekedett a válasszal.

- Zbartorowskit sem hagytam figyelmen kívül, uram - közölte meglehetősen mereven.

- Ezt egy pillanatig sem tételeztem fel, Trimble - mondta udvariasan MacWilliam. - Csak épp megkérdeztem.

- Az utasításomra tegnap este is és ma reggel is érdeklődtek utána a szállásán - mondta Trimble. - Tegnap reggel óta nem látták.

- Aha. Nos, ennek lehet is jelentősége, meg nem is. Ha gyorsan meg akarja találni, ajánlom, forduljon Mrs. Robertshez.

- Mrs. Robertshez? Arra a hölgyre gondol, uram, aki csellózik?

- Csellózik? Arra a hölgyre gondolok, aki a Filharmóniai Társaság választmányának tagja.

- Mrs. Robertset nem merném gyanúsítani, uram.

- Nem gyanúsítom én semmivel. Csak azt tudom, hogy vagy két hónapja meg voltam híva hozzá vasárnapi teára, és Zbartorowski is ott volt. Úgy vettem észre, hogy Mrs. Roberts a szárnyai alá vette. Bemutatta nekem, és mondhatom, olyan rémült embert még életemben nem láttam. Szerepel a nyilvántartásunkban?

- Nem tudunk ellene felhozni semmit,

uram, de biztos vagyok benne, hogy feketepiaci tevékenységet folytat - persze csak úgy kicsiben.

- Nos, akkor talán könnyebben rátalálhat.

- Eszembe jutott valami, uram - szólalt meg Tate őrmester. - Ha Zbart... ha ez a lengyel fickó játszott a hangversenyen, a zenekari szomszédjának fel kellett ismernie. Végtére is a főpróbán ott volt.

- Nagyon jól mondja, őrmester - hacsak nem álcázta magát. Lépjen kapcsolatba az illetővel. Mr. Dixontól bizonyára megkaphatja a nevét és a címét, és mutassa meg neki Zbartorowski fényképét, meg Ventryét is. Ja igen, és Clarksonét is. Hátha valamelyikükét felismeri.

- Clarksonét, uram?

- Igen ... épp most akarok rátérni. Ő a következő klarinétos a listánkon. Nem emlékszik? Mr. Evans azt mondja a vallomásában, hogy két klarinétost kellett felfogadni, mert az egyetlen elérhető amatőr, egy bizonyos Clarkson, nem volt elég jó ahhoz, hogy az első szólamot játssza, másodikat pedig nem volt hajlandó játszani.

- Úgy van, uram. Mr. Evans valóban ezt mondta, bár én akkor nem éreztem az ügyre tartozónak ezt a kijelentést.

- Valószínűleg nem is tartozik az ügyre, de ha olyan embert keresünk, aki egy bizonyos hangszeren tud játszani, nem szabad figyelmen kívül hagynunk senkit. Ezért azt ajánlom, felügyelő, nézzen utána Clarksonnak.

- Igenis, uram - válaszolt Trimble felügyelő.

- Azt hiszem, csak erről a két klarinétosról tudunk. Van rá lehetőség, hogy találunk esetleg még egy titkos klarinétost? Olyat, mint Ventry, aki tud ugyan klarinétozni, de nem vallja be?

- Igen valószínűtlennek tartom, uram, már ami a Filharmóniai Társaságot illeti. Aki játszik valamilyen hangszeren, az mind ott volt a zenekarban a bűntett elkövetésének idején, kivéve természetesen Ventryt. A választmánynak mindössze két nem zenész tagja van: a titkár és a pénztáros, azaz Mr. Dixon és Mr. Pettigrew. Nem hinném, hogy bármelyikük is...

- Én sem hinném, de a biztonság kedvéért talán mégis jobb lesz meggyőződni róla. - MacWilliam az órájára pillantott. - Nos, ennél többre ma már nem juthatunk, felügyelő. Óhajt megemlíteni még valamit?

- Nem hiszem, uram. Természetesen folytatjuk a nyomozást Mr. Ventry eltűnt klarinétja után, és lefolytatjuk a szokásos rutinvizsgálatot a harisnya eredetét illetőleg is, amellyel a gyilkosságot elkövették.

- Helyes. Tudom, Trimble, hogy magát ilyesmire nem kell külön figyelmeztetni. Mellesleg, nem gondolja, hogy segítségre volna szüksége?

- Segítségre, uram? - Trimble felügyelő érezhetően felborzolódott.

- Mármint a Scotland Yard részéről.

- Nem, uram - jelentette ki határozottan Trimble. - Nem kérek semmiféle segítséget a Yardtól.

- Rendben van - bólintott udvariasan a rendőrfőnök. - Csak éppen megemlítettem.

Egy óra előtt öt perccel Mr. MacWilliam szokása szerint ebédelni indult. A felügyelő irodája ablakából figyelte. Telefirkált ív papír hevert előtte az asztalon. A papíron ez állt:

Ki volt jelen, amikor Dixon felhívta Farrent?

Egy üzenetet kapott Farren vagy kettőt?

Ventry autóbuszkalauza.

Bárki, aki látta Ventry kocsiját.

Élt-e még Lucy Carless, amikor Sefton távozott?

Tud-e Sefton klarinétozni?

Megkeresni Zbartorowskit - beszélni Mrs. Robertsszel.

Megkeresni a zenekar hivatásos klarinétosait.

Megkeresni és kihallgatni Clarksont.

Megszerezni Ventry, Zbartorowski és Clarkson fényképét.

Tud-e Dixon vagy Pettigrew klarinétozni?

Lenyomozni a harisnyát.

Ventry klarinétját.

- Nos, ennél többre ma már nem juthatunk, felügyelő - dünnyögte keserű iróniával Trimble.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Ebéd a klubban

A hangverseny másnapján Pettigrew a Markshire-i Megyei Klubban ebédelt. Amikor letelepedett Markhamptonban, kötelességének érezte, hogy belépjen a tiszteletre méltó intézmény tagjainak sorába. Nem élt oly gyakran a tagság adta jogaival, mint előzőleg gondolta, valószínűleg azért, mert a házi tűzhely igényesebbnek bizonyult a vártnál - a tagság azonban egyfajta rangot biztosított számára a megyei urak között, no meg aztán hasznos menedékül szolgált mindazon alkalmakkor, amikor a házi tűzhely közelsége pillanatnyilag elviselhetetlenné válik. Mint ez alkalommal is, mivel Eleanor elhatározta, hogy elindul ritka londoni útjai egyikére.

A kopott, de kényelmes étterem zsúfoltabb volt, mint máskor, és Pettigrew szerencsésnek mondhatta magát, hogy mégis sikerült külön asztalt találnia. A helyiségben természetesen minden asztalnál ugyanarról folyt a szó, márpedig ő szerette volna ezt a témát elkerülni. Képtelennek érezte volna magát arra, hogy bekapcsolódjék klubtársainak a Lucy Carless meggyilkolását taglaló, felettébb derűs társalgásába. Az újságban elég érdekes

téma egy gyilkosság, de a maga valóságában, főleg ha az áldozat egy bájos asszony, akit az ember ismert, kedvelt, és alig negyvennyolc órája még korholt is, mert nem szereti Dickenst, nos, ez már egészen más dolog. Bárcsak ne is kellene rágondolni! Pettigrew már a kezdet kezdetén eltökélte, hogy ezúttal nem hagyja magát belerángatni a nyomozásba, amely már nyilván elkezdődött, sőt teljes gőzzel folyik, és a legképzettebb szakemberek végzik, a lehető legteljesebb odaadással. Eddigi gyakorlata során két alkalommal bukkant merőben véletlenül olyasmire, aminek segítségével fel lehetett göngyölíteni egy bűnügyet. Ezúttal azonban nem tud semmit, ami a legcsekélyebb segítséget is nyújthatná a rendőrségnek. E megnyugtató meggyőződés birtokában csak még bosszantóbb volt, hogy akárhogy próbálta, sehogy sem tudta elméjéből kirekeszteni az egész ügyet. Gondolatai minduntalan visszatértek az elmúlt két nap eseményeihez, és nem tudott szabadulni az őrült gyanútól, hogy valahol, valamikor látott vagy hallott valamit, amit kötelessége lenne felfedni az illetékesek előtt. Merőben alaptalan, ésszerűtlen gyanú, hajtogatta magában, csupán a halott asszony iránti szánalmának terméke, de legjobb meggyőződése ellenére sem szabadulhatott a gyanútól. Igazán ideje lenne már elhallgattatni. Elhatározta, hogy nem figyel a körülötte folyó társalgásra; kinyitotta a magával hozott *Times-t*, a vizeskancsónak támasztotta, és szokatlan

elmélyültséggel kezdte böngészni a Születés, Halálozás, Házasság rovatot.

- Megengedi, hogy az asztalához üljek? - kérdezte egy kellemes, mély hang. Pettigrew szótlanul bólintott, és nem vette le a szemét a *Times-ról*. De még a hasáb végére sem ért, amikor jólneveltsége felülkerekedett elhatározásán. Végtére is ez klub, nem nyilvános étterem, és nem engedheti meg, hogy klubtársai faragatlan tuskónak tartsák. Elvette az újságot a vizeskancsó elől, és a tőle telhető legnyájasabb mosollyal pillantott az új vendégre.

Vegyes érzelmekkel vette tudomásul, hogy asztaltársa nem más, mint a rendőrfőnök. Először undor fogta el: MacWilliam puszta jelenléte emlékezetébe idézte éppen azt a tárgyat, amelyet minden igyekezetével kerülni szándékozott. Másodjára azonban megkönnyebbülést érzett. Csak felületesen ismerte MacWilliamet, de úgy vélte, joggal feltételezheti, hogy az ő helyzetében aligha akar valaki épp erről az ügyről fecsegni, márpedig Pettigrew csak az effajta fecsegés gondolatától irtózott. Körülpillantott a teremben, látta; hogy minden fej izgatottan az ő asztala felé fordul, és úgy gondolta, a rendőrfőnök igazán szerencsés volt - vagy éppenséggel előrelátó -, amikor asztaltársául éppen azt az egyetlen embert szemelte ki, aki nem akarja a szőnyegen forgó témával zaklatni.

Csöndben folyt az étkezés. MacWilliam megrendelte az ebédjét, azután komolyan és

ügybuzgón nekilátott. A többi asztalnál folytatódott a beszélgetés. Pettigrew, furcsamód, csalódással vegyes megkönnyebbüléssel már-már arra gondolt, hogy ebéd közben két szó nem sok, de annyit sem fog váltani asztaltársával. Ám amikor épp az utolsó kanál ízetlen karamellpudingot készült eltüntetni, a rendőrfőnök feléje hajolt és megszólalt.

- Megengedi, hogy kérdezzek valamit, Mr, Pettigrew?

- Hogyne, parancsoljon.

- Ma délelőtt beszélgettem Trimble felügyelővel, és ő minden bizonnyal újból fel fogja önt keresni. De ha már így találkoztunk, gondoltam, magam is megkérdezem a dolgot, ha nincs ellene kifogása.

- A világon semmiféle kifogásom sincs ellene - mondta udvariasan Pettigrew.

- Nos, akkor talán meg tudná nekem mondani ... Bizonyára emlékszik, hogy Mr. Dixon tegnap délután telefonon intézkedett, hogy Mr. Jenkinson jöjjön el, és játsszék este a hangversenyen ?

- Hogy emlékszem-e! - Pettigrew megborzongott. - Hisz jóformán magam folytattam le az egész telefonbeszélgetést.

- De a kocsit Mr. Dixon rendelte Farrenéktól, ugye?

- Azt igen. Azt természetesen ő.

- Nos, a kérdésem a következő: emlékezete szerint ki volt jelen, amikor a rendelés történt?

Pettigrew fontolóra vette a kérdést.

- Nézzük csak - szólalt meg. - Természetesen ott voltam én magam. Azután ott volt Mr. Evans, Mrs. Basset és - várjunk csak - mintha Miss Porteous is ott lett volna.

- Miss Porteous?

- A koncertmester. Ő is tagja a választmánynak.

- Értem. Rajtuk kívül volt még ott valaki?

- Nem hiszem. De a szoba ajtaja egész idő alatt nyitva volt, és nem tudom, odakint voltak-e még zenekari tagok. A főpróba éppen akkor ért véget, és tele volt velük az egész ház.

- Meg tudná mondani, hogy Mr. Ventry ott volt-e?

- Egészen biztosan tudom, hogy ő nem volt ott. Jóval korábban elment, mielőtt még sikerült volna Jenkinsont megszereznünk. Úgy emlékszem, kicsit meg volt sértve, mert Dixon hallani sem akart arról a zenészről, akit ő ajánlott.

- Az egy Clarkson nevű fiatalember, ugyebár?

- Igen. - Pettigrew kissé meglepődött. - Így hívják.

- Értem. - A rendőrfőnök cigarettára gyújtott, és elgondolkodva nézett maga elé. Körülöttük lassan kiürült a terem, a klubtagok átszállingóztak kávézni a dohányzóba. - Nem baj, ha mi itt isszuk meg a kávénkat, Mr. Pettigrew? Van még néhány percem - nézett az órájára -, és ...

- Dehogy, dehogy - biztosította Pettigrew.

De a lelke mélyén alig várta, hogy vége szakadjon ennek a beszélgetésnek.

- Igazság szerint - folytatta MacWilliam - nem is kellene mindezt kérdeznem öntől, mert, mint mondottam, az ügy Trimble felügyelő kezében van, aki igen ... igen lelkiismeretes nyomozó - Pettigrew huncut szikrát vélt látni a rendőrfőnök szemében -, és ön minden bizonnyal megad neki minden segítséget. Talán nem is volna baj, hogy ha felkeresi önt, ön nem tenne neki említést a mi találkozásunkról.

- Értem.

- Ebben bizonyos is voltam. Nos, mit gondol, beszélt ön valakinek az imént említett telefonüzenetről ?

- Azt hiszem... igen, majdnem biztos, hogy a feleségemnek beszéltem róla.

- Pontosan miről?

- Az egész ügyről. Hogy próbáltunk valakit szerezni a helyett a nyavalyás lengyel helyett. Aznap délután elég sokat dolgoztam, és meglehetősen nevetséges beszélgetést folytattam Jenkinsonnal, amikor végre megtaláltam, és...

- Azt is elmondta Mrs. Pettigrew-nak vagy bárki másnak, hogy Farrent megbízták, küldjön este kocsit a hét huszonkilences vonat elé az eastburyi állomásra?

- Ó, dehogy!

- Tartottam tőle. - A rendőrfőnök sóhajtott, és szemmel láthatólag arra várt, hogy Pettigrew mondjon valamit. Egy hosszú per-

cig várt, de hiába. Végül csöndesen megszólalt: - Ha nem veszi zokon, Mr. Pettigrew, ön szokatlan tartózkodást tanúsít.

- Nem értem önt - mondta mereven Pettigrew. Tökéletesen értette, sőt azt is tudta, hogy ezt MacWilliam is tudja, és ez a tény kissé mulattatta is. Különös, gondolta, milyen kifejező tud lenni egy látszólag tökéletesen mozdulatlan arc! Ennek a fickónak a szeme se rebben, úgy adja a tudtomra, hogy hazugnak tart.

- Én természetesen arra a bámulatos tartózkodásra utaltam - magyarázta a rendőrfőnök -, amelyet ön az előbb tanúsított, amikor a kérdéseimre válaszolt. Legtöbben képtelenek lettek volna ellenállni a kísértésnek, hogy megtudakolják, mi a kérdések célja.

- Van némi tapasztalatom kérdések feltevésében és megválaszolásában - mondta ellenállhatatlan lelki kényszer hatására Pettigrew.

- Némi tapasztalata... értem. - Úgy látszott, MacWilliamet módfelett mulattatja ez a beismerés, bár egy arcizma sem rezdült. - Ugyebár ismeri Mallett barátomat a Scotland Yardról?

- Igen - mondta morcosan Pettigrew. Úgy érezte, sarokba szorították.

- Remélem, nem haragszik, ha elárulom, hogy igen nagy véleménnyel van az ön intelligenciájáról?

Betelt a pohár. Pettigrew tartózkodása szertefoszlott - nem a bók, hanem a szelíden

szemrehányó hang hatására. Egyszeriben nevethetnékje támadt, legszívesebben keblére ölelte volna ezt a fura, ravaszdi embert.

- Mondja, rendőrfőnök úr - kérdezte Pettigrew -, sakkozik maga?

- Néha. És - hogy ne utánozzam az ön tartózkodását - miért kérdi ezt?

- Csak eltűnődtem, vajon hány lépést látott előre.

A két férfi egy pillanatig némán farkasszemet nézett, aztán egyszerre nevették el magukat.

- Azt hiszem, feladhatjuk a játszmát, Mr. Pettigrew - komolyodott el újra MacWilliam. - Tudom, mit érez az üggyel kapcsolatban, de meggyőződésem, hogy segíthetne nekem. Mr. Mallett gyakran mondta, hogy ...

- A Scotland Yard is bekapcsolódik az ügybe? - kérdezte Pettigrew.

- Nem hiszem. Nem szeretném elkedvetleníteni Trimble-t az első nagy ügyénél, márpedig Trimble érzékeny fickó. Szerintem az én embereim is elvégezhetik a nyomozással járó feladatokat. Csak az az érzésem, hogy van ennek a dolognak valami mögöttes tartalma, ami meghaladja egy átlagos rendőr képességeit. És itt volna szükségem önre.

Pettigrew bólintott. Maga sem tudta, hogyan, de egyszeriben természetesnek tartotta azt, amire alig fél órája még gondolni sem akart.

- Persze, ez csak érzés - folytatta MacWilliam. - Nincsenek még kezünkben

mind a tények - egyszerű, apró tények, mint amilyenekről az imént kérdeztem -, és lehetséges, hogy mire valamennyit összegyűjtjük, az egész ügy nyomban igen egyszerű lesz. De nem hinném, hogy tévedek. - Megint az órájára nézett, és felállt. - Vissza kell mennem a hivatalomba. Nyilván szeretné megnézni az ügy rendelkezésre álló adatait, ugyebár?

- Menjek át most mindjárt önnel? - kérdezte Pettigrew, miközben ő is felállt. - Ma délután ráérek.

- Nem mondtam, hogy Trimble érzékeny ember? - kérdezte szemrehányóan a rendőrfőnök. - Jövet-menet az ablaka alatt visz el az utam. A szíve szakadna belé, ha megtudná, hogy valakit beavatok a háta mögött.

- Persze, persze... csakugyan ostoba ötlet volt a részemről.

- Este majd átmegyek magához ... mondjuk, úgy kilenc tájban, és átfutunk az adatokon - folytatta MacWilliam, ahogy az elhagyatott éttermen át a klub ajtaja felé tartottak. - Hacsak Trimble nem veszi a fejébe, hogy épp akkor fogja vallatóra magát. De azt én mindenképpen megtudom. És ne fefelejtse el, ha bármikor felbukkan, hogy maga az ő szempontjából csak egy szegény, együgyű tanú, aki akkor beszél, ha kérdezik.

- Feltételezhető, hogy Trimble olyasmit is kérdez majd, amit ön nem kérdezett?

- Nos, elképzelhető, hogy megkérdezi, játszik-e ön klarinéton. Ugye nem játszik?

- Uramisten, dehogy játszom!

- Nem tud véletlenül valakiről, aki játszik rajta? ... Például Dixon?

- Dixonról köztudomású, hogy mindent tud a zenéről, de ő maga botfülű. Ezért olyan kitűnő titkár. Szerintem egészen biztos, hogy Dixon semmiféle hangszeren nem játszik.

- Értem. - A rendőrfőnök az ajtóban megtorpant. - Talán jó volna, ha külön-külön mennénk ki a klubból - mondta összeesküvő arckifejezéssel. - A téren posztoló rendőr észrevesz, ha elhaladok előtte, és ha együtt lát bennünket, még képes megemlíteni valakinek.

- Annak csakugyan semmi értelme - bólintott Pettigrew. - De mielőtt elmenne, hadd tegyek fel egy meglehetősen nyers kérdést: mit vár tőlem? Mit tegyek?

- Mit tegyen? De hiszen én nem várok öntől semmit. Csak javaslom, hogy olvassa el a rendőri jelentéseket, tartsa nyitva a szemét, és gondolkodjék el azon, amit látott, hallott és olvasott. És ha valami az eszébe jut, mondja el nekem is.

- Értem.

- Az az elgondolásom - fejezte be eszmefuttatását a rendőrfőnök -, hogy ha Trimble akadályba ütközik, esetleg elejthetek előtte egy-egy hasznos célzást. Sajnos, utasítást nem szívesen fogad el tőlem, és belebetegedne, ha megtudná, hogy az ráadásul egy kívülállótól származik. Ezért akarom önt a háttér-

ben tartani. Remélem, nem haragszik, hisz jó ügy szolgálatában történik.

- Dehogy haragszom - mondta Pettigrew. - Őszintén szólva, nem akartam, hogy bármi közöm legyen az esethez, de belátom, hogy nem volt igazam. Ha egyszer jó ügyről van szó.

- A világ legfontosabb ügyéről - mondta ünnepélyesen MacWilliam. - A Markshire-i Megyei Rendőrkapitányság becsületéről és dicsőségéről!

És Pettigrew meglepetésére, ezúttal úgy látszott: komolyan beszél.

TIZENHARMADIK FEJEZET

Lengyel közjáték

- Mr. Zbartorowskit? - kérdezte kicsit meglepődve Mrs. Roberts. - De hát miért keresi Mr, Zbartorowskit, felügyelő úr?

- Az nem érdekes, asszonyom - felelt Trimble felügyelő. - A lényeg az, hogy felkérem: legyen a rendőrség segítségére.

Mrs. Roberts szelídebb pillantást vetett rá, mint valaha.

- Igazán nem értem, miért kellene a rendőrség segítségére lennem - mondta annak a jószívű háziasszonynak modorában, aki kénytelen visszautasítani az utazó ügynök áruit.

- Mr, Zbartorowski jó barátom, akinek igen nehéz élete volt, és én az ő segítségére akarok lenni. - Felvette az ölében heverő kézimunkát, és ott folytatta az öltögetést, ahol Trimble felügyelő érkeztekor abbahagyta, mintegy hangsúlyozván, hogy a maga részéről befejezettnek tekinti az eszmecserét.

- Csak nem azt akarja mondani, asszonyom ... - kezdte a felügyelő, de nem is fejezte be a mondatot. Mrs. Roberts higgadtan konok arckifejezése önmagáért beszélt: akármilyen hallatlan, akármilyen elképzelhetetlen is, Mrs. Roberts valóban azt akarja mon-

dani, amit a felügyelő feltételez. Trimble felügyelő körülnézett, és elfogta Mr. Roberts pillantását. A ház ura a kandalló túlsó oldalán álló karszékben ült és pipázott. Csak egy pillantást kellett vetni Mr. Robertsre, és máris láthatta bárki, hogy a törvénytisztelő honpolgár megtestesítője. Az a fénylő, kopasz fej, az az egészségesen piros arc, azok a dús domborulatok a mellény alatt: megannyi biztos tanújele ama józan tulajdonságoknak, amelyek kizárnak mindenféle ostoba elgondolást holmi veszedelmes, idegen jöttmentek támogatásáról, kiváltképp akiket a rendőrség óhajt kihallgatni. Mr. Roberts felemelkedett székéből, és háttal a kandallónak, nyájas leereszkedéssel pillantott feleségére.

- Csakugyan azt hiszem, felelhetnél a felügyelő úr kérdéseire, Jane - mondotta Mr. Roberts. - Végtére is kötelességünk támogatni a törvény és a rend erőit.

- Szeretném, ha nem avatkoznál a dolgomba, Herbert - felelte Mrs. Roberts, fel sem pillantva kézimunkájáról. - Tudod, hogy én sem avatkozom soha a te ügyeidbe. Engedd meg, hogy a magam ügyeit a magam feje szerint intézzem.

- De hát, a patvarba is - protestált a férje -, ha egyszer gyilkosságról van szó ...

- Ne beszélj csacsiságokat, Herbert - válaszolt Mrs. Roberts, az ollójáért nyúlt, és lenyisszantotta a fonalat. - Tudod jól, hogy

Mr. Zbartorowskinak semmi köze semmiféle gyilkossághoz. Nem olyanfajta ember.

- De, anyukám, senki se mondta, hogy köze van hozzá.

- Akkor meg igazán nem tudom, miért hoztad szóba ezt a témát - jelentette ki Mrs. Roberts, összetekerte a kézimunkáját, és belerakta a kosárkájába.

- Mr. Robertsnek tökéletesen igaza van, asszonyom - szólt közbe Trimble felügyelő, - Én nem állítom, hogy az ön pártfogoltja gyilkosságot követett el...

- Remélem is, hogy nem állítja!

- ... de, utasításom értelmében, mégis meg kell őt keresnem, és fel kell tennem neki bizonyos kérdéseket, amelyek segítségére lehetnek a rendőrségnek a gyilkos kézre kerítésében.

Mrs. Roberts a felügyelőre pillantott.

- Igazat mond, felügyelő úr? - kérdezte oly gyermeki kíváncsisággal, amely élét vette a sértő kérdésnek.

- Természetesen, asszonyom.

- Miért nem mondta mindjárt, amikor kérdeztem?

Trimble kényelmetlenül feszengett.

- Mert... mert nem tartottam kötelességemnek - hebegte. - Meg kell értenie, asszonyom, hogy ragaszkodnunk kell bizonyos szabályokhoz...

- Lárifári - jelentette ki Mrs. Roberts. - Feltettem magának egy egyszerű kérdést, és maga nem volt hajlandó felelni rá. De ha be-

csületszavát adja, hogy Mr. Zbartorowskít csak arról a gyilkosságról akarja kikérdezni, amit nem követett el.

- Hisz éppen ezt mondom, asszonyom! - mondta elkeseredve Trimble felügyelő.

- ... nem pedig valami egyébről, amit... - Mrs. Roberts mondata befejezetlen maradt, és Mrs. Roberts kérdő pillantást vetett a felügyelőre. Egy pillanatnyi félszeg hallgatás után a férj zavart köhhentése törte meg a csöndet.

- Ejnye, Jane! - méltatlankodott. Mrs. Roberts ügyet sem vetett rá.

- Nem tudom, miről beszél, asszonyom - mondta mereven a felügyelő.

- Akkor maga csapnivaló rendőr - állapította meg változatlanul szelíd hangon Mrs. Roberts. - De, mint már mondtam, ha csak ezt akarja, biztos, hogy Mr. Zbartorowski szívesen elmond mindent, amire kíváncsi. Mindjárt megyek is érte.

- Mit csinálsz?! - Mr. Roberts pirospozsgás képe szederjesre vált.

- Szeretném, Herbert, ha nem avatkoznál a dolgomba. Ha volna szíves várni néhány percet, felügyelő úr - és Mrs. Roberts már indult is az ajtó felé.

- De hát hol az a fickó? - tudakolta Mr. Roberts.

- A konyhában. Igazán remekül mosogat. És három napja ő pucolja a cipődet is, de persze te semmit sem veszel észre. A házimunka - jegyezte meg Mrs. Roberts - nagyon ter-

hes, ha nincs személyzete az embernek, és most, hogy a gyerekek már nincsenek idehaza, örülök, ha kapok valami segítséget. De a lényeg persze az, hogy az ember igyekszik távol tartani szegény embert minden bajtól. Beszélt, beszélt, közben kiment, s hamarosan már odakintről hallották a hangját.

- Nem kell félni semmitől. A felügyelő úr megígérte, hogy nem kérdez semmit a benzinjegyekről meg semmi efféléről, meg különben sem tud róluk, úgyhogy nincs semmi baj. Na, jöjjön csak, legyen jó fiú, essen túl rajta!

Kis szünet után Tadeusz Zbartorowski megjelent a szobában, pontosabban Mrs. Roberts szelíd eréllyel bekormányozta. A lengyel még mélabúsabb és rozogább volt, mint valaha, azonkívül látszott rajta, hogy azt sem tudja, hová legyen rémületében.

- Itt van! - jelentette ragyogva Mrs. Roberts. - Ugye, nem tartóztatja soká, felügyelő úr? Rengeteg munkám van még a számára.

Trimble erről nem vett tudomást.

- Tadeusz Zbartorowski? - kérdezte.

A lengyel, szerencsétlenül bámulva kopott cipőjét (amelyben Mr. Roberts, ha történetesen ő is abba az irányba pillant, a maga levetett lábbelijét ismerhette volna fel), szótlanul bólintott.

- Trimble detektívfelügyelő vagyok a Markshire-i Megyei Rendőrkapitányságról. Okom van feltételezni, hogy abban a helyzet-

ben van, hogy segítségünkre lehet Mrs. Sefton, művésznevén Lucy Carless, péntek este történt meggyilkolása ügyében folytatott nyomozásunkban. Van-e ellenvetése, ha felkérem, hogy kísérjen el a rendőrkapitánysághra, és tegyen írásbeli vallomást?

- Azt már nem! - jelentette ki Mrs. Roberts, mielőtt Zbartorowski akár a száját kinyithatta volna. - Maga tévesen fogja fel a dolgot, felügyelő úr Nem erről volt szó.

- Jane! - háborgott a férje. - Igazán nem szabad beleavatkoznod. Elég bajt kevertél már eddig is.

- Nem tudom, mit értesz bajkeverésen, Herbert. Én úgy érzem, hogy túlságosan is segítőkész vagyok. Ez az úr azt akarta, hogy keressem meg neki Mr. Zbartorowskit, és én megkerestem. De egy szóval sem mondtam, hogy hagyom, hogy zsuppkocsin bevigyék a rendőrségre! Nevetséges. Ha akar valamit kérdezni tőle, felügyelő úr, megteheti itt is, ahol szemmel tudom tartani, és vigyázhatok, hogy betartsa az ígéretét.

Trimble felügyelő kicsit nehezen tudta megőrizni a türelmét.

- Jobban szeretném, asszonyom, a szokásos módon, a kapitányságon kikérdezni ezt az urat

- Pillanatnyilag nem nélkülözhetem Mr. Zbartorowskit a konyhában. És nem is értem, milyen címen léphet fel maga ilyen igénnyel. Kérdezze csak meg, van-e ellenvetése, hogy elkísérje magát a rendőrségre, meglátja, hogy

Mr. Zbartorowskinak tömérdek ellenvetése van. Igaz, Mr. Zbartorowski ?

Zbartorowski Mrs. Roberts felé fordította nagy, barna szemét. Szakasztott olyan volt, mint egy jámbor, gazdáját imádó spániel:

- Igenis, asszonyom - motyogta.

- Akkor ez el van intézve - mondta Mrs. Roberts, és megkönnyebbülten felsóhajtott. Visszaült a székébe, és várakozásteljesen összefonta ölében a kezét. - Most pedig lenne szíves elkezdeni, felügyelő úr? Már úgyis elég sok időt elfecséreltünk.

Trimble beismerte vereségét. Miként Mrs. Roberts megállapította, jó sok időt elfecséreltek már egy elméletileg egyszerű ügyre, az lesz hát a legjobb, ha minél előbb a végére járnak. Kíváncsi volt, vajon az a kiszámíthatatlan MacWilliam előre látta-e, hogy ő ilyen fogadtatásban fog részesülni a Roberts portán, azért küldte-e ide, hogy mulathasson rajta. Egyetlen vigasza az volt, hogy megaláztatásának nincs tanúja. Tate őrmestert szerencsére elküldte, érdeklődjön tovább a Farrengarázsban.

- Hát jó - mondta lemondóan. Zbartorowski felé fordulva ismét felöltötte hivatalos modorát, bár némi nehézséggel. - Önt ugyebár szerződtették, hogy játsszon egy bizonyos hangszeren a Városháza nagytermében rendezett hangversenyen ?

- Igen, uram. Klarinéton.

- Részt vett a délutáni főpróbán ?

- Igen, uram.

- A főpróbán összekülönbözött ön Miss Carless-szel ?
- Tessék?
- Összekülönböztek? Összevitatkoztak? Összeveszett vele?
- Nem volt vita, sem az, aminek maga mondja - kelt egyszeriben életre Zbartorowski. - Csúnya szavakat mondott nekem. Azt mondta, hogy én egy... Nem tudom, hogyan mondják azt a szót angolul, de lengyelül nagyon, nagyon csúnya szó. Azután azt mondta, hogy ha én játszom a koncerten, ő nem játszik, és én azt mondtam, nagyon köszönöm, de úgy van, akkor én nem fogok játszani egy ilyen személlyel, és aztán én elmentem, és Mrs. Roberts itten és sok-sok más személy, aki ott volt a színpadon, el fogja mondani önnek, hogy amit én mondok, az igaz, és Mr. Evans is és Mr. Dixon is, aki beszél az én nyelvemen, ő is el fogja mondani magának, hogy amit ez az asszony mondott énnekem, az...
- Elég, elég! - Trimble felügyelő nagy nehezen gátat vetett a szóáradatnak. - Ne szaladjunk túlságosan előre. Azt szeretném tudni, miből támadt a nézeteltérés.
- Tessék?
- Mi volt az oka a vitának?
- Nem volt vita, mondom. Ő csúnya szóval nevezett engem, és aztán azt mondta ...
- Miért nem volt hajlandó Miss Carless együtt játszani magával?
- Ja, az! - Zbartorowski megvonta a vál-

lát, és egy pillanatig hallgatott. Mire megint megszólalt, arcáról eltűnt az élénkség. - Személyes dolog ő és én közöttem. Érti? És politikai. Nem könnyű megmagyarázni.

- Személyes? - kapott a szón a felügyelő.

- Tehát régebben ismerte Miss Carlesst?

Zbartorowski a fejét rázta.

- Nem. Talán amikor ő kicsi leány volt. Én nem tudom. Őneki akkor nem volt Carless a neve. Mindegy. Ez mind nagyon régen volt - az a Lengyelország már nincs. Maga erről nem akar hallani.

- Egészen bizonyos vagyok benne, hogy nem, felügyelő úr - szólt közbe Mrs. Roberts.

- Nagyon szomorú történet, és nem magára tartozik.

Trimble felügyelő figyelmen kívül hagyta a közbeszólást, de nem firtatta tovább a kérdést.

- Nos tehát - mondta -, ön a főpróba közben távozott a hangversenyteremből. Mit csinált azután?

- Én kimegyek. Én várok, amíg kocsmák kinyitnak, és aztán én berúgok. Mi mást tehetek? - kérdezte Zbartorowski egyszerűen.

- Mr. Dixon fizetett nekem előleget a koncertra, úgyhogy ihatok.

- Hol tartózkodott este nyolckor, amikor a hangverseny elkezdődött?

A lengyel megint csak a vállát vonogatta.

- Az Antilopban, a Koronában, a Fekete Lóban - nem tudom. Ha megkérdezi őket,

ők megmondják. Én mindegyikben nagyon részeg voltam.

- Biztos, hogy közben nem ment vissza a Városházára?

- Dehogy mentem. Hogy is mehettem volna? Én nyolc órakor már tökrészeg voltam.

- Megbeszélte valakivel, hogy helyettesíti önt a hangversenyen?

Zbartorowski, ezúttal először, halványan elmosolyodott.

- Még mit nem? Ez a Carless engem nem érdekel.

- Értem. - Trimble felügyelő hallgatott egy pillanatig, aztán elgondolkozva nézett a lengyelre. - És azóta nem is ment haza a szállására?

- Nem.

- És szombat este sem jelent meg a tánczenekarban, amelynek alkalmazásában áll?

- Nem - hangzott az alig hallható válasz.

- Miért nem ?

Zbartorowski még szerencsétlenebb képet vágott, mint eddig, úgy motyogta:

- Mert én már nem tudok játszani.

- Hát ezt meg hogy érti?

. Az égbekiáltó bűnt meggyónó nyomorult vétkes elgyötört arckifejezésével emelte fel tekintetét a lengyel, és nézett a felügyelő szemébe.

- Én eltörtem a hangszeremet - vallotta be vonakodva.

- Eltörte? Hogyhogy? Talán valami baleset érte?

- Nem! Nem! - hangzott fel az önmarcangoló sikoltás. - Ezt maga nem érti! Ez nem volt baleset! Azon az estén én... Tadeusz Zbartorowski... a varsói Opera zenekarának tagja ... fogtam az én klarinétomat... a saját hangszeremet... és széttörtem az Antilop kocsma pultján ... olyan részeg voltam ... és mert nem játszhattam Mr. Evans hangversenyzenekarában! És a darabjait az Antilopban a csaposlánynak adtam... és ő nevetett rajtam, olyan vicces volt! - fejezte be elkeseredve.

És Trimble felügyelő zavartan látta, hogy Zbartorowski beesett orcáján könnyek folynak végig.

- Ugyan, ugyan! - mondta megnyugtató hangon Mrs. Roberts. - Okosabb, ha most szépen visszamegy a konyhába. Főzzön magának finom, forró kávét, mindjárt jobban fogja érezni magát.

Hálatelt pillantást vetve patrónájára, Zbartorowski kibotorkált a szobából. Trimble nem próbálta tartóztatni. Mindent megtudott, amit akart. Bizonyosra vette, hogy Zbartorowskinem tekinthető az ügy komoly gyanúsítottjának, habár a történetét természetesen ellenőrizni kell az Antilopban, a Koronában és a Fekete Lóban. Trimble felügyelő el is búcsúzott, és örült, hogy végre kint lehet a házból, amelynek falai között oly kényelmetlen perceket kellett átélnie.

Tate őrmester már várta, amikor visszatért a rendőrkapitányságra.

- Kiegészítő nyilatkozatot vettem fel Farrentől, uram - jelentette, és takarosan gépelt iratot helyezett feljebbvalója asztalára.

Trimble átfutotta. Rövid volt és világos. Farren tökéletesen bizonyos volt benne, hogy a hangverseny estéjén csak egyetlen olyan telefonüzenetet kapott, amelyben kocsit rendeltek az eastburyi állomásra.

- Úgy! - mondta Trimble felügyelő. Minden önfegyelmére szüksége volt, hogy csupán erre az egyszótagú megállapításra szorítkozzék, és remélte, sikerült úgy kijelentenie, hogy meggyőzze az őrmestert mindentudásáról és magabiztosságáról. Holott a lelke mélyén egyáltalán nem volt olyan magabiztos.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Diridongó dolgozik

- Ding-dong, ideszáll-odaszáll a felügyelő, mint valami dilis dongó - mondta élete párjának Tate őrmester, amikor néhány nap múlva szolgálatba indult. - Szakasztott mint valami szédült diridongó - de pont annyi ésszel meg haszonnal is ám!

A hasonlat nem volt egészen igazságos, mert Trimble felügyelő nyomozása azért imitt-amott járt némi kis eredménnyel. Szorgosan végigvette a listát, amelyet a rendőrfőnökkel való megbeszélés alapján állított össze, és jó néhány pontot fel is derített. Az Antilop-kocsma csaposlányának segítségével sikerült Zbartorowskit oly mértékben tisztázni, hogy már nem is volt érdemes a fényképét megszerezni, és megmutatni a zenekari hivatásos klarinétosnak. Azonkívül, nagy nehézségek árán, megszerezte azt az értesülést is, amelyet tudtán kívül Mr. MacWilliam már megszerzett ebéd alatt Pettigrew-tól. A számításba jöhető klarinétosok száma nem növekedett, és a Farren-féle bérautó rendelésének rejtélye maradt a régiben. A felügyelő továbbá kiderített egy olyan tényt is, amely valóban lényeges lehetett. Szerencsés véletlen

folytán sikerült a gyilkos harisnyát azonosítani, méghozzá valamely apró technikai sajátosság révén, amelyhez Trimble még csak nem is konyított, de a gyártó cég számára világos volt, mint a nap, hogy a harisnya a markhamptoni egyetlen rövidáru-kereskedés, Chapman és Frith urak számára október folyamán szállított tételből származik.

De mikor idáig jutott, megint csak zsákutcába került. Chapman és Frith urak a legnagyobb jóakarattal sem tudtak bővebb felvilágosítással szolgálni. A harisnya, mely kioltotta Lucy Carless életét, húsztucatos csomagolásban érkezett, és társaival együtt kiskereskedelmi forgalomba került, vagyis a megfelelő ruházati jegyszelvények ellenében eladták, méghozzá egyetlen lázas délelőtt. Az eladók még most is beleborzongtak, ha eszükbe jutott a jelenet, midőn Markhampton és környéke hölgyközönségének ifja-véne harisnyára kiéhezetten megrohanta az üzletet, és a szó szoros értelmében felhabzsolta a hosszúhónapok óta első, pompázatos nylonharisnyaszállítmányt. Még csak remény sem lehetett rá, hogy bárkit is azonosítsanak a mohó, lökdösődő, markolászó tömegből, és ezt az üzlet előtt posztoló rendőrtől sem lehetett elvárni, aki a hosszan kígyózó sort igyekezett rendben tartani nyitásig.

Az azonban mindenesetre valami volt, hogy kiderült: a harisnyát helyben vásárolták. Ez ugyan nem volt döntő bizonyíték arra, hogy a gyilkos Markhamptonból vagy közvetlen kör-

nyékéről való, de mindenesetre indokolt gyanúra adott alapot, és Trimble szívesen küszöbölte ki az esetleges kívülálló lehetőségét, hiszen így keményebben ellenállhatott minden olyasfajta törekvésnek, amely netán külső segítséget óhajtana a nyakába ültetni. Tate őrmester a maga keresetlen modorában meg is jegyezte, mihelyt a harisnyagyár nyilatkozata befutott:

- Na, az a Sefton fickó ezzel kiszökött a markunkból.

Trimble felügyelő kötelességének érezte megróni alárendeltjét, amiért elhamarkodottan következtet, ám hamarosan két újabb információ került a birtokába, s mind a kettő azt bizonyította, hogy Tate őrmester megállapítása helyes.

Az első a Scotland Yardról származó bizalmas jelentés volt, válaszul Trimble felügyelő kérdésére, amelyet a rendőrfőnökkel folytatott megbeszélés után küldött el. A jelentés értelmében, ha Sefton bármiféle egyéb titkos szenvedélynek hódol is, annyi bizonyos: nem titkos klarinétos, mint ahogy MacWilliam nevezte. A Scotland Yard közlése szerint diszkréten tájékozódtak Sefton zenei pályafutása felől. A Királyi Zeneakadémián tanult, zongora főtanszakon. Második hangszerként hegedűn játszott, és amennyire meg lehetett állapítani, akadémista korában még a kezébe se vett semmiféle fúvós hangszert. Azóta hangverseny-zongorista és zongorakísérő minőségben ténykedik, és semmiféle bizonyíték

nem volt arra, hogy alkalma vagy hajlandósága lett volna más hangszer megszólaltatására.

A fennmaradó lehetőség, hogy Sefton a hangverseny kezdete előtt tette el láb alól a feleségét - kútba esett, méghozzá Clayton Evans révén, és igencsak egyszerű módon.

Trimble felkereste a maestrót rozoga, rendetlen házában, a város szélén, és meglehetősen udvarias fogadtatásban részesült, ám olyan szórakozott modorban, amelyet kissé zavarónak talált. Evans látszólag minden érdeklődését elvesztette az ügy iránt. Már nyilatkozott a rendőrségnek, jelentette ki, és nyilvánvaló volt, hogy a maga részéről befejezettnek tekinti a témát. Trimble felügyelő azonban nem tágított.

- Még egy pontban szükségem van a segítségére, uram - mondta. - Az ön tudomása szerint ki volt az utolsó, aki életben látta Miss Carlesst, vagy beszélt vele?

- Gondolom, én - vetette oda Evans.

- No de uram - protestált a felügyelő. - Az ön előző nyilatkozatából világosan kiderül, hogy ön akkor látta utoljára Miss Carlesst, amikor a művésznő férje társaságában bement a szobájába!

- Meglehet. De azután is beszéltem vele, és ő is beszélt velem.

- Mikor?

- Miközben a karmesteri emelvény felé tartottam, a hangverseny kezdetén.

- Azt akarja mondani, uram, hogy ön a

szoba ajtaján keresztül beszélt a művésznővel?

- Igen. Mint tudja, a művészszoba a színpad mögötti folyosóra nyílik. A próbaterem, amelyet én vettem igénybe, úgyszintén. Amikor kifelé tartottam a pódiumra, végigmentem a folyosón, résnyire benyitottam Lucy ajtaján, és beszóltam: - Minden rendben, Lucy? - Ő pedig kiszólt: - Igen, drágám, köszönöm - vagy valami effélét. Erre becsuktam az ajtót, és továbbmentem.

- Semmi kétsége afelől, hogy valóban Miss Carless hangját hallotta?

- A legcsekélyebb sem - jelentette ki határozottan Evans.

- Ezt eddig még nem említette - mondta szemrehányó hangon Trimble felügyelő.

- Ez valóban igaz - ismerte be Evans. - De ön nem is kérdezte.

- Kifejezetten talán nem - makacskodott Trimble. - De önnek akkor is tudnia kellett, milyen fontos ez.

Evans lassan rázogatta busa fejét.

- Amikor ön először hallgatott ki, azt kérdezte, mikor láttam utoljára Lucy Carlesst. Én erre pontos választ adtam. Most pedig azt kérdezte, ki volt az utolsó, aki beszélt vele. Erre is legjobb tudomásom szerint válaszoltam. Ha eszébe jut egy újabb kérdés, azzal is csak ugyanúgy leszek. És semmi értelme - folytatta Evans, amikor Trimble felügyelő már válaszra nyitotta a száját -, semmi értelme azt magyarázgatnia nekem, hogy

tudnom kellett volna, hogy ez meg ez az információ lényeges a nyomozás szempontjából, mivel én nem vagyok gyakorlati ember, és az én szememben az egész nyomozás tökéletesen érdektelen.

Trimble felügyelő csak nehezen tudta fegyelmezni a hangját, amikor megszólalt:

- Nem egészen értem, mit akar ezzel mondani, uram.

- Mindössze azt, hogy akár elcsípi a gyilkost, akár nem, tökéletesen mindegy. Az egyetlen, ami számít, hogy ha legközelebb szólóhegedűst keresünk egy hangversenyre, valaki más lesz az, és nem Lucy Carless - és ezen a világ legsikeresebb nyomozása sem változtathat.

Nem Zbartorowski. Nem is Sefton. Nem Dixon, és nem is Pettigrew. A felügyelő komor elégtétellel állapította meg, miközben sorra kipipálta a neveket a listáján, hogy a megmaradt személyek közül mindössze egyet tarthat, a rendőrfőnök ellenvetése ellenére is, valószínű gyanúsítottnak. Ez az egy Clarkson volt, a másik lehetséges klarinétos, akiről a rendőrségnek tudomása volt.

Clarkson Markhampton északi külvárosában lakott, egy kicsiny, de nagyzoló házban, amelyet sok más hasonlóval együtt spekulációra építettek a két háború között. Clarkson, csekély lelkesedéssel, egy helybeli cég kereskedelmi igazgatójaként működött. Trimble,

előzetes bejelentés alapján, este hatkor kereste fel. Szükségét érezte egy kis testmozgásnak, gyalogosan tartott hát Clarkson háza felé, Tate őrmester társaságában. Az utóbbi nem volt nagy híve a testedzésnek, és hangulatát egy cseppet sem derítette fel, amikor a felügyelő azzal fűszerezte a túrát, hogy keresztkérdéseknek vetette alá beosztottját legutóbbi ténykedése felől.

- Végzett már a nyomozással a busszal kapcsolatban, amely a hangverseny estéjén Ventryt a Városházáig vitte? - kérdezte.

- Igen, uram - felelte Tate őrmester. - Estére ön előtt lesz a jelentésem. Még nem tudtam végig legépelni.

Trimble felügyelő elengedte a füle mellett a célzást, amely a gépírásos jelentések iránti előszeretetére utalt.

- Addig is elmondhatja, mit végzett - mondta kegyesen. - Ugyebár a 8-as és a 14-es járatokkal foglalkozott?

- Igen, uram. Rendes körülmények között Ventry csak 8-assal vagy 14-essel juthat hazulról a Városházára.

- No és milyen eredménnyel járt?

- Nagyjából azzal, amit vártunk, uram. A 14-es buszt mindenesetre kiküszöbölhetjük. Mindössze egy ment a belvárosba, amikor Ventry azt állítja, hogy arrafelé tartott, negyedórás megközelítéssel. A kalauz történetesen ismeri Ventryt - van egy vizsla szukája, és Ventry akart venni tőle egy kölyköt

-, és egészen bizonyos benne, hogy Ventry aznap este nem utazott a buszán.

- Helyes - mondta türelmetlenül a felügyelő. - No, és a 8-assal mi a helyzet?

- Az már nem olyan megnyugtató, uram. Két buszt kell számításba vennünk, mivel aznap este kisegítő járatot is indítottak, három perccel a menetrendszerű busz után. Az elsőnek a kalauza azt állítja, a busz sehol nem állt meg a dombháti megálló meg a Vorple Way kereszteződés között - márpedig ez jó nyolcszáz méterrel Ventry háza *után* van. Azt mondja a kalauz, zsúfolásig megtelt a kocsi. Mondtam neki, akár megtelt, akár nem, meg kellett volna állnia a domb alján, de hát azt állítja, nem állt meg.

Tate őrmester elhallgatott, és körülményesen kifújta az orrát. Trimble úgy érezte, szándékosan húzza-vonja a históriát.

- A másik kalauz amolyan ostoba csitri volt - folytatta végül Tate őrmester. - Elég volt egy pillantás, nyomban láttam, hogy ez ugyan meg nem figyel semmit. No, azért csak megmutattam neki Ventry fényképét, amit a *Hírharsona* szerkesztőségéből szereztünk, és a lány kész volt megesküdni rá, hogy soha nem is látta az illetőt, se aznap este, se máskor. De, ahogy mondom, nem hinném, hogy valami sokat érne a megfigyelőképessége. No, de akkor is legalább negatív bizonyítékfélénk van.

- Nevezze, ahogy tetszik, őrmester - mondta Trimble felügyelő -, ez mindeneset-

re annyit jelent, hogy Ventry nem tudja bizonyítani azt az állítását, hogy aznap este busszal ment a hangversenyre. Mindig is tudtam, hogy hazudik.

- Igen, uram - mondta Tate őrmester. Elhallgatott, aztán nagy sokára hozzátette: - Persze, a hazugságnak többféle módja van.

- Hát ezzel meg mit akar mondani? - tudakolta a felügyelő.

Tate őrmester most még jobban vonakodott előadni a véleményét, mint máskor.

- Hát, uram - mondta nagy sokára -, úgy gondoltam, ha bár benne vagyok, érdemes volna érdeklődni, hogy nem ment-e véletlenségből valami más busszal.

- Ne mondja! Azt hittem, egyetértünk abban, hogy ha Ventry valóban busszal ment hazulról a Városházára, csak 8-assal vagy 14-essel mehetett, nem?!

- Igen, uram.

- Akkor miért fecsérelné az időt fölösleges érdeklődésre más buszok után?

- Hát csak ha esetleg máshonnan ment a hangversenyre, nem hazulról. Ezért mondtam, hogy van a hazugságnak többféle módja is.

- Rendben van - egyezett bele vonakodva Trimble felügyelő. - Tudja meg, milyen más busz érkezett a belvárosba, nagyjából abban az időben, és kérdezze ki a kalauzokat. Ártani nem árthat. Jeffrey majd segít magának,

- Nem lesz szükség Jeffreyre. - Tate őrmester hangja egy másodpercre érezhetően

megkeményedett. - Ugyanis már lefolytattam az érdeklődést, még a délelőtt. Benne van az is a jelentésemben.

Trimble felügyelő sokat adott volna érte, ha erre egyszerűen rá tudja felelni: Rendben van, majd elolvasom - és ezzel el is ejti a témát. De, sajnos, ez meghaladta képességeit, mint ahogy Tate őrmester erre számított is.

- No és? - kérdezte nyersen a felügyelő. - Mi volt az érdeklődésének eredménye?

- Egy 5A jelzésű busz - mondta Tate őrmester kiszámítottan lassú, közönyös hangon - nyolc óra hat perckor ért be a belvárosi végállomásra. A kalauz szerint az egyik leszálló utas pontosan olyan volt, mint Ventry, akinek a fényképét megmutattam neki.

- Az az ember természetesen téved - vágta rá Trimble felügyelő. Különös, gondolta, mily nyugodtan visel el egy ekkora megrázkódtatást! Tate nem is sejtheti a hangjából, milyen csapást jelent a számára ez a hír! Hála istennek, az őrmester nem olvas a gondolataiban, mint a főnök, akivel épp ezért annyira kényelmetlen tárgyalni. - A fénykép alapján történő azonosítás sosem megbízható.

- Igen, uram. - Tate őrmester hangja ismét kifürkészhetetlen volt. - Az illető azonban egészen biztosnak látszott a dolgában.

- De hát az 5A busz útvonala messze elkerüli Ventry házát! Észak felől jön be a városba, nem?

- Igen, uram. Épp most közeledik felénk egy.

Egy emeletes busz haladt el mellettük; arany fénycsíkot húzott az egyre sűrűbb sötétségbe.

- Na tessék! - mutatott Trimble felügyelő a távolodó busz után. - Hogyan érhetett volna be Ventry vagy akárki más, aki az ő környékéről jön, *ezzel* a busszal a Városházára?

- Igenis, uram. Épp erre gondoltam az imént, amikor azt mondtam, hazudni többféleképpen lehet.

- Hát persze hogy Ventry hazudik! No de merőben képtelenség feltételezni róla, hogy ... - A felügyelő hirtelen elharapta a szót. Elveivel ellentétben arra ragadtatta magát, hogy egy alárendeltjével vitatkozik! - Legjobb lesz, ha magam veszem elő azt a kalauzt - tette hozzá az olyan vezető elgyötört hangján, aki maga kénytelen helyrehozni beosztottjai tévedéseit.

- Igenis, uram - mondta jámborul az őrmester.

Az út hátralevő részét tökéletes némaságban tették meg.

- Jó estét, uraim! - fogadta széles mosollyal a nyomozókat Clarkson. - Bocsássanak meg, kérem, hogy megvárakoztattam önöket az ajtóban, de, őszintén szólva, amikor csöngettek, nem is gondoltam, hogy maguk azok. Egy kocsi hangjára számítottam. Nem gondoltam volna, hogy gyalogosan jönnek. Mindenesetre szép dolog, hogy takarékoskodnak

az adófizetők pénzével! Hadd vegyem el a kabátjukat, kalapjukat, s menjünk be a hallba. Ugyebár csak a filmeken tartják magukon a detektívek a kabátot-kalapot?

Ekképp fecsegve terelte be a két férfit a harmincas évek részletfizetési akcióinak stílusában bebútorozott szobába.

Meglepetésükre a garnitúra mindegyik darabján ült már valaki: a kanapén egy kopasz, fiatal férfi, akinek majd kigúvadt a szeme izgalmában, az egyik fotelban egy molett, pirospozsgás, fiatal nő, aki folyton idegesen vihorászott, a másik fotelban pedig egy szőke, csinos nő, mintha nyársat nyelt volna; energikus, szabályos vonásai mérhetetlen unalmat és undort tükröztek.

- Ő a párom - mutatott Clarkson a szőkeségre. - Ezek itt meg Tom és Maureen, a barátaink,

- Örvendek a szerencsének - tört ki egyszerre Tom és Maureen. „Párom" nem szólt egy szót sem. Férjére vetett pillantásából azonban sok mindent kiolvashatott az értő szem.

Trimble felügyelő meghajolt a garnitúra előtt.

- Igazán nagyon örülök - mondta. Majd a házigazdához fordult, és egy lélegzettel folytatta: - Nos, Mr. Clarkson, van egy-két megbeszélni való problémánk. Volna egy másik szoba, ahol az őrmester meg én ..,.

- Szó sincs róla! - vágott a szavába Clarkson. - Ugyanis Tom és Maureen az alibim!

- A *micsodája?!* - hökkent meg a felügyelő.

- Az alibim. A párom úgyszintén, csak nem tudom, hogy a törvény elfogadja-e. Ugyebár - tette hozzá aggodalmasan - a városházi gyilkosság miatt jöttek?

- Igen - nyugtatta meg Trimble felügyelő. Elkapta Tate őrmester pillantását, és kivételesen a kölcsönös megértés és mulatság szikrája villant közöttük. - Talán mondjon valamit róla - tette hozzá, és közelebb húzott egy széket. Az őrmester kénytelen volt Tommal osztozni a kanapén.

- Nos, a dolog a következőképpen áll - kapcsolt rá Clarkson. - Engem általában is érdekelnek a bűnügyek, gondolom, többé-kevésbé minden intelligens ember így van vele, és persze, mivel egy csomó embert ismerek a zenekarban, természetesen különösen érdekelt, mikor az eltűnt klarinétos rejtélyéről hallottam. (Nem tudom, maguk hogy emlegetik, én mindig ezen a néven gondolok az esetre. Találó, nem?) Nos, többé-kevésbé nyílt titok, hogy igazság szerint nekem kellett volna a klarinétszólamot játszanom azon a koncerten, ha az az Evans meg nem makacsolja, magát. Mikor meghallottam, hogy maguk érdeklődtek felőlem, azt mondtam magamnak: „Hohó! Ezek azt hiszik, te vagy az eltűnt klarinétos!" Jól okoskodtam?

- Tökéletesen! - jelentette ki Trimble felügyelő.

- Na, mit mondtam? - fordult Clarkson

diadalmasan a feleségéhez, aki - ha lehet - még savanyúbban nézett, mint valaha. - Márpedig egyáltalán nem én vagyok az eltűnt klarinétos, és a tetejébe ott se voltam a koncerten! Ha nem vagyok nekik elég jó a zenekarukba, mondom Bill Ventrynek, majd bolond leszek arra pazarolni a pénzemet, hogy meghallgassam őket! Nem vagyok én olyan fene nagy zenebolond, de hát, ugye, az embernek kell valami hobbyja legyen! Persze, az az igazság, hogy végül is jól kitoltam magammal. Mondhatom, mikor megtudtam, hogy elmulasztottam egy valódi, nagybetűs, szenzációs gyilkosságot, hát majd a falnak mentem. Na de ezen már kár búslakodni, elmúlt, kész, spongyát rá. De ha a véleményemre kíváncsi - és bizalmasan a felügyelő felé hajolt -, ha a véleményemre kíváncsi, jó lesz, ha szemmel tartják azt a felfuvalkodott hólyagot, Clayton Evanst. Egyáltalán nem tartom lehetetlennek, hogy lepuffant egy nőt, mert a főpróbán melléfogott. Őrült az az ember, szabályos őrült. Már, persze, ami a zenét illeti.

- Az alibijéről óhajtott beszélni, Mr. Clarkson - figyelmeztette szelíden Trimble felügyelő.

- Pardon, pardon, hát persze. Elnézést, elkalandoztam egy kicsikét. Nem gyújtanának rá? Vagy nem innának valamit? ... Egészen megfeledkeztem házigazdai kötelességeimről! Hát ha nem, hát nem, én azért rápipálok, ha nem haragusznak .... Na, szóval, az

alibi. A lényeg rövidre fogva az, hogy nem mentünk el a koncertre, hanem Tommal és Maureennal töltöttük az estét.

- Az egész estét? - kérdezte halálos komolysággal Trimble felügyelő.

- Az egész estét. Jómagam legalábbis. Egy pillanat, elmondom szép sorjában. Tudom én, hogy maguk buknak a részletekre. Énfelőlem nyugodtan, tudom én, hogy ez a dolguk. Aki annyit tanulmányozta az efféle ügyeket, mint én, tudja, milyen fontos lehet bármilyen apróság. Na nézzük. Szóval, Tom meg én kollégák vagyunk. Együtt jöttünk el az irodából, kábé háromnegyed hatkor, és egyenesen Tomékhoz mentünk. A Charleville Roadon laknak, innen egy ugrásnyira. Maureen otthon volt. Violet, mármint a párom, csak egy kicsit később ért oda. Különben, hol voltál, anyukám? Megbeszéltük, hogy hatra ott leszünk.

Amióta a két nyomozó belépett a házba, Mrs. Clarkson most először hallatta a hangját.

- Mi a fenét számít az? - kérdezte. - Mondd már a mondókádat, ne pazarold a felügyelő úr idejét.

- Jól van, jól van - mondta a férje, és váratlanul vad pillantást vetett párjára. - Nem először fordult elő, hogy elmászkálsz, aztán nem mondod meg, hol jártál. Na mindegy - fordult vissza Trimble felügyelőhöz -, szóval, aztán ittunk egy-két pohárkával, míg Violet megjött, aztán négyesben megvacso-

ráztunk. Vacsora után meg leültünk, és békésem elpókerezgettünk tizenegy óráig. Stimmel? - fordult Tomhoz és Maureenhoz.

- Tökéletesen - vágta rá Tom, aki lélegzet-visszafojtva figyelte a hosszú és bonyolult elbeszélést.

- Színigaz - mondta Maureen.

- Igazán nagyon köszönöm - szólt Trimble felügyelő. - Mindent tökéletesen megvilágított, Mr. Clarkson, és igazán nagy segítségünkre volt.

- Semmiség az egész, öregem, igazán semmiség. Részemről a szerencse. És most ugye nem tartanak neveletlennek, ha megkérdem, szükségük van-e még Tomra és Maureenra? Mert ha nem, gondolom, szeretnének már hazamenni ...

- Maureen ugyanis betette a sütőbe a vacsorát, és fél, hogy odaég - magyarázta Tom.

Trimble úgy érezte, egy életre elege volt Tomból és Maureenból, és sürgősen megnyugtatta őket, hogy jelenlétük nem szükségeltetik tovább az igazságszolgáltatás előmozdítása céljából. Mielőtt azonban elmentek volna, tökéletesen boldoggá tette őket, ugyanis gondosan felírta hivatalos noteszába a nevüket, címüket, és ünnepélyesen szavukat vette, hogy a hallottakból egy árva szót sem árulnak el senkinek.

- Még egy kérdésem van, Mr. Clarkson - mondotta Trimble, amikor az „alibik" végre távoztak. - Itthon van a klarinétja?

- Hát persze. Hónapok óta a kezemben sem volt. Elraktam valahová odafönt.

- Nem adta kölcsön mostanában valakinek?

- Nem én.

- Megengedné, hogy megnézzem?

- Persze, öregem, mi sem természetesebb. Megyek is, és előkotrom. Egy pillanat.

Amint Clarkson kiment a szobából, Trimble felügyelő Mrs. Clarksonhoz fordult. Miközben félfüllel a hosszú alibihistóriát hallgatta, valami más járt az eszében. A Clarksonék utcájában közlekedő 5A busz, holmi kósza pletyka, amit Ventry magánéletéről hallott, meg az az apróság, hogy Mrs. Clarkson késve ért Tomékhoz - mindez egyszerre csak összeállt a felügyelő agyában, és vakmerő húzásra késztette.

- Találkozott ön Mr. Ventryvel a hangverseny estéjén? - kérdezte Mrs. Clarksontól.

A válasz nem késett.

- Mit tud rólunk? - kérdezte az asszony, és az ajkába harapott.

- Az most nem érdekes. A kérdésemre válaszoljon. Találkozott Mr. Ventryvel aznap este?

Mrs. Clarkson a mennyezetre sandított: fentről jól hallatszottak férje léptei.

- Nem. Nem találkoztam az aljas fráterral - suttogta keserűen. - De megmondhatom, hol volt. Megpróbáltam elérni a házá-

ban aznap este, de nem volt otthon. És közben egész idő alatt ott volt a ...

Elharapta a szót. Nyílt az ajtó, és megjelent Clarkson egy poros, fekete bőrtokkal.

- Tessék - mondta. - Akarja megszemlélni? - kinyitotta a tokot, előbukkant a hangszer, számos részre szedve, mindegyik rész gondosan bebugyolálva.

- Köszönöm - mondta Trimble felügyelő. - Ne fáradjon a kicsomagolással. Csupán meg akartam győződni róla, hogy itt van.

- Nem hinném, hogy valaha is kedvem lesz játszani rajta - mondta Clarkson. - Ezt a pechet. Ha hajlandó vagyok második szólamot játszani, szemtanúja lehettem volna egy gyilkosságnak!

- Ha netán el akarná adni, tudok valakit, aki a magáét nemrégiben összetörte - jegyezte meg a felügyelő. - Nos, nem rabolom tovább az idejét, Mr. Clarkson. Jó éjszakát.

Kifelé mehet elkapta Mrs. Clarkson pillantását. Clarkson háta mögött felemelte bal kezét, és a másikkal írást mímelt rajta. Az asszony bólintott.

- Talán szálljunk fel hazafelé az 5A buszra, őrmester - javasolta Trimble, amikor kiértek az utcára. Határozottan javult a hangulata, amióta Clarksonéknál járt. Hogy a nyom *hova* vezet - efelől ugyan bizonytalanabb volt, mint valaha, de egyre erősödött benne a meggyőződés, hogy *vezet* valahova. Egy biztos: az elmúlt néhány percben vitathatatlanul sikerült imponálnia Tate őrmesternek, és ez már mégiscsak valami.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

Pettigrew feltárja lelkét

- Iszik még egy pohárka whiskyt, főnök - mondotta Pettigrew. Nem kérdés volt, hanem egyszerű ténymegállapítás. A főnök iszik még egy pohárka whiskyt, s ennek a pohárkának csakoly kevéssé látszik meg rajta a hatása, akár az előző kettőé, amelyet vacsorához fogyasztott, meg az utána következő kettőé. Mr. MacWilliam másodízben látogatta meg Pettigrew-t a klubbeli találkozás óta, és a házigazda már azon tűnődött, mi lesz, ha a Carless-ügyben folytatott nyomozás tovább tart, mint az ő szűkre szabott italkészlete.

- Köszönöm - mondotta a rendőrfőnök. Jó nagy adagot töltött magának a palackból, gyűszűnyi szódavizet tett hozzá, és egy kortyra feléig ürítette a poharat. - Kint az előszobában hagytam magának két palackkal - tette hozzá.

- Tessék?... - kérdezte elhaló hangon Pettigrew.

- Képtelen vagyok megérteni - beszélt bele merengve a poharába MacWilliam -, hogy ezekben a szűkös, élelmiszerjegyes időkben miért tekintik tökéletesen helyénvalónak, ha a vendég magával hozza a pár

csipet teát, a cukrot meg a gusztustalan kis margarincsomagokat, azt azonban természetesnek veszik, hogy iszik, amennyi belefér, holott az ital sokkal értékesebb az előbb említetteknél, és - ugye megbocsát, amiért ezt is megemlítem - sokkal drágább. Én nem vagyok nagy teabarát, s ha iszom, se teszek bele cukrot, hanem - mint nyilván észrevette - esténként jókora adag whiskyt fogyasztok. Ismétlem tehát: ezért hagytam odakint az előszobában két palackkal.

- Igazán nagyon kedves - hebegte zavartan Pettigrew.

- Szóra sem érdemes. Így kívánja az igazság. - MacWilliam láthatólag nem óhajtotta, hogy hálálkodjanak neki.

Pettigrew más nyomon próbálkozott.

- No, akkor magam is megiszom még egy pohárkával.

A rendőrfőnök nyomban felengedett.

- Erre vártam - jegyezte meg derülten.

- Egészségére, kedves uram!

Hallgatólagos megállapodással vacsora közben egyetlen szóval sem említették a rendőrfőnök látogatásának valódi célját. MacWilliam kellemes vendégnek, művelt, érdeklődő elmének és - Eleanor nagy megelégedésére - kitűnő csevegőnek bizonyult. Csak most, hogy már a kávét is megitták, vonult át a két férfi az aprócska odúba, amelyet Pettigrew az előkelő „dolgozószoba" névvel illetett, és csak most tértek rá voltaképpeni témájukra.

Pettigrew ugyan láthatólag vonakodott ráterelni a szót. Kavargatta italát, tüzet adott vendégének, maga is rágyújtott, szükségtelenül tett-vett, hamutartókat keresgélt, és sehogy sem volt megelégedve a párnák elhelyezésével a fotelban. Amikor végre letelepedett, némán és valósággal zavartan bámult az aprócska villanykandalló fényébe.
- Úgy látom - szólalt meg váratlanul MacWilliam -, sajnálja, hogy nincs hagyományos kandallója.

- Tessék?!

- Azzal is el lehetne pepecselni - magyarázta a rendőrfőnök. - Megpiszkálni a tüzet, szenet rakni rá, eljátszadozni a fújtatóval, vagy egyszerűen csak szidni a füstöt. Mindenesetre elfoglaltságot adna, és késleltetné a kellemetlen pillanatot.

Pettigrew bűntudatosan elvörösödött, azután mosolyra derült. Sehogy sem tudott bosszankodni azon, amit ez az ember mondott, ha mégoly orcátlan volt is.

- Úgy érzem, jogtalanul hoztam ide magát - mondta.

- Az volt a benyomásom, hogy én hívtam meg magamat.

- Hát akkor mondjuk így: jogtalanul hagytam idejönni.

- Lehetséges. Habár aligha hinném, hogy ilyen nagy feneket kerítene a dolognak, ha csak arról volna szó, hogy nincs mit mondania. Mindenesetre van nálam még egy-két jelentés, az elmúlt hét folyamán futottak be.

Ezeket itt hagyom. De erről majd később beszélünk. Most magát szeretném hallani.

- Nem tudom, mit akar hallani - mondta Pettigrew -, de ha arra számít, hogy kész magyarázatot kap arról, ki követte el a gyilkosságot, és hogyan, azt, sajnos, hiába várja. Arra kért, tartsam nyitva a szememet és a fülemet, és ezt meg is tettem, mivel azonban sem a látásom, sem a hallásom nem különösebben éles, és nincs meg a tehetségem ahhoz, hogy bizalmas vallomásokat csaljak ki embertársaimból, egyetlen aprócska tényt sem fűzhetek hozzá azokhoz, amelyek már a birtokában vannak. Illetve, ha jól meggondolom, egyet talán mégis, ha ugyan tud vele mit kezdeni. Ez pedig a következő: Mrs. Bassetnek tökéletesen igaza van, amikor azt állítja, hogy az órája megbízható. Tegnapelőtt pompás nyomozómunkával sikerült erről meggyőződnöm.

- Hm. - Mindössze ennyi volt a rendőrfőnök válasza; azután töltött magának még egy pohár whiskyt.

- A probléma megoldásához mindössze ennyivel járulhatok hozzá - folytatta Pettigrew -, az ügyről való általános benyomásom azonban az, hogy igen gondosan kitervelt bűnténnyel állunk szemben, amelyet igen valóságos és kényszerítő indítóok hatására követtek el. Márpedig ha ez a feltevésem helytálló, akkor csupán egyetlen személyről tudok, akinek efféle indítóoka lehetett, s ilyen bűntényt kitervezhetett. Csak-

hogy az ön Trimble felügyelője által összegyűjtögetett adatok alapján teljességgel lehetetlen, hogy a bűnténnyt az illető személy követte volna el. Remélem, világos, amit mondok?

- Tökéletesen - biztosította ünnepélyesen a rendőrfőnök.

- Másrészt azonban, ha a gyilkos nem az a személy, akire utalok, s aki, mint mondom, nem ölhette meg Miss Carlesst, akkor döbbenetes véletlenek sorozatával van dolgunk, nem logikus eseményláncolattal. Az egyetlen megfelelő megoldás - és megvallom, engem ez egyáltalán nem nyugtat meg -, ha feltételezzük, hogy ez a gyilkosság két személy műve volt - avagy, pontosabban, egy elme és attól teljesen független két kéz műve, méghozzá igencsak értő két kézé.

- És mivel a kéz igencsak értő - jegyezte meg a rendőrfőnök -, gondolom, erre a szerepre nem sok jelölt akad.

- Pontosan. Ez tehát megkönnyíti a dolgát. De hogyan fogja vádolni az elmét, ha a kéz nem vall? Ez a probléma.

- Ne várjuk meg, amíg a probléma magától fel nem merül? - kérdezte MacWilliam. - Pillanatnyilag az ön által elmének nevezett személy kiléte érdekel.

Pettigrew jó néhány másodpercig hallgatott. Tekintete visszatért az elektromos kandalló izzó fémrúdjaira, kezét összekulcsolta, s aggályosan ráncolta homlokát.

- Tudni semmit sem tudok - szólalt meg

nagy sokára. - Erre gondoltam, amikor azt mondtam az imént, hogy jogtalanul hívtam magát ide. Csupán benyomás az egész, amely - hogy is mondjam? - atmoszférán, megérzésen alapul... no meg a törvénynek egy sarkalatos pontján - tette hozzá. - Lehet, hogy nincs semmi alapja, de egyszerű kutatómunkával bebizonyíthatjuk, vajon elképzelhető-e egyáltalán a dolog vagy sem. Rendőrségi munka - egy kis böngészés a Központi Anyakönyvi Hivatalban, Londonban, a Somerset House-ban. És az az érzésem, hogy a püspöki helynök is segíthetne - már persze ha valaki meggyőzné arról, hogy kötelessége beszélni.

- A püspöki helynök? ...

- Csak azért kerülgetem a forró kását - nyögte Pettigrew -, mert sehogy sem tudom rávenni magam a derék állampolgár ama kötelességére, hogy beköpje embertársát. És mert nem vagyok bizonyos a dolgomban. A bűntársprobléma nem hagy nyugodni - annyira képtelennek tűnik. Egyáltalán nem illik a képbe, és szörnyű kétségeket ébreszt bennem az egész elméletet illetően ... Nos, figyeljen ide, őszinte leszek magával is, magammal is. Egyszerűen elmondom, mit láttam, mit hallottam, a kezdet kezdetétől addig a pillanatig, amikor a derék Trimble felügyelő, színre lépett. Tartózkodom az állásfoglalástól, az elfogultságtól. És ha maga is ugyanarra a következtetésre jut az azóta szerzett ismeretek fényében, mint én, ám

hadd menjen a törvény a maga útján. Az én lelkiismeretem tiszta lesz. Miként Poncius Pilátus - mosom kezeimet. Erről jut eszembe - nem akarna esetleg?...

- Köszönöm - mondta MacWilliam. - Talán nem ártana.

- Nos tehát - vette fel egy kis idő elteltével újra a fonalat Pettigrew -, olvas ön Dickenst?

- Igen. Azt hiszem, majdnem valamennyi regényét olvastam.

- A David Copperfield-et? ...

- Szerintem az a legkülönb valamennyi közül.

- Remek! Hát akkor maradjunk is a *David Copperfield-nél.* Véleményem szerint *ez* az egész ügy tengelye. Nos, Lucy Carless, Isten nyugosztalja, nem szerette Dickenst. Illetve, pontosabban - márpedig efféle dolgokban a pontosság az első -, *gyűlölte* Dickenst. Kijelentette továbbá, hogy a David *Copperfield* a legrosszabb regénye mind közül.

- Egy pillanat - szólt közbe a rendőrfőnök. - Mikor mondta ezt önnek?

- Elnézést - mondta Pettigrew. - Azt ígértem, hogy az elején kezdem, aztán annyira igyekeztem eljutni a *David Copperfield*-hez, hogy átugrottam az előzményeket. Nos, mint nyilván tudja, a hangverseny előtti napon Ventry estélyt adott. Minket is meghívott, és...

Pettigrew jó darabig beszélt. A rendőrfőnök egyetlen szó közbevetés nélkül végig-

hallgatta, hosszú lábát kinyújtotta, tekintetét a mennyezetre szegezte, és hangtalanul fütyörészett magában. Az elbeszélés végeztével ugyanebben a helyzetben szólalt meg:
- Mint mondja, ez sarkalatos pontja a törvénynek. Egy-két hete láttam róla néhány sort valamelyik újságban.

- Érti tehát, hogy mire akarok kilyukadni?

- I-i-i-igen. Értem, nagyon jól értem. Persze, alaposan utána kell gondolni a dolognak. Nézzük csak... - Ujján számlálta az egyes pontokat. - Igen, a legtöbbnek megfelel - ismerte el. - Nem mindnek, de a legtöbbnek. Mint az imént megjegyezte, ha az elmélete helytálló, az adatokat rutinnyomozással ellenőrizhetjük. - Felsóhajtott. - Nem tudom, hogy fogom Trimble-t átvezetgetni ezen az egészen. A szíve szakadna belé, ha a háta mögött megoldanánk az ügyet.

Pettigrew hirtelen kényelmetlen szorítást érzett a gyomrában.

- Gondolja tehát, hogy az ügy meg van oldva? - kérdezte.

- Nem. Azt nem - válaszolt meglepő vidámsággal a rendőrfőnök. - Hosszú utat kell még megtennünk, még ha feltételezzük is, hogy az adatok igazolják az ön igen tetszetős feltevését. Van még remény Trimble barátunk számára.

Hirtelen láthatólag tudatára ébredt, hogy üres a pohara. Pettigrew nyomban megtette a szükséges lépéseket.

- Ha már adatokról beszélünk - folytat-

ta a rendőrfőnök -, megígértem, hogy megmutatom a magammal hozott további jelentéseket és vallomásokat. Azt hiszem, érdekesnek találja majd őket.

Kis csomó gépelt papírt vett elő. A nyomozás pillanatnyi állását tükrözték. Az utolsó lap Trimble jelentését tartalmazta a Clarkson-portán tett látogatásáról. Pettigrew sorra elolvasta valamennyit, egyre növekvő figyelemmel. Az utolsó lap végére érve csalódottság tükröződött az arcán. Visszalapozott, újra elolvasott néhány papírt, ezúttal még jobban összpontosítva figyelmét.

- Miért nem mutatta meg ezeket előbb? - kérdezte szemrehányón, amikor végzett az olvasással.

- Mert láttam - felelte MacWilliam -, hogy valami nyomja a lelkét, és nem akartam elvonni róla a figyelmét.

- Ha rögtön ideadja nekem ezeket a papírokat, megkímélhetett volna attól, hogy bolondot csináljak magamból! Hiszen láthatja, mint ahogy én is látom, hogy ezek a papírok itt tökéletesen felborítják az elméletemet!

- Azt hiszem, túloz egy kicsit. - A rendőrfőnök megőrizte rendíthetetlen nyugalmát. - Mondjuk úgy: ezek az iratok nem támasztják alá az elméletét.

- Szürke minden elmélet, és zöld az élet aranyfája - mondta keserűen Pettigrew. - Nos, felejtsük el az egészet. Elnézést, amiért visszaéltem az idejével, főnök. Szolgáljon ez tanulságul, hogy máskor ne folyamodjék

amatőrök segítségéhez a detektívjei háta mögött. - Felnevetett. - Nem rossz! Az előbb vért izzadtam, hogy ne keverjek gyanúba valakit, aki...

- És most megkönnyebbült, mert úgy érzi, nem volt igaza - vágott a szavába MacWilliam. - Ember, magáról mintázhatnák a következetlenség szobrát! Előáll az egész eseménysorozat egyetlen logikus, következetes magyarázatával, aztán fogja, és ki akarja önteni az egészet, mint a tegnapi ételmaradékot!

- Ki akarom önteni, mert nyilvánvaló, kézzelfogható lehetetlenséghez vezet.

- Ha a logikus megoldás lehetetlenség, akkor vagy a logika sántít, vagy a lehetetlenség nem lehetetlen - jelentette ki magabiztosan a rendőrfőnök. - Állítom, hogy a maga logikája helyes, csak bizonyítani kell egyes tényeket, amelyeken a feltevés alapul. Elhatároztam, hogy végére járok a bizonyításnak, és ha megkapom a kívánt eredményt, jól megnézzük mi azt a lehetetlenséget, megáll-e még akkor is a lábán. No, ideje szedelőzködnöm - tette hozzá. - Jó éjszakát, Mr. Pettigrew. Hallatlanul érdekes este volt. Viszontlátásra hamarosan.

- Tetszik nekem ez a te rendőrfőnököd, Frank - mondta Eleanor, amikor vendégük eltávozott. - Gondolod,, hogy érti a dolgát?
- Azt hiszem, nagyon is.

- Nem hinném, hogy sok eredeti ötlete volna.

- Az lehet, de a mások ötleteit kérlelhetetlenül végigviszi.

Eleanor elszűkült szemmel pillantott a férjére.

- Nem látszol túlzottan boldognak - állapította meg.

- Nem is vagyok az - vallotta be a férje. - Úgy érzem, elindítottam valamit, és nem látom, hova tart. Az a szörnyű érzésem, hogy MacWilliam végül igen-igen rút csontvázra bukkan valakinek a szekrényében; abból pedig senkinek nem lesz haszna, de kárt jócskán okozhat.

- Frank ? ...

- Tessék.

- Nem akarnád elmondani az egészet? Talán tudnék neked segíteni.

Pettigrew a fejét rázta.

- Nem szeretnélek belekeverni. És nem is hiszem, hogy segíteni tudnál. Most pedig megyek, és elrakom MacWilliam nagylelkű adományát, azután feküdjünk le.

TIZENHATODIK FEJEZET

Zártkörű táncest

Szálkás írással címzett, vaskos borítékot talált másnapi postájában Trimble felügyelő. „Szigorúan bizalmas, csak saját kezű felbontásra!" - ez állt rajta, vastagon aláhúzva. „Trimble Felügyelő! - szólt a kurta megszólítás. - Megkérdezett, találkoztam-e egy bizonyos személlyel egy másik személy alibijének estéjén, és én azt feleltem, hogy nem, ami szó szerint így igaz, de tudom, hogy hol volt az illető. Semmi közöm hozzá, hogy miben sántikált, mert közöttünk abszolúte vége mindennek, ha puszta szigetre vetődnénk ketten, akkor se kellene nekem az illető azok után, ahogy bánt velem. Folyton óvatosságról papolt, és persze gyáva alak, mint minden férfi, de igazában nem arról volt szó, hanem felcsípett egy másik nőt. Csak azt mondhatom, hogy sajnálom a szerencsétlent, és remélem, nem kell végigcsinálnia, ami nekem kijutott. Én már akkor gyanút fogtam, amikor láttam őket az illető estélyen előző este, de most már biztosan tudom, és ezért vagyok hajlandó elmondani Magának is. Állandóan kifogásokkal hozakodott elő, de én elhatároztam, hogy tiszta vizet öntök a pohárba, úgy-

hogy aznap délelőtt felhívtam az illetőt, és azt mondtam, fél hat felé odamegyek hozzá. Úgy tett, mintha nagyon örülne, és azt mondta, elvisz utána M.-ékhoz, úgy megy majd a hangversenyre, akkor nem késem el, senki sem gyanakodhat. Hát fel is szálltam egy 5A buszra a belváros felé, aztán éppen jött egy 14-es, úgyhogy jóval fél hat előtt odaértem, és ő nem volt otthon. Csöngettem, csöngettem, de senki nem nyitott ajtót, mire azt gondoltam, talán korán van még, habár az illető azt mondta, főpróba után egyenesen hazamegy, úgyhogy ott lézengtem még egy darabig, már majdnem hat óra volt, mikor eljöttem. Irtó sokáig vártam a buszra visszafelé a városba, és amikor végre odaértem, annyira féltem, hogy elkések, hogy meg se vártam az 5A-t, hanem elindultam gyalog. A Fairfield Avenue-n átvágtam, úgy értem a Charleville Roadra. Tudja, hogy az Avenue északi oldalán egy kicsit beljebb vannak a házak az úttól, és mindegyikhez kocsifelhajtó vezet. És a 6. sz. előtt egy kocsi állt, nem a felhajtón, hanem egészen a kerítés mellett, az úton. Fura, gondoltam, miért hagyja valaki itt a kocsiját, a lámpája se ég, se semmi, pedig akkor már sötétedett, aztán gondoltam, mintha ismerném én azt a kocsit, úgyhogy közelebb mentem, jól megnéztem, hát az illető kocsija volt. Úgyhogy, ha tudni akarja, hol volt aznap este az illető, menjen csak el a 6. sz.-ba, és kérdezze meg őnagyságát, aztán jól figyeljen, mit felel. Csak ar-

ra ne számítson, hogy én bármiféle tanúvallomást teszek, mert én ugyan nem mondok egy árva szót sem, alá se írok semmit. Ez csak egy egyszerű névtelen levél, egyetlen személyt se nevezek meg benne, hisz Maga úgyis tudja.

Ui. A Charleville Roadról átlátni a Fairfield Avenue-ra, úgyhogy mikor M.-ékhoz értem, kimentem a fürdőszobába, és kikukucskáltam az ablakon, és akkor már nem állt ott a kocsi. Gondoltam, ezt még elmondom Magának."

Trimble felügyelő diadalmas arccal nyújtotta át a levelet Tate őrmesternek. Az utóbbi lassan, némán elolvasta.

- Fairfield Avenue hat - szólalt meg végül. Levette ósdi pápaszemét, és gondosan elrakta. - De hiszen az Mr. Dixon háza!

- És egyben Mrs. Dixoné - jegyezte meg Trimble.

- Ez a Ventry - mondotta az őrmester ünnepélyesen - valóságos szatír!

Trimble felügyelő nem válaszolt.

- Nagy kár, hogy a hölgy nem jelöli meg pontosabban az időt - folytatta Tate őrmester.

- Akármennyi volt az idő - mondta a felügyelő -, annyi szinte bizonyos, hogy a fickó még idejében távozott a Fairfield Avenue-ról, hogy Eastburybe érjen a vonathoz.

- Épp ez birizgálja a csőrömet. Nem tudom, hogyan mehetett volna oda, ha egyszer a buszon volt.

- Ha *csakugyan* a buszon volt.
- A kalauz igencsak bizonyos a dolgában.
- Mondtam már, hogy szeretnék magam is elbeszélgetni azzal a kalauzzal.
- Valóban mondta, uram - válaszolt tökéletesen kifejezéstelen hangon Tate őrmester. - Óhajtja esetleg Mr. Schlumbergert is kihallgatni?
- Mr. Kicsodát?
- Mr. Schlumbergert - a másik klarinétost, akit a hangversenyre szerződtettek.
- Persze, már emlékszem. Mr. Dixontól kaptuk meg a nevét és a címét. Mi van vele?
- Épp most jött egy jelentés a Scotland Yardról - mondta az őrmester. - A főnök azt mondta, adjam át felügyelő úrnak. Itt van nálam.
- Hadd nézzem - szólt lemondóan Trimble felügyelő, mint aki rossz hírre van elkészülve.

A nyomozó őrmester, akit megbíztak Mr. Schlumberger kihallgatásával az utóbbinak Herne Hill-i lakásán, nem vesztegette a szót.

„Ma délelőtt kihallgattam fent nevezettet, és megmutattam neki a mellékelt fényképeket - szólt a jelentés. - Gondosan szemügyre vette valamennyit, majd a csatolt írásbeli nyilatkozatot tette."

A nyilatkozat pedig így szólt: „Rossz az arcmemóriám, és nem érdekelnek az idegenek. Nem hiszem, hogy felismerném a zenészt, aki mellettem ült azon a koncerten. A bemutatott fényképek szerintem nem hason-

lítanak a kérdéses személyre. Egyikük halványan emlékeztet egy Ventry nevű régi ismerősömre, de a hasonlatosság nem feltűnő. Heinrich Schlumberger."

- Nem - mondta Trimble felügyelő. - Nem. Nem hiszem, hogy ki fogom hallgatni Mr. Schlumbergert. - Letette a jelentést. - Persze - csillant fel a szeme - lehetséges, hogy az illető elmaszkírozta magát. Sőt egészen biztos. És ennek a Schlumbergernek egyébként is rossz az arcmemóriája, és nem érdeklik az idegenek.

- „Egy Ventry nevű régi ismerősöm" ... - dünnyögte az őrmester.

- Clarkson könnyen elcsórhatta azt a kocsit - folytatta Trimble felügyelő, bosszúsan a közbeszólás miatt. - Csakhogy ő ott volt már a Charleville Roadon, mire a felesége megérkezett, és addigra a kocsi eltűnt. Na jó! Tegyük fel, hogy ez a Schlumberger-figura nem téved, és nem Ventry ült be klarinétosnak. Ez még nem jelenti, hogy nem furikázott át Eastburybe, és nem rakta le Didford Parvában a másik fickót. Túlságosan nagy volt a kockázat, hogy felmenjen a pódiumra, tehát kerített valaki mást... valaki mást...

A felügyelő hangja elúszott. Ujjai idegesen doboltak az asztalon. Az ügy során először látszott úgy, mintha zsákutcába jutott volna. Tate őrmester szinte megszánta felettesét. Zavartan köhécselt, torkát köszörülte, vigasz-

taló szavakat keresgélt, s végül imigyen szólott:

- Biztosan tévedett az a kalauz. Majd elővesszük megint.

A felügyelő méltányolta a gesztust. Hálás mosoly suhant át az arcán, de a lehangoltsága nem tűnt el.

- Igen, azt megtehetjük - mondta. - De még ha tévedett, azzal se megyünk sokra.

- És aztán majd annak rendje-módja szerint szembesítjük Ventryvel - folytatta Tate őrmester. - Ventry eleget hazudozott már. Könnyen megtörjük most már őkelmét.

- Nem - mondta Trimble felügyelő. - Egyelőre nem térünk vissza Ventryhez. Majd ha biztosak leszünk a dolgunkban, és ráolvashatjuk a hazugságait. Előbb, úgy érzem, ideje volna elbeszélgetni Mrs. Dixonnal. - Felállt. - De még előbb a buszkalauzzal - mondta, - Mi a neve?

- Barry.

- Menjen el a buszgarázsba, és tudja meg, mikor lehet vele beszélni. Aztán Mrs. Dixont vesszük elő. Utána jöhet Ventry. Az áldóját, Tate, hármójukkal csak sikerül valahogy tisztáznunk ezt az ügyet!

Elkeserítő kudarcok napja következett. Az autóbusz-vállalatnál hosszas kutatás után kiderítették, hogy Barry egyhetes szabadságra ment. Megadták a lakáscímét. Tate el is ment a székesegyház mögötti mellékutcába, de a házban nem volt senki. Félórai türelmes várakozását siker koronázta: Mrs. Barry haza-

tért a bevásárlásból, és tőle azután megtudta Tate őrmester, hogy a fia „egész napra kiruccant", és hogy éjfél előtt nem is igen várják haza. Némi faggatás után az asszonyság megerőltette az emlékezetét, és eszébe jutott, hogy fiacskája többek között az aznap este a Szabadkőműves Székházban rendezett zártkörű táncesten is ott lesz - ő ugyanis a hoppmester. Mrs. Dixonnal sem volt több szerencséje az őrmesternek. Őnagysága egész napra Londonba utazott, és vacsoráig nem is tér haza.

A beszélgetéseket tehát, tetszik, nem tetszik, el kellett halasztani estéig, a nap hátralevő óráit a felgyülemlett restanciának szentelhették. Valamivel este kilenc óra előtt a két nyomozó együtt lépett ki a rendőrkapitányság épületéből.

Egy módfelett elegáns ifjú ember - pompázatos, kipödrött bajusszal - épp bejelentett egy Paul Jones-számot, amikor a felügyelő meg az őrmester belépett a Szabadkőműves Székház kapuján. Pokoli zűrzavaron hatoltak át, nagy nehezen törtek utat a táncparketton kavargó forgatagban. A hoppmester nyomban lecsapott rájuk.

- Ez itt zártkörű táncest, uraim - harsogta túl a tánczene és a dobogó lábak zaját. - Belépés csak meghívóval!

- Nem táncolni jöttünk! - süvöltötte viszsza Trimble felügyelő.

- Az ifjú ember bambán bámult Trimble felügyelőre, aztán Tate őrmesterre.

- Uramisten, akármi legyek, ha nem a tegnapi zsaru! - mondta. - Mit követtem el már megint?

- A felügyelő úr szeretne néhány szót váltani önnel, Mr. Barry - magyarázta az őrmester.

Mr. Barry kurtán biccentett, és a terem túlsó végébe csörtetett, a zenekar dobogójához.

- Játsszatok a Paul Jonest, míg vissza nem jövök, Sammy - szólt a zenekar vezetőjéhez. - Pár perc az egész. - Azután intett a nyomozóknak, hogy kövessék, és kivezette őket a teremből. A táncterem mellett folyosó futott, itt foglalt helyet a három férfi, fonott székeken. - Kész szerencse, hogy magunk vagyunk itt - mondta Barry. - Ha elhallgat a zene, nyomban tele lesz a folyosó párocskákkal. Hallották, mit mondtam az előbb a zenekarnak? A Paul Jonest maximum hét percig lehet elnyújtani. Különben kitör a palotaforradalom. Úgyhogy igyekezzenek, fiúk, jó?

Trimble nem mondatta magának kétszer.

- Ön tegnap nyilatkozatot tett az őrmesternek - mondta. - Legyen szíves, fusson át ezen a jegyzőkönyvön, hogy kissé felfrissítse az emlékezetét.

Barry átvette az elébe nyújtott papírlapot, és átfutotta.

- Nagyjából stimmel - állapította meg.

- Most pedig, legyen szíves, nézze meg még egyszer ezt a fényképet, és mondja meg,

bizonyos-e benne, *tökéletesen* bizonyos-e, hogy ez az az ember?

Barry szemügyre vette a fényképet, azután ártatlan, kérdő pillantást vetett a felügyelőre. - Ide figyeljenek, hapsikáim - mondta. - Mit akarnak: mit mondjak - hogy ő az, vagy hogy nem ő az? Pilóta koromban haditörvényszéken kellett egyszer tanúskodnom, tudom én, hogy csűrik-csavarják azok a jogász hapsik a dolgokat. De ha megmondják, hogy mit akarnak, én kitartok a szavam mellett, akár igent mondok, akár nemet. Csak adják le előbb a drótot. Na, hadd hallom - igen legyen vagy nem?

- Őszinte választ szeretnék - felelte a felügyelő.

- Cikis - ráncolta a homlokát Barry. - Ha előállok a tanúk padján az őszinte véleményemmel, akkora majmot csinálnak belőlem öt perc alatt, hogy magam se ismerek magamra. Hétszentség. Láttam ilyet eleget. Na, hát nem bánom. - Lehunyta szemét, mintha kétségbeesett, hazárd húzásra készülne. - Úgy nagyjából biztos vagyok benne, hogy ez volt az az ürge - szólalt meg nagy sokára. - Amúgy barátságos fogadást is mernék rá ajánlani. Na de halálbiztosan ... hát az már más tészta.

Trimble még kötötte egy darabig az ebet a karóhoz, de ennél határozottabb választ nem tudott kicsikarni Barryből. A fiatalember végül az órájára pillantott, és közölte, hogy a hét perc kis híján letelt.

- Most már szívesen átkapcsolna a zenekar egy lassúra - magyarázta. - Jók ezek a *shake-ek* egy darabig, míg belerázódnak a hangulatba, de végső soron azért veszik meg drága pénzen a jegyet, hogy összekapaszkodhassanak. Épp ideje, hogy visszamenjek, és rendeljek valami mást.

Azzal vissza is indult a táncterembe.

- Arra kimehetnek - mutatott a folyosó végére.

Tate őrmester már el is indult volna, de a felügyelő visszatartotta.

- Egy percre menjünk vissza a táncterembe.

- Ahogy tetszik, hapsikáim - mondta a hoppmester. - Partnert nem garantálhatok, de ha akarják, körülnézek.

Trimble mind a maga, mind az őrmester részéről köszönettel elhárította az ajánlatot. A két nyomozó Barry nyomában visszatért a táncterembe. Odabent a felügyelő egy sarokba vonta Tate őrmestert, a zenekar dobogója felé pillantott, és megkérdezte:

- Őrmester, maga is látja, amit én látok azon a dobogón?

Tate követte a pillantását, és sorra szemügyre vette a zenészeket.

- Uramisten! - horkant fel. - Hogyishíjják barátunk játszik azon a pralinéton!

- Zbartorowski játszik klarinéton — helyesbített Trimble felügyelő. - Nyomban észrevettem, amint beléptünk.

- Ez aztán fura - merengett az őrmester.

- Úgy látszik, szerzett egy új zeneszerszámot. A régit aligha volt ideje megjavíttatni. Érdemes volna egy-két szóra elővenni a barátunkat. Mi a véleménye, uram?

Trimble beleegyezően bólintott.

A felügyelő intésére Zbartorowski lemondó tekintettel hagyta ott a dobogót.

- Tehát, mint látom, újból játszik - mondta Trimble.

- Ha ezt játszásnak lehet nevezni - vonta meg a vállát a lengyel.

- Tehát megjavíttatta a hangszerét?

- Nem. - Zbartorowski megrázkódott a kínos emlék hatására. - Most egy új van énnekem.

- Honnan szerezte?

- Miszter... A kövér ember adta, aki az orgonán játszik.

- Ventry?! - vetette közbe élesen a felügyelő.

- Igen, ez a neve. Ventry. Ő kölcsönadta énnekem, amíg újat tudok venni.

Trimble füttyentett.

- Mi a fene!

Zbartorowski zavartabban pislogott, mint valaha.

- Én rosszul tettem, hogy elvettem? - kérdezte aggodalmasan. - Ezt lopta talán? Én, kérem, nem tudtam ...

- Nem, nem - sietett megnyugtatni Trimble. - Nem követett el semmi rosszat. Csak ez a hangszer történetesen ...

- Egy pillanat, uram - szólt közbe Tate

őrmester. - Ventry azt mondta, három ilyen szerszáma van, mindegyik más. Emlékszem, betűje volt mindegyiknek. Az eltűnt szerszám B betűs volt, vagy mi.

- B, igen - mondta Zbartorowski. - Ez az itt. Ezeket a tánczenéket mind B-klarinétra írják. De ez nem tűnt el, Mr. Ventry kölcsönadta énnekem, és én nem gondoltam, hogy rosszat teszek, mikor elfogadom.

- Arra vagyok kíváncsi - mondta a felügyelő -, hogyan történt ez a kölcsönzés. Ön ismeri Mr. Ventryt? Az előbb még a nevére sem emlékezett!

- Ez egészen egyszerű - magyarázta Zbartorowski. - Mr. és Mrs. Dixon eljött vacsorázni Mrs. Robertshez, és én a konyhában mosogatok. Tudják, Mrs. Roberts mindig nagyon kedves énvelem, és megkéri Mr. Dixont, hogy jöjjön és beszéljen velem, mert ő tud beszélni az én nyelvemen, és Mr. Dixon megkérdezi, mit csinálok most, és fogok-e játszani a legközelebbi koncerten, és én mondom neki, én többé nem tudok játszani, mert... hiszen tudják, és Mr. Dixon mondja: „Akkor én keresek magának egy jó klarinétot, mert én ismerek egy embert, akinek van egy, és nem kell neki" - és ma reggel ő telefonál énnekem, és mondja, hogy Mr. Ventry nekem fogja adni, ha én elmegyek a házába, és én oda is megyek, és ő odaadja nekem. De ez csak kölcsön, a legközelebbi zenekari koncertig - ha Mr. Evans enged engem játszani - fejezte be történetét.

- Tehát így állunk - jegyezte meg Trimble, mikor elhagyták a tánctermet. - Dixonnal majd igazoltatjuk ennek a lengyel fickónak a meséjét, bár elég meggyőzően hangzik. Ha igaz, akkor Ventry barátunk újabb kérdésre felelhet. Ha a klarinét nem volt nála a hangverseny estéjén, hogy lehet, hogy ma reggel ott volt?

- Elég meglepettnek látszott, hogy nem találja, amikor ott jártunk - jegyezte meg Tate.

- Ami annyit jelent, hogy azóta valahogy visszaszerezte, és nekünk egy szóval sem említette, ami már magában is gyanús. Előbb egy kocsi, aztán egy klarinét - mondta Trimble, szokatlanul tréfálkozó hangnemben. - Ez az ember valóságos mestere az elvesztésnek és a megtalálásnak. Gondolt már arra - folytatta -, hogy ha valaki lehetetlenné akarja tenni annak bizonyítását, hogy ki játszott azon a hangszeren a koncert estéjén, aligha tehetne okosabbat, mint amit Ventry tett?

Tate őrmesternek meglepetésében, hogy a véleményét kérik, kicsit lassúbb volt a felfogása, mint rendesen.

- Hogy ... Khm ... Aha! Az ujjlenyomatokra gondol! - mondta végül.

- Pontosan. Az ujjlenyomatokra. Nyilvánvaló, hogy ha ezen a klarinéton játszottak a hangversenyen, tele kellene lennie a klarinétos ujjlenyomataival. Ha valaki szabadulni akar tőlük, kettőt tehet: vagy tisztára tör-

li, ami gyanússá válik, ha megvizsgálják, vagy - és ez az ő szempontjából még jobb - odaadja valaki másnak, hogy játsszék rajta. Egyetlen táncest, és Zbartorowski eltöröl minden régi ujjlenyomatot. A mi szempontunkból most már semmi haszna a hangszernek - ezért nem is vettem el tőle.

- Nézzük csak, mire jutunk - folytatta, amikor a Szabadkőműves Székházból megint kijutottak Markhampton csendes utcáira. - Ventry „eltűntnek" nyilvánítja klarinétját a hangverseny estéjén; más szavakkal: kölcsönadja - nevezzük X-nek, hogy vegye át Jenkinson helyét a hangversenyen. Jenkinson elé az állomásra természetesen maga Ventry megy ki, és szabadul meg tőle. Hogy magát a gyilkosságot Ventry követi-e el vagy X, azt ebben a pillanatban nem tudom megmondani. Utána X visszaadja a klarinétot Ventrynek, és ő ezt a módot választja, hogy a hangszert ne azonosíthassák. Tudom, tudom - mondta gyorsan, mert az őrmester épp lélegzetet vett, hogy megszólaljon -, fogalmunk sincs, kicsoda X, és egyelőre nem tudunk semmiféle indítóokot, hogy miért akarta Ventry megölni Miss Carlesst, és az a nyavalyás Barry pompás tanúja lenne a védelemnek. Ne is mondja, őrmester, tudom.

- Én csak azt akartam mondani, uram - mondta Tate őrmester -, hogy szerintem Mr. Dixon felelős az ötletért, hogy Ventry a klarinétot adja kölcsön Zbartorowskinak.

- Következésképpen, fogja mondani, csak

Dixon lehet X! Amikor az egyetlen, ami bizonyos ebben a nyomorult ügyben, az, hogy Dixon nem tud játszani se klarinéton, se más hangszeren.

- Ennek tökéletesen tudatában vagyok, uram. Csupán azért említettem, mert kicsit furának találom. Folyvást azon jártatom az eszemet, vajon Dixonnal és X-szel van-e dolgunk, vagy Dixonnal, Ventryvel és X-szel, vagy...

A lehetőségek sora a végtelenbe veszett. Akárcsak a meredek Fairfield Avenue, amelynek nekivágtak.

TIZENHETEDIK FEJEZET

Mi az igazság Ventry körül

Dixonék egy bentlakó háztartási alkalmazott büszke gazdái voltak - csontos, savanyú képű, barátságtalan nő volt, de mégiscsak háztartási alkalmazott. Ő nyitott ajtót a nyomozóknak, kénytelen-kelletlen közölte, hogy Mrs. Dixon odahaza van, és bevezette őket Dixon dolgozószobájába, ahol nem annyira megkérte őket, inkább rájuk parancsolt, hogy várjanak. Egy-két perc múlva nyílt az ajtó, és maga Dixon lépett be a szobába.

- Úgy hallom, beszélni óhajtanak velem?

- Sajnos, a szolgáló tévedett - felelt Trimble. - Mi Mrs. Dixont keressük.

- A feleségemet? Nem értem. Mi dolguk lehet a feleségemmel?

- Ezt személyesen neki szeretném elmondani.

Dixon és Trimble nagyjából egyforma magas volt. A kis szoba két végéből úgy méregették egymást, mint két könnyűsúlyú bokszoló, mikor a szorítóba lép. Dixon sápadt volt, álla agresszíven előremeredt, kezét kabátzsebébe süllyesztette.

- Nem fog semmit elmondani a felesé-

gemnek - jelentette ki élesen -, legfeljebb az én jelenlétemben.

A felügyelőnek kellemetlen érzése támadt: amit most tenni készül, könnyen katasztrófához vezethet két ártatlan ember között, és valójában egy tapodtat sem viszi előre a vizsgálatot. És mégis meg kell tennie.

- Természetesen, Mr. Dixon - mondta -, jelen lehet, amikor Mrs. Dixont kihallgatjuk. Ez az ön dolga - és Mrs. Dixoné.

- Feleségem óhaja e tekintetben azonos az enyémmel - mondta Dixon élesen és meglehetősen idegesen. - Ismétlem, nem tudom elképzelni, mi kérdeznivalója lehet a feleségemtől - de feltételezem, hogy változatlanul Mrs. Sefton halálával van kapcsolatban csakúgy, mint amikor legutóbb találkoztam önnel, és amikor megadtam minden tőlem telhető segítséget, mint ahogy mindig meg is fogok adni.

- A kérdés valóban ezzel az üggyel kapcsolatos. Azt gondoljuk, Mrs. Dixon segíteni tud nekünk.

Dixon vállat vont, és nyilvánvalóan mérges visszavágásra készült. Aztán mégis meggondolta magát, sarkon fordult, és ezt dünynyögte:

- Rendben van, megyek érte - és az ajtó felé indult.

Mielőtt azonban kimehetett volna a szobából, a felügyelő, Tate őrmester ösztönzésére, megint megszólalt.

- Egy pillanat, uram. Az imént azt rnond-

ta, hajlandó a segítségünkre lenni. Nos, egy apró kérdésben csakugyan segítségünkre lehetne, és mivel ez nem vonatkozik Mrs. Dixonra, talán mindjárt elő is vehetnénk.

- Kérem. Miről van szó?

- Épp az imént kérdeztünk ki egy Zbartorowski nevű személyt. Azt hiszem, ismeri.

- Mrs. Roberts szabadította rá a zenekarra, és én kérdeztem ki, Evans megbízásából. Mindössze ennyit tudok róla. Miért?

- Azt mondta nekünk, hogy az ön segítségével kapott kölcsön egy klarinétot Mr. Ventrytől. Megfelel ez az igazságnak?

- Tökéletesen. Részegségében eltörte a hangszerét, és megkérdezett, honnan szerezhetne másikat. Tudtam, hogy Ventrynek van egy klarinétja, amit nem használ, és megígértem, hogy szólok az érdekében. Miért ne szólhattam volna?

- Tudatában volt annak, hogy Mr. Ventry klarinétja eltűnt a hangverseny estéjén?

- Természetesen nem kértem volna meg Ventryt, hogy adjon kölcsön egy hangszert, amelyről tudom, hogy eltűnt.

- Köszönöm, uram.

Dixon kiment, és szinte azonnal vissza is tért Nicolával. A szoba egyetlen kényelmes karosszékéhez vezette, beleültette, maga pedig megállt mögötte, mintha támadástól akarná védelmezni.

Nicola Dixon sápadtabb volt, mint rendesen. Fejét lehorgasztotta, s ahogy ott ült az

alacsony székben, a nyomozók jóformán csak egy vörös haj tömeget láttak belőle.

- Mrs. Dixon - kezdte Trimble felügyelő -, kollégám és én, mint ön is tudja, Lucy Carless halálának ügyében nyomozunk, amely a legutóbbi hangversenyen következett be a Városházán. E célból igyekszünk ellenőrizni, amennyire lehetséges, hogy ki hol járt aznap este.

- Feleségem - szólalt meg Dixon a szék mögül - egész este itthon volt. Mármint a hangverseny kezdetéig.

- Elnézését kérem, uram - mondta határozottan a felügyelő -, nem emeltem kifogást az ellen, hogy ön jelen legyen ennél a kihallgatásnál, de fel kell kérnem, hogy ne szóljon közbe. Mrs. Dixontól akarok választ kapni a kérdéseimre, nem öntől.

Nicola felemelte a fejét.

- Én se mondhatok mást - kezdte telt, vontatott hangján. - Egész délután és egész este itthon voltam, egészen amíg el nem indultam a hangversenyre - és csak az utolsó percben értem oda. Ezt Mr. Pettigrew is elmondhatja önöknek, ő ült mellettem a teremben. Megkérdezhetik a parkolóhely őrét is. Gondolom, emlékezni fog rám, mivel fél koronát adtam neki. Nem volt nálam kisebb pénz - tette hozzá.

- A kocsi gyártmánya és rendszáma? -, kérdezte gépiesen Tate őrmester.

- Collingwood 12-es. A rendszámról fogalmam sincs - rossz a számmemóriám.

- ZQM 592 - szólt közbe Dixon.
- Köszönöm.
- Egy bizonyos pont tekintetében szeretném leginkább a segítségét kérni, Mrs. Dixon - folytatta a felügyelő. - Ez pedig a következő: délután és este, amikor, mint mondja, idehaza volt, volt valaki önnel a házban?

Dixon nem szólt, de úgy markolta a karosszék támláját, hogy a bőr kifehéredett a keze bütykein. Nicola azonban a felindulás legcsekélyebb jelét sem mutatta.

- Nem, nem hiszem - mondta mély hangján. - A lány kimenős volt, azt tudom, mert magam készítettem el a vacsorámat.
- Bizonyos benne, Mrs. Dixon? - A felügyelő pillantása Dixon valósággal maszkszerű arcára tévedt, és elszorult a szíve. De hát első a kötelesség. Folytatta. - Meg kell kérnem, ügyeljen rá, mit mond, mert okunk van az ellenkezőjét feltételezni.

Dixon még most sem szólt közbe.

- Nem egészen értem, miről beszél. - Az asszony hangja szilárd volt.
- A szóban forgó este hat és hét óra között egy kocsit láttak itt a ház előtt, amely nem azonos az önével. Okom van feltételezni, hogy a kocsi egy olyan személy tulajdonát képezi, akinek a cselekedeteit igyekszem felderíteni. Hancock gyártmányú autó volt, a rendszáma...
- Ventry, esküszöm! - Dixon száján robbanásszerűen törtek elő a szavak. A hangjá-

ra Nicola megfordult, és felnézett az arcába. A nyomozók nem látták az arckifejezését, de Dixon arcán iszonyú düh tükröződött.

- Mr. Dixon! - kérlelte Trimble felügyelő. - Az imént kértem, hogy ...

- Hallgasson, maga ostoba! - hangzott a megvető válasz. - Ezt bízza rám. Meddig volt itt az az alak? - vonta kérdőre az asszonyt, aki könyörgő testhelyzetben kuporgott, arca alig tenyérnyire a férfiétól. - Korán eltávozott a főpróbáról, és a hangversenyen nem jelent meg. Mit csináltatok itt kettesben egész idő alatt?!

Nicola nem felelt. Elhúzódott a rámeredő, eltorzult ábrázattól, azután felállt, és szembefordult a felügyelővel.

- *Maga* mire kíváncsi? - kérdezte.

- Főleg arra, hogy hány órakor hagyta el Mr. Ventry ezt a házat.

Nicola a padlót nézte, lába mintákat rajzolt a szőnyegen.

- Nem tudom pontosan - suttogta. - Az órám elromlott... legalább húsz percet késett ... ezért késtem el majdnem a koncertről . . .

- A hálószobai órád, te ringyó! - hangzott az őrjöngő kiáltás a háta mögül. Nicola nem felelt. Még a fejét sem fordította hátra, állt szépségesen és elgyötörten a szoba közepén.

Trimble felügyelő köhintett és folytatta.

- Ha csak épp a hangverseny kezdetére ért oda, könnyen ki lehet számítani, hány

órakor indult el. Mr. Ventry ugyanakkor távozott?

- Nem ... ő nem velem együtt ment el... természetesen ... Neki itt volt a kocsija dadogott az asszony.

- De együtt mentek ki a házból?

- Igen... nem... nem emlékszem ... Én...

- Nagyon fontos, hogy emlékezzék, Mrs. Dixon.

Nicola kettőt nyelt, aztán elhaló hangon megszólalt.

- Ő ment el először, arra emlékszem.

- Mennyivel ön előtt?

- Valamivel előbb, nem tudom pontosan. Én... - Beszéd közben egyszer csak megroggyant a térde, és ha Dixon el nem kapja, összeesik. Mire Dixon visszasegítette feleségét a székbe, az asszony jóformán elvesztette az eszméletét. Dixon hátat fordított neki, és szembenézett a felügyelővel.

- A feleségem igen gyenge egészségi állapotban van - mondta érdes hangon: érzett rajta az erős feszültség. - Nem vagyok hajlandó megengedni, hogy további kérdésekre válaszoljon. Lehet, hogy majd nekem is lesz tőle kérdeznivalóm, de az az én dolgom. Kérem, szíveskedjenek most magunkra hagyni bennünket.

A két nyomozó már majdnem a rendőrkapitányságra ért, mire Tate őrmester először tett megjegyzést az imént lezajlott jelenettel kapcsolatban.

- Sose tudtam, hogy ennyi a féltékeny férj - mondta. - Ez már a harmadik, csak ebben az egy ügyben! Sefton, Clarkson, most meg Mr. Dixon. Igazán meglepő, ha meggondolja az ember. Persze - tette hozzá eltűnődve -, bizonyos értelemben bók a hölgyeknek, gondolom.

- Ha megmondanám, mit gondolok Mrs. Dixonról, minden volna, csak nem bók - jelentette ki zordul Trimble felügyelő.

Másnap reggel, amikor a felügyelő belépett hivatalába, váratlan hír fogadta.

- Mr. Ventry az imént kereste telefonon - közölte a szolgálatos őrmester.

- Mit mondott?

- Csak érdeklődött, hogy alkalmas volna-e, ha fél tizenegykor felkeresné felügyelő urat a Carless-ügyben. Azt mondtam, igen.

- Helyes - bólintott Trimble felügyelő, és leült, hogy megemésszе ezt az új fejleményt. Az ügy folyamán először jelentkezett valaki önként, hogy a rendőrség segítségére legyen. A sors iróniája, hogy épp az az ember, aki a következő a kihallgatandók listáján, és akinek ugyancsak kényes kérdéseket akar feltenni. No, hát csak jöjjön, legalább megtakarítja magának az utat a város túlsó végébe, és különben is könnyebb lesz kiszedni az igazat ebből a köntörfalazó alakból a rendőrkapitányság tiszta levegőjében, mint Ventry zeneszobájának szivarfüstös légkörében.

Ventry azonban magával hozta légkörét. A drága Havanna szivar illata előtte járt a Trimble felügyelő irodájához vezető szűk lépcsőn. A felügyelő undorral szimatolt, Tate őrmester pedig, aki nem osztozott feljebbvalójának dohányundorában, irigyen, ahogy a dús aroma elérte az orrukat.

- Jó napot, felügyelő úr - köszöntött be kissé lihegve Ventry. - Jó meredek a maguk lépcsője az én állapotomban. Tudom, tudom, ne is mondja, a dohányzás árt a tüdőnek, de hát valamit valamiért. Ide figyeljen, nem akarom sokáig fecsérelni az idejét, de gondoltam, megmutatom magának ezt a vacakot. Hamarabb is elhoztam volna, de tegnap fel kellett ugranom Londonba, és gondoltam, máig ráér.

A „vacak" kartondoboznak bizonyult - vagy fél méter hosszú volt, arasznyi széles és ugyanolyan mély, és nem volt benne más, csak csomagolópapír: Ventrynek címezve, tíz penny ára lebélyegzett postabélyeggel, meg egy jókora darab erős madzag.

- Tegnapelőtt érkezett, a délutáni postával - magyarázta Ventry. - Egy sor írás nem volt mellette. Benne pedig ...

- A maga B-klarinétja. - Trimble nem tudta megállni, hogy a szavába ne vágjon.

- Ördöge van! - kiáltott fel naiv bámulattal Ventry. - Mindenesetre gondoltam, talán ez a vacak segít magának, ha ki akarja nyomozni, ki emelte el, úgyhogy ...

- Még jobban segített volna, ha a klariné-

tot is elhozza, nemcsak a csomagolást, Mr. Ventry, ahelyett hogy nyomban megint túlad rajta.

- Túladok rajta? Hogyhogy? Ma megkaphatja, ha látni akarja.

Trimble felügyelő kifogyott a béketűrésből

- Már láttam a hangszerét - közölte. - Méghozzá annak a személynek a kezében, akinek kölcsönadta, és épp ezért nem vehettem semmi hasznát.

- Uramisten! Maguk mindent tudnak? Hogy az ördögbe jött rá? Hisz csak tegnap adtam oda a fickónak.

- Ez most nem lényeges, Mr. Ventry. Kérem, maradjunk a tárgynál. A magafajta értelmes embernek tudnia kellett volna, amint rájött, mi van a csomagban, hogy a teendő: elvinni a rendőrségre, olyan állapotban, ahogy önhöz érkezett.

Ventry bölcsen bólogatott, kivette szájából a szivart, és jókora adag hamut vert le a padlóra.

- Tudom - mondta a helyes felelettel előálló iskolás gyerek büszkeségével. - Az ujjlenyomatok miatt.

- Nos? Mi a magyarázata, hogy nem így járt el?

- Sajnos, bolondot csináltam magamból - mondta rendíthetetlen derűvel Ventry. - Ugyanis épp az ujjlenyomatok aggasztottak. Tudtam, hogy ha idehozom maguknak azt a vackot, rájönnek, hogy telis-tele van ujjle-

nyomattal, méghozzá az enyémekkel. És mivel én, úgy látszik, valamiképpen bele vagyok keverve ebbe a tésztába, hát egyszerűen nem vállalkoztam erre. Ugyanis a következő történt: kinyitottam a csomagot, nem gondoltam semmi különösre, és amikor kinyitottam, ott volt a papír között az öreg B. Na mármost lehet, hogy ostoba vagyok, de az is biztos, hogy gyűjtő vagyok. Hangszereket gyűjtök, és szeretem a hangszereket, mint ahogy némelyek például az órákat vagy a porcelán kutyákat, úgyhogy természetesen az volt az első dolgom, hogy kiszedtem, összeraktam, és alaposan átnéztem, nem esett-e baja. Persze, én is éppen olyan jól tudom, mint maga, hogy csak csipesszel lett volna szabad hozzányúlnom, és ide kellett volna hoznom, hogy megvizsgálják, csakhogy az én eszem nem arra a kerékre jár. Én nem az A jelzésű tárgyi bizonyítékra gondoltam X. Y. bűnperében, hanem arra, hogy ez egy kitűnő mesterhangszer, és lehet, hogy ide-oda dobálták a postán, ebben a vékony kis dobozban.

Sajnálkozva nézett szivarja csutkájára, és az üres kandallóba dobta.

- Szóval - folytatta -, úgy láttam, nincs semmi vész. Egy-két karcolás volt ugyan a fáján, de amennyire meg tudtam állapítani, a billentyűknek nem esett baja. De hát van annak más módja is, ha az ember meg akarja állapítani, rendben van-e egy hangszer: meghallgatja, hogy szól. A fúvókába friss nádat illesztettem - ez is nyom, ha úgy tet-

szik -, vadonatúj, tipp-topp nádat, mindjárt ki is próbáltam. Évek óta nem játszottam klarinéton, és először iszonyatos hangokat csaltam ki belőle, de alig telt el pár perc, máris egy buta kis Vivaldi Gigue-et játszottam, amit annak idején az apám nyúzott velem ujjgyakorlat céljából. Tisztán szokásból játszottam, higgye el. Amint abbahagytam, már tudtam, mekkora marha vagyok, és kivert a hideg veríték, amikor eszembe jutottak azok a nyomorult ujjlenyomatok. Elhatároztam, hogy elrakom, és alszom egyet a dologra. Mikor másnap Dixon felhívott, és megkérdezte, kölcsön tudnék-e adni egy hangszert annak a lengyel pacáknak, úgy láttam, itt a remek kibúvó. Majd az ő ujjlenyomatai szépen eltakarják az enyémeket. Sajnálom, ha ezzel tönkretettem egy értékes nyomot, de annyi eszem legalább volt, hogy a papírt meg a spárgát elraktam.

Trimble egy szót sem szólt, csak felvette a csomagolópapírt, és alaposan szemügyre vette.

- Nem hiszem, hogy ezzel sokra mennénk - állapította meg.

- Hát nem - helyeselt Ventry. - Nyomtatott nagybetűkkel címezték, vastag tollal. Mintha nem is tollal, hanem tintába mártogatott gyufaszállal írták volna. Postabélyegző: Markhampton, Főposta. A skatulya házi készítmény, úgy nézem. Vajon miből is vághatták ki... mondjuk ...

- Mindezt majd a maga idejében megvizs-

gáljuk - vágta el a szóáradatot a felügyelő, és félretette a papírt meg a skatulyát.

- Elnézést, hogy csak így beállítottam. Nem az én dolgom, tudom. Na, mindegy. - És Ventry felállt. - Ha bármiben a segítségükre lehetek, uraim ...

- Lehet. Kérem, üljön le, Mr. Ventry. Egészen mást szeretnék kérdezni öntől. Hogyan ment a Városházára a hangverseny estéjén?

- De hiszen ezt már elmondtam. Busszal.

- Hányassal?

Ventry egy pillanatig némán meredt a felügyelőre, azután lassan elvigyorodott.

- Uramatyám! - szólalt meg. - Szóval, valaki fecsegett?

- Azt kérdeztem, uram, hányas busszal.

- Na, lőttek a reputációmnak - sóhajtott lemondóan Ventry. - 5A-val.

Tate őrmester a sarokban akaratlanul is elégedetten felmordult.

- 5A-val - ismételte meg az őrmester felé fordulva Ventry. - És, hogy pontos legyek, a kalauznak harciasan kipödrött bajsza volt. Akárhol felismerném. Csak azt remélem, hogy ő is engem. Sajnos, azok után, hogy milyen problémákat okoztam maguknak, nyilván kénytelenek lesznek minden szavamat ellenőrizni.

- Tehát nem hazulról ment egyenesen a hangversenyre ?

- Nem én. Még csak a közelében sem jár-

tam a házamnak a főpróbától kezdve egészen a hangverseny kínos végéig.

- A kocsiját ellopták ...

- Azt igen, azt bizony ellopták. Épp ez volt a baj.

- A kocsiját ellopták - ismételte meg a felügyelő. - Méghozzá nem az ön háza, hanem a Fairfield Avenue 6. elől.

- Onnan bizony. Szépen kigombolyította az egészet, felügyelő úr, én meg összevissza hazudoztam magának, és mindezt egy hölgy kedvéért. Mert a lovagiasság még nem veszett ki mindenkiből!

- Azt hiszem, Mr. Ventry - mondta ridegen Trimble -, ideje, hogy elmondja nekünk az igazat.

- Helyes! - bólintott derűsen Ventry. - Bár, gondolom, a nagyjára maguktól is rájöttek már. Nos, egy ideje igyekeztem már megkörnyékezni Nicola Dixont, és az utóbbi időben mintha egy kicsit barátságosabban fogadta volna. A főpróbán megütötte a fülemet egy megjegyzés, és tudtam, hogy az este hátralevő részében tiszta lesz a levegő, már ami azt a potykaképű férjét illeti, úgyhogy elhatároztam: szerencsét próbálok. Felhívtam Nicolát - otthon volt. Odamentem kocsival a házukhoz, és minden a lehető legszebben ment. Ittunk egy-két pohárral, ettünk pár falatot, elhancúroztunk, aztán - nem mondom, jó késő́re járt - rájöttünk, hogy az órája húsz percet késik.

- A hálószobai óra?

- Tisztesség ne essék szólván, az bizony. Mit mondjak, alaposan megijedtem, tudtam, mennyire pontosan kezd mindig Evans, de azért még volt annyi idő, hogy kocsin odaérjek. Hanem a java még hátravolt. Nicola kocsija ott állt a felhajtón, és ő be is ült. Az enyém kint volt az úton, eldugva a sövény mellett, hogy ne szúrjon szemet. Legalábbis előzőleg ott hagytam. Mikor odaértem, a kocsi sehol. Kiabáltam Nicolának, hogy álljon meg - épp akkor ért ki a felhajtóról az útra -, de nem hallotta. Én meg ott álltam megfürödve. A történet többi része - fejezte be némi büszkeséggel - szóról szóra igaz.

- Köszönöm - mondta Trimble felügyelő. - Nem kérdezem, uram, miért leplezte mind mostanáig az igazságot, mert az oka nyilvánvaló, ha nem válik is a dicsőségére.

- Meglehetősen dicstelen alak vagyok - bólogatott vidáman Ventry. - Mellesleg, tud a dologról Dixon?

- Tud, uram. A következményekkel kénytelen lesz szembenézni.

- Ó, a következmények! Egy biztos: miattam nem fog elválni Nicolától.

És e rejtélyes megjegyzéssel távozott.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

Mi az igazság a K.504 körül

- Két lépcső lefelé - mondta a rendőrfőnök.
- Vigyázzon a fejére.

Későn szólt. Pettigrew sikeresen megbirkózott a lépcsőkkel, de az alacsony szemöldökfába csúnyán beverte a homlokát. Amikor magához tért, kicsi, négyszögletes, faborítású szobában találta magát, amelynek jó felét elfoglalta a hatalmas íróasztal. Első ízben hatolt be Mr. MacWilliam aprócska, középkori házába, amely a markhamptoni székesegyház mögött bújt meg, két Palladio-féle kúria között.

A rendőrfőnök az íróasztal mögött, a sarokszekrénynél foglalatoskodott.

- Jobbra a dékán, balra az egyházmegyei jegyző, tehát a szomszédaimra nem panaszkodhatom - jegyezte meg, mikor kibukkant a sarokból, kezében palack, szifon és két pohár. - De azért becsületbeli kötelességemnek tartom, hogy százhetven centinél magasabb személyt ne nagyon invitáljak a házamba. A régi angolok alacsony fajta lehettek.

Pettigrew elvette a feléje nyújtott poharat.

- Sajnálom, hogy nem hívhattam meg hozzánk - mondta. - A feleségem azonban

bridzsezik a barátnőivel, és azt gondoltam, nem szívesen találkoznék velük. Ugyanis Mrs. Basset is köztük van - tette hozzá.

MacWilliam kinyitotta dagadozó iratrendezőjét, és egy csomó papírt szedett elő. Lehangolóan ismerősnek tűntek a látogató szemében. Azután a főnök kinyitott egy hosszú borítékot, és annak a tartalmát is a halom-tetejére rakta.

- Valóban - bólintott. - Ez alkalommal ajánlatosabb kerülnöm a felesége vendégeit, kivált Mrs. Bassetet. Itt mindenesetre senki sem zavar bennünket. Megmondtam, hogy csak rendkívüli esetben hívathatnak. Annak pedig igen csekély a valószínűsége, hogy derék papi szomszédaim néznek be egy pohárkára. - MacWilliam hátradőlt székében, és nyílt, tiszta tekintetét Pettigrew-ra szegezte. - Ha már papokról esik szó - folytatta -, tökéletesen igaza volt a püspöki helynökkel kapcsolatban.

- Hm - mondta Pettigrew.

- Ami azt illeti, mindenben tökéletesen igaza volt.

- Hm - ismételte Pettigrew.

- Talán pillantson bele az iratokba, hogy minden rendben van-e.

- Éppenséggel megtehetem - mondta minden lelkesedés nélkül Pettigrew. Végignézte a papírokat, majd megjegyezte: - Igen, ez nagyjából perdöntőnek látszik. Mindenesetre igazolja az elképzelésemet arról, hogy mi történt.

- Gratulálok.

- Köszönöm. - Pettigrew hangja mélységes kétségbeesésről árulkodott...

- Másrészt azonban - folytatta ugyanazon a hangon a rendőrfőnök -, Trimble legutóbbi jelentései nemigen viszik előre az ügyet.

Pettigrew átfutotta a jelentéseket, és egyetértett házigazdája véleményével.

- Sőt - szólalt meg - pontosan ott vagyunk, ahonnan elindultunk.

- No, ebben nem értünk egészen egyet - mondta szelíden MacWilliam. - Jókora haladást tettünk. Megállapítottuk, hogy a kezdetben - ne haragudjék - vadnak és merőben valószínűtlennek tűnő elmélet igaz. Eközben egy csomó igen jelentős tényt is megállapítottunk. És a tények, szerintem, egyetlen, elkerülhetetlen következtetés felé mutatnak - nevezetesen, hogy legalább egy személyt sikerült azonosítanunk, aki felelős ezért a bűntettért. Azt hiszem, ez nem csekélység.

- És innen hogyan tovább? - kiáltott fel türelmét vesztve Pettigrew. - Drága főnököm, mit érnek a jelentős tények és az elkerülhetetlen következtetések, amikor tudja jól, hogy a végén sem azt nem tudja megmondani, hogy ki követte el a gyilkosságot, sem azt, hogy hogyan követték el?! Azt mondja, mindvégig igazam volt, és ez így is van. De kérem, ne feledje, hogy most pontosan abban a helyzetben vagyunk, amit megjósoltam, amikor maga kiszedte belőlem ezt

az egész históriát. Itt van előttünk egy egész tényhalmaz, amely lehet, hogy a bűntettre vonatkozik, de az is lehet, hogy nem. Nincs módunk bizonyítani sem azt, sem az ellenkezőjét. Úgyhogy élhetünk itt akár száz évig is egy polgártársunkkal, akit gyilkosság elkövetésével gyanúsítunk, holott lehetséges, hogy a gyanú tökéletesen alaptalan. Bárcsak hallgattam volna az ösztönömre, és maradtam volna távol az egész ügytől!

Válaszképpen e kirohanásra, a rendőrfőnök felemelte a palackot, és jókora adagot töltött Pettigrew poharába, majd egy cseppnyi szódavizet tett hozzá. Pettigrew hálásan fogadta a békeáldozatot, és a két férfi egy darabig némán üldögélt. Azután, amikor MacWilliam épp szólni akart, a csöndet az előszobacsengő hangja törte meg.

MacWilliam csöndesen felállt, elhúzta a függönyt, és kikandikált.

- Ejnye, ez kínos - dünnyögte. - Trimble felügyelő van odakint. Valami fontos lehet, különben nem jött volna ide utasításom ellenére. A házvezetőnőm kimenős, kénytelen vagyok magam beengedni. - Színlelt kétségbeeséssel nézett körül a szobában. - Titkos alagutat kellett volna fúrnom ebből a szobából. Itt még egy patkány se tudna elbújni. Bár fogadhatom az előszobában is, maga meg itt maradhat, míg Trimble el nem megy.

- Nem, nem - sóhajtott lemondóan Pettigrew. - Engedje csak be. Méltó betetőzése lesz egy gyönyörű napnak.

De MacWilliam még tétovázott.

- A fickó érzékenységére gondolok - mondta.

- Pokolba a fickó érzékenységével! Nem tudom, mért csak ő ne igya meg ennek az undok históriának a levét!

Az ajtócsengő megint megszólalt. A rendőrfőnök vállat vont és kiment. Pettigrew hallotta, amint nyílik az előszobaajtó.

- Bocsásson meg, hogy zavarom, uram, de olyan fontos kérdésről van szó... - mondta Trimble, miközben lejött a lépcsőn, és a hosszú gyakorlat szülte ügyességgel bukott le a kellő pillanatban. Pettigrew láttára azonban megtorpant. - Elnézést, uram - mondta mereven. - Nem tudtam, hogy vendége van. Talán jobb lenne, ha én ...

E pillanatban a felügyelő tekintete az íróasztalon heverő árulkodó irattömegre esett. Kínos pillanat volt. Sötét pír lepte el Trimble felügyelő arcát, ahogy rádöbbent feljebbvalója kétkulacsosságára.

- Nem tudtam - hebegte -, nem tudtam, uram, hogy ön ... hogy Mr. Pettigrew ...

Pettigrew elszörnyedve látta, hogy a felügyelő szemében könnyek gyülekeznek! Elszorult a szíve, de hiába keresett vigasztaló szavakat. Az ember sok mindenért mentegetőzhet, gondolta, de egy férfi szakmai büszkeségén sebet ejteni megbocsáthatatlan.

A rendőrfőnök gyorsan a sarokszekrénybe nyúlt, kivett még egy poharat, telitöltötte, és Trimble kezébe nyomta.

- Köszönöm, uram, de én nem iszom - mondta fagyosan a felügyelő.

- Ezt jól tudom, de ez alkalommal igenis inni fog. Magára fér egy tisztességes korty. Igya csak ki, aztán üljön le - illetve, jobb, ha előbb ül le.

Még épp idejében lökött egy széket Trimble mögé. A felügyelő oly hirtelen ült le, hogy a pohár tartalma kis híján kiloccsant. A felügyelő szinte kábán, gépiesen emelte ajkához a poharat, és jót húzott belőle. Az erős ital megdöbbentő hatással volt rá, a „tisztességes korty" köhögőrohamot eredményezett.

- Jót fog tenni - mondta MacWilliam, mihelyt a köhögés alábbhagyott. - Most pedig, Mr. Trimble, bocsánatkéréssel tartozom önnek.

A felügyelő a fejét rázta.

- Biztos vagyok benne, uram - mondta elhaló hangon -, hogy önnek joga van bármihez, amit megfelelőnek tart annak érdekében ...

- Nincs jogom a beosztottjaimat megkerülni bűnügyi nyomozásban. Ha ez alkalommal mégis megtettem, különleges okom volt rá. Még egyszer nem fog előfordulni.

A felügyelő úgy nézett a rendőrfőnökre, mintha először látná. És valójában először történt, hogy meg volt róla győződve: a főnöknek minden egyes szava pontosan azt jelenti, amit mond.

- Igazán nagylelkű, uram - mondta.

MacWilliam ilyenfajta megjegyzésekre csak egyféle választ ismert.

- Nem vagyok én nagylelkű - mondta kurtán. - Ez az igazság.

- Talán szólhatnék valamit - mondta Pettigrew. - Mr. MacWilliam úgy vélte helyesnek, hogy engem mint amatőrt kér meg, nézzem át ennek az esetnek az adatait, mert úgy gondolta, szakismereteim segítségére lehetnek a szokásos rendőri gyakorlattól merőben eltérő ügyben. Nos, én megtettem, amire kért, és javasoltam bizonyos vizsgálati irányt. A vizsgálat eredménye épp most érkezett meg, és kétségkívül az üggyel megbízott nyomozótiszt, vagyis ön elé kerül - a rendőrfőnök felé pillantott, aki nyomatékosan bólogatott -, és ön olyan eljárást követ, amilyet megfelelőnek tart. De kötelességem közölni önnel - mint ahogy az imént a rendőrfőnök úrral is közöltem - egyéni véleményemet, miszerint az ily módon szerzett értesülés teljesen haszontalan. Önmagában talán érdekes, de teljességgel alkalmatlan az ügyben felvetődő probléma megoldására. A magam részéről szívből csatlakozhatom ahhoz, amit Mr. MacWilliam mondott az imént: még egyszer nem fog előfordulni. Most pedig - fejezte be és felállt -, gondolom, fontos megbeszélnivalójuk van. Én csak zavarnék, úgyhogy el is köszönök.

Mielőtt MacWilliam megszólalhatott volna, Trimble felügyelő szólt közbe:

- Jobb szeretném, ha maradna, uram.

Ugyancsak sok gondot okozott nekem ez az ügy, és ami miatt most felkerestem a főnököt, az csak még jobban bonyolítja. Én... én nem vagyok egészen jártas ezekben a dolgokban, uram. Gondoltam, megkérem a főnököt: vonja be a Scotland Yardot, de mivel ön itt van, talán ön megtakaríthatja ezt nekünk. Azt hittem, a magam erejéből is meg tudom oldani az ügyet, de úgy látszik, képtelen vagyok rá, úgyhogy nagyon örülök minden segítségnek, és igen hálás volnék, ha ön is segítene.

Valószínűleg csak maga Trimble felügyelő tudta volna megmondani, milyen sokba kerül neki ez a vallomás, de Pettigrew eléggé tisztában volt a helyzettel ahhoz, hogy ne utasítsa vissza a kérést.

- Természetesen maradok, ha a főnök megengedi - mondta. - Már említettem, mennyit ér szerintem a műkedvelő detektívesdi, úgyhogy nem mondhatja, hogy nem figyelmeztettem. - Visszaült a székébe, nem fogadta el a whiskyt, amit MacWilliam nyomban rá akart tukmálni, és figyelő pózba helyezkedett.

- Nos, felügyelő - tért vissza a hivatalos modorhoz a rendőrfőnök -, azt hiszem, jelentést akar tenni.

- Nem éppen jelentés, uram - mondta Trimble. - Illetve, nem volt még időm írásba foglalni. De az ügy fontosságát tekintve,...azt gondoltam, legjobb, ha nyomban tudatom önnel. Bizonyára megkapta tegnapig bezárólag

valamennyi jelentést és nyilatkozatot, tehát a nyomozás pillanatnyi állásával tisztában van.

- Az utolsó, előttem levő jelentés a Mr. Ventryvél folytatott második beszélgetéséről szól - mondta MacWilliam.

- Pontosan, uram. Nos, amikor idáig jutottam, zsákutcában éreztem magam. Végignyomoztam valamennyi vonalat, ameddig csak lehetett, és nem tudtam, merre fordulhatnék. Ebben a helyzetben, Tate őrmester segítségével - a felügyelő zavartan köhintett egyet -, végigvettem az egész ügyet az elejétől fogva, hogy lássam, nem kerülte-e el valami a figyelmemet. Az iratok újraolvasásakor vettem észre, uram, hogy egy tanú vallomása nagymértékben nem kielégítő. Mr. Clayton Evansre gondolok, uram.

- Clayton Evansre? Hm - mondta MacWilliam. - Módfelett érdekes, Mr. Trimble. Kérem, folytassa.

- Szeretném emlékeztetni, uram, nevezett tanú második vallomására. A vallomásban foglaltatik egy igen fontos megállapítás az utolsó időpontra vonatkozóan, amikor Miss Carless még tudottan életben volt, és ezt a tanú az első vallomásából kihagyta. Azzal mentegetőzött, hogy nem kértem tőle kifejezetten ezt a tájékoztatást, és amikor én közöltem, hogy ez ésszerűtlen magatartás, a tanú kusza és fegyelmezetlen megjegyzéseket tett, uram, amelyeknek összegezése megtalálható a jelentésemben.

- Pontosan emlékszem.

- Nos, uram, eszembe jutott, hogy tekintve Mr. Evans meglehetősen szokatlan viszonyulását ezekhez a dolgokhoz, nagyon is lehetséges, hogy további fontos adatokkal rendelkezik, amelyeket nem hozott a tudomásunkra. Ma este tehát harmadszor is kihallgattam. Elhatároztam, hogy pontosan kikérdezem mindenre vonatkozólag, ami emlékezete szerint a hangverseny előestéjén és a hangverseny napján történt. Mr. Evans igen ingerült volt a beszélgetés során, uram, de meg kell mondanom, hogy rendesen válaszolt a kérdéseimre, és emlékezőtehetsége jónak bizonyult. Mindazonáltal semmi fontos részlet nem került elő, míg vizsgálódásomnak ahhoz a pontjához nem értem, mely a próbán lezajlott jelenetre vonatkozik, minek eredményeképpen a lengyel zenész otthagyta a zenekart. Ezen a ponton, uram, Mr. Evans olyan nyilatkozatot tett, amelyet igen fontosnak éreztem, olyannyira, hogy félbe is hagytam a kihallgatást, és eljöttem, hogy kikérjem az ön véleményét. A vonatkozó kérdéseket és válaszokat, emlékezetből ugyan, de nyomban a kihallgatás után feljegyeztem, uram, azt hiszem, meglehetősen pontosan.

A felügyelő noteszt halászott ki a zsebéből, és felolvasta a következőket:

„*Kérdés:* Miután Zbartorowski az ön által leírt módon távozott a Városháza nagyteremből, ön mit csinált?

Válasz: Már mondtam. Utasítottam Dixont, hogy keressen másik klarinétost.

Kérdés: És azután?

Válasz: Azt mondtam Miss Carlessnek, ne zavartassa magát ettől az affértól, és lekísértem a pódiumról.

Kérdés: És azután?

Válasz: Visszaküldtem a zenészeket a helyükre, és folytattam.

Kérdés: Úgy érti, hogy a próbát?

Válasz: Természetesen.

Kérdés: Sikeres volt a próba?

Válasz: Kielégítő volt.

Kérdés: Annak ellenére, hogy a zenekarban egy zenésszel kevesebb volt?

Válasz: Nem volt kevesebb.

Kérdés: De hát mindössze egy klarinétosa maradt kettő helyett, nem?

Válasz: Egy klarinétosom sem volt.

Kérdés: Tudomásom szerint ön azt mondotta, hogy az ön zenekarában kezdettől fogva két klarinétos volt?

Válasz: A teljes zenekarban. Akkor már lepróbáltuk a Händelt és a Mendelssohn-versenyt. Már csak a szimfónia volt hátra.

Kérdés: Úgy érti, hogy lehetséges egy szimfóniát klarinétos nélkül is lejátszani?

Válasz: Ostobaságokat beszél. Nem »egy szimfóniáról« beszélek, hanem erről a szimfóniáról.

Kérdés: Helyes. Így kellett volna kérdeznem: Lehetséges ezt a bizonyos szimfóniát klarinétok nélkül is eljátszani?

Válasz: Hányszor mondjam még! Ott van maga előtt a koncert műsora. Mozart 38. számú D-dúr szimfóniáját játszottuk, az úgynevezett Prágai szimfóniát, Köchel-jegyzékszáma 504.

Kérdés: Ezt tudom, én csupán erre a kérdésre szeretnék egyenes választ: Használnak-e klarinétot a ...

Válasz: Az isten szerelmére, mi az, hogy klarinétot »használni«! Mintha fogpiszkáló volna! A Prágai szimfónia hangszerelésében nem szerepel klarinét. Azt hittem, ezt mindenki tudja."

A felügyelő felpillantott noteszából.

- E ponton, uram - mondta -, Mr. Evans elővett egy vaskos kottát, fedelén német nyelvű szöveggel, amit úgy jelölt meg, mint a szóban forgó darab partitúráját. Én természetesen nem tudtam elolvasni, de Mr. Evans ezt hozta elő annak bizonyítására, hogy a K. 504 jelzésű szimfóniában nem alkalmaznak klarinétot. Ezek után a következőképpen zártam le a kihallgatást:

„Kérdés: A hangversenyen nem a teljes zenekar volt az emelvényen?

Válasz: Dehogyisnem.

Kérdés: De, mint kiderült, a klarinétosoknak nem kellett játszaniuk?

Válasz: Nem. Csak a Himnuszban.

Kérdés: Ha az orgonadarabot játsszák elsőnek, akkor szükség lett volna klarinétokra?

Válasz: Természetesen. Henry Wood hang-

szerelésében játszottuk. Benne van ez is a műsorban."

Trimble felügyelő becsukta noteszát, és zsebre tette.

- És mi okoz önnek problémát, Mr. Trimble? - szólalt meg hosszú hallgatás után a rendőrfőnök.

Trimble meglepetten bámult rá.

- Hát nem látja, uram? Ez azt jelenti, hogy emberünk, aki után nyomozunk - az eltűnt klarinétos -, talán egyáltalán nem is klarinétos! Senki nem hallotta egyetlen hangot sem játszani. Bárki lehetett. Kezdhetjük elölről az egészet.

- Épp ellenkezőleg - mondta rendíthetetlen nyugalommal MacWilliam. - Ha nem tévedek, épp most értünk a végére. Egyetért velem, Mr. Pettigrew?

Pettigrew nem felelt egyenesen a kérdésre. Hátradőlt, átkulcsolta a térdét, és csak úgy a levegőhöz intézte szavait.

- Micsoda tökfilkó... micsoda szerencsétlen idióta vagyok! - dünnyögte. - Tetőtől talpig amatőr! Itt volt az orrom előtt ez az egyszerű, nyilvánvaló tény, és nem vettem észre. Hogy is mondta Evans? „Azt hittem, ezt mindenki tudja." És tudta is - az üggyel kapcsolatban levők közül szinte mindenki. Mrs. Basset tudta, Miss Porteous tudta. A tulajdon feleségem is nagyon jól tudta. Csak meg kellett volna kérdeznem, és megkapom az egyszerű választ. De eszembe sem jutott megkérdezni még akkor sem, amikor

felajánlotta a segítségét. Jó lecke ez nekem, felügyelő, hogy bízzam a detektívesdit a szakemberekre!

Trimble felügyelő zavartan bámult Pettigrew-ra, aztán MacWilliamre, majd megint Pettigrew-ra.

- Úgy érti, uram... - hebegett - hogy ez az apróság csakugyan elősegíti a nyomozást? Amikor meghallottam, azt hittem ...

- Hogy elősegíti-e? - kiáltott fel a rendőrfőnök. - Az Úr legyen hozzánk irgalmas! Egy ártatlan gyermek kapja magát, nekivág, megoldja az évszázad bűnügyét, és még azt kérdezi, elősegíti-e a nyomozást! - Töltött egy iszonytató adagot magának is meg Pettigrew-nak is. - Ha valamire, hát erre aztán iszunk! A maga egészségére, Mr. Trimble! De hol a pohara? Ejnye, megparancsolom, hogy tessék inni egy pohárkával!

- Köszönöm, uram - rebegte elhaló hangon a felügyelő -, talán egy kis szódavizet kérnék ... Most pedig, uram, ha megkérdezhetném önt vagy Mr. Pettigrew-t - nem mondanák meg mégis, hogy mit csináltam?!

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

Hogyanka és Miértke

A rendőrfőnök Pettigrew-ra pillantott. - Magáé a szó - mondta. - Mondja csak el neki.

Pettigrew nem felelt rögtön.

- Aránylag könnyű megmondani, mit csinált ön, felügyelő úr - szólalt meg végre. - Amikor annak idején elméletemet Mr. MacWilliam elé tártam, azt is megmondtam, hogy az elmélet lehetetlenséghez vezet. Azóta is reménytelenül bámultuk ezt a lehetetlenséget. Persze, amíg olyan embert kerestünk, aki tud klarinétozni, olyasvalakit kerestünk, aki egyszerűen nem létezik. De most, hogy megtudtuk öntől, hogy csupán egy olyan embert kell keresnünk, aki feltett egy álbajuszt meg egy szarukeretes szemüveget, és klarinéttal a kezében beült a zenekarba - már meg is van. - A kis csomó hivatalos iratra mutatott, amelyet a rendőrfőnök tett elébe az est kezdetén. - Ennyi az egész. Meg kell mondanom - tette hozzá -, hogy tisztelt kollégámról, a Markshire-i Filharmóniai Társaság titkáráról van szó.

- Mr. Dixonról?! - kiáltott fel Trimble. - Csakugyan Mr. Dixonra gondol, uram?

- Senki másra. Ráadásul sajnálattal közlöm, hogy Mrs. Dixon volt a cinkosa, aki sokkal jobb viszonyban van a férjével, mint ahogy önnel elhitette.

- Mr. Dixon! Nem értem. Mi a csudáért követett volna el ilyesmit?

- Hogy miért? Ez volt az én asztalom. A *miért-et* már jó ideje kifürkésztem; a bizonyítékokat ott találja azok között az iratok között. Az igazán nehéz probléma a *hogyan* volt, és ezt oldotta meg ön. Ezután már ön is nagyon hamar rábukkant volna az igazságra, de én történetesen megrövidítettem a fáradozását. Pillanatnyilag még néhány részletet nem látok tisztán, de menet közben ön kétségtelenül ezeket is tisztázza majd.

Ha valaki e percben ránéz Trimble felügyelőre, aligha hitte volna, hogy egy kis ideje még a kétségbeesés határán volt. A siker öntelt mosolyával dőlt hátra, hogy megfigyelje segédjét, amint művén elhelyezi az utolsó néhány ecsetvonást. MacWilliam majdhogynem Pettigrew-ra kacsintott, amikor az utóbbi folytatta:

- Miért? Miért akarta volna Dixon meggyilkolni azt az asszonyt, akitől még 1942-ben szabályszerűen elvált? Mindketten újra házasodtak, nem érdekelte őket a másik élete - vagy halála -, a látszat szerint tökéletesen közömbösek voltak egymás számára. Furcsa módon Dixon indítóoka, amiért szabadulni akart volt feleségétől, már az ügy kezdetén az ölembe hullott, mi több, huszonnégy órá-

val előbb, mint ahogy az ügyből a rendőrség számára egyáltalán ügy lett. A személy, aki önkéntelenül utalt rá, maga Lucy Carless volt. Nem tudom, olvassa-e Dickenst, felügyelő úr?

- Nemigen, uram. Egy-két regényét elolvastam, de az én ízlésemnek nagyon is szószátyár.

- Miss Carless is nekidurálta magát Dickensnek - illetve rákényszerítették, meglehetősen szerencsétlen eredménnyel. Mr. Ventry nevezetes estélyén véletlenül szóba hoztam Miss Carless előtt Dickenst, pontosabban a *David Copperfield-et*.

- Épp ez az egyik könyve, amibe beleolvastam, uram. Van benne egy Micawber nevű fickó, emlékszem, nagyon komikus figura.

- Úgy bizony. És van benne két hölgy, akik egymás után feleségül mentek a hőshöz, az egyik Dora, a másik Agnes.

- Az a Dora! Azt hiszem, az vette el a kedvemet az egész könyvtől.

- Nem csodálom. Miss Carless hasonló, sőt még lesújtóbb véleményt táplált, arról a szereplőről. No mármost, a lényeg a következő: A regényben Dora bájos, de egyáltalán nem megfelelő feleség, aki igen előzékenyen meghal, miáltal a hős szabadon elveheti az ugyanolyan bájos és tökéletesen megfelelő Agnest. Történeti tény, hogy Dickens saját házassága sem volt valami sikeresnek mondható, és az író állítólag meg volt róla győződve, hogy voltaképpen nem is a feleségét kel-

lett volna elvennie, hanem az asszony húgát. Hogy ez esetben jobban sikerült volna a házasság, vagy sem, azt persze senki sem tudhatja. Mivel azonban ez járt az eszében, és mivel a *David Copperfield* erősen önéletrajzi jellegű, képzelhető, hogy manapság sok olvasó azonosítja Dorát Mrs. Dickensszel, Agnest pedig a húgával - Dora halála és az Agnesszel kötött házasság pedig nem más, mint amit a pszichoanalitikusok „szublimálásnak" neveznek.

- Igen érdekes, uram, de nem egészen értem ...

- Majd mindjárt megérti. Amikor megemlítettem a *David Copperfield-et,* Miss Carless nem Micawbert hozta szóba, mint ön, hanem Dorát és Agnest, meg azt, hogy a két nőt Dickens feleségével és sógornőjével szokták azonosítani. Utána pedig ezt mondta - azt hiszem, pontosan emlékszem: „Micsoda hűhót csapott a dolog körül! Manapság az ember egyszerűen elválik, és elveszi a másikat!" Akkor az az érzésem volt, hogy Miss Carless nagyon is a szíve mélyéből mondja, amit mond, holott régi dolgokról van szó, és ezen jó darabig törtem is a fejem. Később igen egyszerű magyarázatra bukkantam, amelyről most kiderült, hogy meg is felel a valóságnak. Miss Carless Dorával azonosította önmagát - vagy, ha úgy tetszik, Mrs. Dickensszel -, Dixon pedig pontosan azt tette, amit Miss Carless szerint Dickens tehetett volna.

- Mrs. Dixonnal Agnes szerepében?
- Pontosan.
- De uram, a hölgyek nem voltak testvérek! Miss Carless apja lengyel gróf volt, Mrs. Dixon leányneve pedig Minch - legalábbis Mrs. Basset szerint.
- Nemcsak Mrs. Basset, hanem a Debbrett-féle Nemesi Almanach szerint is, és mindkettőnek igaza van. Azt azonban már egyikük sem mondja, holott az is igaz, hogy Mrs. Minch és Carlessoff (vagy talán Carlessova?) grófné egy és ugyanaz a személy. A jelenlegi Mrs. Dixon és a hajdani Mrs. Dixon féltestvérek voltak.
- Azt még nem mondta el, uram - figyelmeztette Pettigrew-t Trimble felügyelő -, hogy miért akarta volna Dixon megölni Miss Carlesst?
- Azt hittem, ez világos. Hogy elvehesse a húgát.
- Hogy elvehesse? De hiszen már évekkel ezelőtt elvette!
- Az biztos, hogy valamiféle házasságkötésre sor került. A házasságlevél e pillanatban itt fekszik a rendőrfőnök előtt. Csakhogy ez jogilag érvénytelen. A törvény szerint senki sem veheti el *elvált* felesége testvérét - és e tekintetben a féltestvér is azonos elbírálás alá esik. A vonatkozó parlamenti törvény még VIII. Henrik idejéből való - és az az úriember aztán tudott egyet-mást a válásról. Ugyanakkor azonban a modern joggyakorlat lehetővé teszi, hogy a férj a *megboldogult* fe-

lesége testvérét elvegye, és Dixon pontosan ezt akarta tenni.

A Trimble felügyelő arcán tükröződő hitetlenség láttán Pettigrew hozzátette:

- Annak bizonyítására, hogy ez nem csupán találgatás, itt találja az iratok között Dixon kérvényét a püspöki helynökhöz, amelyben házassági engedélyért folyamodik, hogy elvehesse Nicola Minch hajadont. A folyamodvány egy héttel Lucy Carless halála után kelt. Az engedély értelmében természetesen kihirdetési kötelezettség nélkül összeházasodhattak volna.

A felügyelő kétségei azonban még nem oszlottak el teljesen.

- Én csak a következőt nem értem az egész dologban: Itt van egy jó pozícióban levő ember, aki ország-világ tudtával tisztes házasságban él, vagyis akármit mond a törvény, házasember. Mi a csudának vállalta az iszonyú kockázatot, hogy gyilkol, csak azért, hogy a törvény betűjének eleget tegyen, amikor akár száz évig is vígan élhetett volna, senki soha meg nem tud semmit...

- Azért - felelte Pettigrew -, mert olyan helyzetbe került, hogy *kénytelen volt* eleget tenni a törvény betűjének, mivel előbb-utóbb nagyon is sokan megtudták volna a dolgot. Két váratlan esemény következett be épp a hangverseny előtt. Az első Lord Simonsbath egyetlen fiának halála volt. Ezáltal, miként arról Mrs. Bassettől hallótávolságra mindenki értesülhetett, Dixon lett a főrendi cím leg-

közelebbi örököse, hacsak az özvegy posztumusz fiút nem szül. A posztumusz gyermek azonban lány lett. Ezután, akár tetszett, akár nem, már csak csoda akadályozhatta meg, hogy Dixon legyen a hetedik őrgróf, és, ugyancsak a mindentudó Mrs. Basset szerint, a cím jelenlegi birtokosa igen roskatag öregúr, az öröklés tehát bármelyik percben bekövetkezhet.

Pettigrew elhallgatott egy pillanatra.

- Itt azután - folytatta - némi találgatásra vagyok kénytelen hagyatkozni, bár a történtek alapján szinte biztosra vehető, hogy helyesen okoskodom. Akár törvényes, akár vadházasságban él, Dixon vitathatatlanul Lord Simonsbath lesz, és nyilván senki sem vonná kétségbe Mrs. Dixon jogát, hogy myladynek címeztesse magát. De mi lesz, ha Dixonnak is gyermeke születik? Tegyük fel - és az idő roppant hamar igazolhat -, hogy Mrs. Dixon máris anyai örömök elébe néz. Nem vagyok szakértője az efféle ügyeknek, de úgy hiszem, mielőtt bárki is főrendi címet örököl, bizonyos lépéseket kell tennie, hogy igazolja a címre való jogát. Szép kis história lenne, ha Dixon születendő fia elérné nagykorúságát, és akkor derülne ki, hogy - a törvény goromba megjelölésével élve - fattyú. Egy közönséges Mr. Dixon megengedhette magának, hogy hagyjon mindent a régiben. Lord Simonsbath azonban már nem - és még ha ő hagyná is, a hölgy, akit mindig is feleségének tekintettek, nem engedné.

- Kissrác koromban - jegyezte meg a rendőrfőnök - egy szörnyen unalmas könyvet olvastattak velem. Nagy részét már elfelejtettem, de a címe örökre emlékezetes marad. Miértke és Hogyanka.

- Azt hiszem, Miértkével végeztünk - mondta Pettigrew. - Elnézést kérek, amiért ilyen sok idejüket igénybe vettem. Most pedig, felügyelő úr, adja elő Hogyankát.

Trimble felügyelő mély lélegzetet vett. A nyomozás kezdetétől arra a pillanatra várt, amikor bámuló közönsége előtt (amelyben természetesen a rendőrfőnök is benne foglaltatik), támadhatatlan, kristálytiszta logikával előadja a probléma megoldását. Azóta e reménye egyre csökkent, és végül, alig egy órája, egészen elpárolgott. És, íme, amikor a legkevésbé számított rá, ütött az órája. Mégiscsak sikeres detektív! Egyetlen apró részlet kivételével - amelyre, mint ahogy Mr. Pettigrew is rámutatott, előbb-utóbb maga is rábukkant volna - kibogozta a rejtélyt; és most itt ül a közönség, és lélegzet-visszafojtva várja az előadását. Kezdetben tétován, tapogatózva, majd egyre növekvő magabiztossággal fogott hozzá.

- Kicsit olyan, mint az összerakós rejtvény - kezdte -, de azt hiszem, meg tudom értetni az összefüggést. Kezdjük az elején. Dixon elhatározta, hogy a hangversenyen a művészszobában megöli Miss Carlesst. Célja érdekében meg kellett játszania egy zenekari tag szerepét, arra a tudatra alapozva, hogy

a zenészek játék közben nem egymást, hanem a karmestert nézik, a karmester pedig az adott esetben olyan vak, mint a bagoly nappal. A baj csak az volt, hogy Dixon egyetlen hangjegyet le nem tud játszani. Azt azonban észrevette, hogy az egyik műsorszámban - abban a K-valamiben - nem szerepel klarinét, és elhatározta, hogy klarinétosnak fogja kiadni magát. Ennek érdekében három nehézséget kellett áthidalnia. Egy: klarinétot szerezni; kettő: megszabadulni a valódi klarinétostól; három: elintézni, hogy ezt a K-dolgot a hangverseny elején játsszák, ne a végén, a műsor szerint. Eddig jól mondom, uram?

- Szerény véleményem szerint tökéletesen - jelentette ki Pettigrew.

- Az első feladat aránylag könnyű volt. Azt hiszem, egyszerűen elemelte Mr. Ventry hangszerét az estélyen. A második már egy kis nehézséggel járt. De szerencséje volt: kihasználhatta azt a veszekedést, amely a főpróbán robbant ki Miss Carless meg a lengyel fickó között.

- Sajnos, ebben nem értek egyet önnel - szólt közbe Pettigrew. - Szó sincs szerencséről. Az incidenst maga Dixon rendezte.

- Bizonyos benne, uram?

- Ha visszagondolok a történtekre - és ne feledje: tanújuk voltam -, semmi kétségem felőle. Már akkor szöget ütött a fejembe, milyen feltűnően tapintatlan Dixon, hogy előrángatja Zbartorowskit, és bemutatja a szó-

listának. A lengyel láthatólag vonakodott, azt akarta, hogy hagyják őt békén. Az, hogy bemutatták Miss Carlessnek, körülbelül olyasmi volt, mint ha tűzcsóvát vetettek volna egy lőporos hordóba.

- Honnan tudhatta ezt előre Dixon?

- Már hogyne tudta volna! Dixon élt Lengyelországban. Neki kellett Zbartorowskit kikérdeznie, mielőtt Evans egyáltalán beengedte a zenekarba. Persze hogy mindent tudott róla, és azt is tudta, hogy ha van név, amitől Lucy kiborul, akkor az ő neve az.

- Értem, uram. És miután az egyik klarinétostól ily módon megszabadult, természetesen őrá bízták, hogy kerítsen helyette másikat. Mint tudjuk, végül sikerült is szerződtetnie Mr. Jenkinsont.

- Itt alighanem megint kisegíthetem. Sajnálatos, de épp most döbbentem rá, hogy alighanem a vád fontos tanúja leszek. Dixon jó sok időt elvesztegetett, kétségtelenül készakarva, azzal, hogy másokkal próbálkozott, mielőtt előhozakodott Jenkinsonnal, akiről pedig nyilván tudta, hogy elérhető. Azt hiszem, ezt azért csinálta, hogy Jenkinson ne érhessen idejében Markhamptonba, ami Dixon tervének lényeges része volt. Ne felejtse el azt sem, hogy Dixon úgy intézte, hogy én beszéljek először Jenkinsonnal, és nem ő, mintegy bizonyítékul szükség esetén, hogy Jenkinsont valóban szerződtették. Evans az utolsó pillanatban majdnem beleköpött a levesébe, amikor felajánlotta, hogy megoldja

klarinétos nélkül is, de Dixon szerencséjére elkésett az ajánlattal.

- Ez valóban nagy segítség, uram. - MacWilliam nagy mulatságára a felügyelő hangja határozottan leereszkedő volt. - Most pedig egy furcsa ponthoz érkezünk: Dixon ott és akkor, az ön és mások jelenlétében, felhívta Farren garázsát, és kocsit rendelt Eastbury állomásra, a hét huszonkilences vonathoz. Farren azonban határozottan állítja, hogy a telefonüzenet szerint a hét ötvenkilences vonathoz kellett kocsit küldenie. Ráadásul azt mondja, hogy az üzenetet öt óra húsz perckor kapta, míg Mrs. Basset kész eskü alatt állítani, hogy Dixon - az ő jelenlétében - öt óra tíz perckor telefonált. Egészen mostanáig feltételeztem, hogy vagy Farren, vagy Mrs. Basset, vagy mind a kettő téved. Most azonban már látom, hogy mind a kettő igazat mond. Valaki, később, nem a megfelelő vonathoz rendelte meg Farren kocsiját. Természetesen ez is Dixon lehetett. Az az üzenet pedig, amelyet Dixon az ön füle hallatára küldött, uram, hamis üzenet volt. Más számot tárcsázott.

- Uramisten! - kiáltott fel Pettigrew.

- Mi történt, uram?

- Eszembe jutott valami. Nemcsak hogy hamis üzenet volt, de valaki a jelenlevők közül rá is jött, hogy az, ott mindjárt a helyszínen, csak éppen nem volt tisztában észrevétele fontosságával.

- Ön vette észre már akkor, uram?

- Nem én, hanem Clayton Evans. Ha eljut vele odáig a legutóbbi kihallgatáson, talán el is mondta volna. Hadd idézzem csak fel pontosan, mi történt. Dixon azt mondta: „Felhívom Farrenéket" vagy valami ilyesmit. (Addig persze végig velem telefonáltatott, de ezúttal ügyelt rá, hogy maga tárcsázzon.) Aztán elismételte a számot - 2203 -, és tárcsázott. De persze nem azt a számot hívta, hanem egy másikat. Mindjárt meg is látjuk, milyen szám volt. No mármost: ha az ember jól odafigyel a tárcsázásra, meg lehet állapítani, rövid vagy hosszú számot hív-e az illető, egyszerűen abból, hogy mennyi idő alatt ér viszsza a helyére a tárcsa. Ha például 999-et tárcsázunk, lényegesen tovább tart, mint ha mondjuk 111-et. A nagyon éles és képzett hallás a sebességfokozatokból pontosan meg tudja állapítani még a 98 és a 99 közti különbséget is. Persze, az én hallásom nem ilyen kifinomult, Evansé azonban annál inkább. Nos, amikor a hamis telefonhívás után kifelé indult, észrevettem, hogy valamin töri a fejét. Valaki megkérdezte tőle, mi a baj, mire ő azt válaszolta, hogy zavarja valami - nem tudja egészen bizonyosan, hogy mi, de azt hiszi, valami tempóprobléma. Mint ahogy az is volt. Evans arra számított, hogy Dixon a 2203-at fogja tárcsázni, holott valójában 2381-et hívott. Tudatosan Evans nem volt vele tisztában, mi a baj, de épp annyira zavarta, mint amikor mondjuk a zenekar nem a megfelelő tempóban játszik.

- 2381 - gondolkodott el a rendőrfőnök. - Ez ugye Dixon lakásának a telefonszáma?

- Igen. Egyetlen személy van csupán, akivel közölhette a hamis üzenetet - a felesége. Ezt természetesen nem tudjuk bizonyítani, de ha Ventryt megkérdezné, meg volnék lepve, ha nem mondaná el, hogy Mrs. Dixonnál öt óra tíz perckor megszólalt a telefon.

- Ventry... - ismételte meg a felügyelő, aki úgy érezte, már elég régen leszorult a színpadról. - Épp most akarok rátérni. Dixonnak még le kellett küzdenie a harmadik akadályt - meg kellett gátolnia, hogy a hangverseny számait a műsor szerinti sorrendben adják elő. Nyilyánvaló volt: azt kellett elérnie, hogy Ventry késve érkezzék a hangversenyre, bízhatott ugyanis Mr. Evans szokásában, hogy nem hajlandó a közönséget várakoztatni. Nos, tudjuk, hol volt Ventry. Ahogy ő mondja, „elhancúrozott" Mrs. Dixonnal. A hölgy kétségtelenül közölte vele, hogy délután és estefelé tiszta lesz a levegő ... Nos? - hagyta abba türelmetlenül az elbeszélését, mert Pettigrew mintha újból meg akart volna szólalni.

- Sajnálom, hogy megint kénytelen vagyok kotnyeleskedni - mondta szerényen Pettigrew -, de történetesen ennek is tanúja voltam. Dixon, Ventry füle hallatára, világosan tudtomra adta, hogy a főpróba és a hangverseny között nem megy haza. Amikor arról volt szó, hogy másik klarinétost kell keríteni, Ventry azt javasolta, kérjék fel Clark-

sont. Dixon majdhogy a fejét nem harapta le, mire Ventry odébbállt, olyan arckifejezéssel, mint aki azt mondja: „Én figyelmeztettelek!"

- Köszönöm, uram - bólintott kegyesen Trimble. - Dixon és a felesége tehát felállította a kelepcét, és Ventry belesétált. Mihelyt ott volt a házban, a hölgy feladata volt, hogy ott is tartsa. Ezt könnyen megtehette, mert húsz perccel visszaigazította az órát, és csak akkor indult el otthonról, amikor kocsin még épp hogy beérhetett a hangverseny kezdetére. Ventry utána jött ki a házból, és látta, hogy a kocsija nincs sehol.

- Azt hiszem - szólalt meg MacWilliam -, ez volt az egész terv legzseniálisabb része. Dixonnak szabadulnia kellett Ventrytől. Ugyanakkor szüksége volt egy kocsira, hogy Jenkinson vonata elé menjen, és tőle is szabaduljon. Két legyet ütött egy csapásra, a világ legegyszerűbb módján - elvitte Ventry kocsiját, és azzal fuvarozta el az isten háta mögé Jenkinsont. Mondhatom, ezért az ötletért minden bámulatom az övé.

- Ugyanakkor - folytatta Trimble - Ventryre terelte a gyanút, akinek természetesen nemigen akaródzott elmondania, miben sántikált aznap este. A történet folytatása már egyszerű. Dixon elkocsikázott. Eastburybe, felvette Mr. Jenkinsont, elfuvarozta Didford Parvába, aztán visszahajtott Markhamptonba, és ügyelt, hogy épp akkor érkezzen meg, amikor a hangverseny elkezdődik. A művészbejárón lépett be; a színfalak mögött akkor

természetesen már minden elnéptelenedett. A zenekar kínt volt az emelvényen. Miközben a Himnuszt játszották, Dixon bement a művészszobába, és a felesége harisnyájával, amit magával vitt, megfojtotta Miss Carlesst. Valószínűleg sikerült meglepetésszerűen támadnia Miss Carlessre, de még ha volt is dulakodás, a zene hangjai elnyomták. Dixon ezután besurrant a klarinétos helyére a zenekarba, s ott ült csendben, mindenki szeme láttára, míg a szimfóniát játszották. A bűntett felfedezését követő zűrzavarban könnyen kiosonhatott, levette igen egyszerű „álöltözékét", és megint igazi mivoltában mutatkozott, mint a társaság titkára. Arra természetesen senki sem gondolt, hogy őt is megkérdezze, hol volt aznap este - tette hozzá védekezőn a felügyelő. - Természetesnek vették, hogy mint titkár hol itt, hol ott bukkan fel a hangverseny kezdetéig, a koncert közben meg valahol a nézőtéren ül.

- Pontosan - bólintott Pettigrew. Eszébe jutott, hogyan ült a Városháza nagytermének karzatán, milyen barátságosan csevegett egy gyilkos bűntársával, aki könnyedén elmagyarázta, hogy a férjének „lent van a helye valahol hátul". Eszébe jutott, mennyire figyelte a zenészeket, és látta is, amint belép maga a gyilkos, közvetlenül a bűntett elkövetése után. Aztán gondolatai ismét visszatértek Nicola Dixonhoz. Milyen eleven volt, szinte szikrázott! Pettigrew beleborzongott, ha arra gondolt, mi okozta ezt a felfokozott izgalmat.

Fennhangon ennyit mondott:

- Gratulálok, felügyelő úr. Igen bonyolult ügy volt, de az ön tényvázlata tökéletesen kielégítőnek tűnik.

- Köszönöm, uram - mondta szerényen Trimble. - Úgy érzem, most már minden tisztázódott. És, ha meg nem sértem, az ön segítsége igen értékes volt.

A rendőrfőnök torkán akadt az ötödik whisky.

HUSZADIK FEJEZET

...És megint elölről

- Felkérem a titkár urat - hallatszott Mrs. Basset magas, nyihogó hangja -, olvassa fel legutóbbi ülésünk jegyzőkönyvét.

Ifjabb éveiben Francis Pettigrew sokféle állásra vágyott, és többet meg is pályázott. Viselt is nem egy hivatalt - többnyire címzetes minőségben -; hanem arra aztán álmában sem gondolt volna soha, hogy egyszer a Markshire-i Filharmóniai Társaság tiszteletbeli titkára lesz. A sors és a törvény keze együttesen azonban olyan űrt teremtett, amelyet kénytelen volt betölteni. Mérhetetlen undorral nyitotta ki a jegyzőkönyvet, és kezdte olvasni elődje gyöngybetűs írását:

- „A július 15-én Mrs. Basset házában tartott választmányi ülésen..."

MAGVETŐ KÖNYVKIADÓ
Felelős kiadó Kardos György
Szedte a Zrínyi Nyomda (79.5292/9)
Felelős vezető: Bolgár Imre vezérigazgató
Szikra Lapnyomda, Budapest, 1979
Felelős szerkesztő Gera Judit • Műszaki vezető Sebestyén Lajos • Műszaki szerkesztő Tariné Nyári Mariann • A fedelet Kovács Gábor tervezte • Kiadványszám 4502 • Megjelent 12,8 (A/5) ív terjedelemben, Primusz betűtípusból szedve • MA 3585

ISBN 963 271 127 0
ISSN 0324—3117